

תפ"ח 35646/03/11 - מדינת ישראל נגד שיהאבאלדין אלאסד

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 35646-03-11

המאשימה

הנאשם

בפני כב' ס. הנשיא השופטת ר. יפה- כ"ץ, אב"ד
כב' השופט א. ואגו
כב' השופט י. צלקובניק
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רותם יוחנני- הר ציון
נגד
שיהאבאלדין אלאסד
ע"י ב"כ עו"ד ירון דוד

הכרעת דין

השופט י. צלקובניק:

כתב האישום

על פי עובדות כתב האישום, ביום 25.9.2010 קשר הנאשם קשר עם בן דודו, זיד אלאסאד (להלן - זיד), לפגוע באנשים ממשפחת אבו עמאר, המתגוררים בלקיה. התכנון לפגוע בבני אבו עמאר, בא כתגובה לעימותים אלימים שהתרחשו ביומיים שקדמו למועד זה; ביום 23.9.2010 תקפו הנאשם ואחיו, נוראדין אלאסד (להלן: נוראדין), המתגוררים אף הם בלקיה, אנשים ממשפחת אבו עמאר, ולמחרת היום, נפגעו נוראדין ואדם נוסף (ממשפחת אבו חטאב) מירי של בן המשפחה היריבה, רפאת אבו עמאר (להלן: רפאת).

במסגרת הקשר האמור, הצטיידו הנאשם וזיד בשני אקדחים, ולבשו כובעי גרב שחורים וכפפות; מספר ימים לפני ה- 29.9.2010, בשעות הערב, הגיעו ברכו של זיד, לשכונה 11 בלקיה, שבה מתגוררים רבים מבני משפחת אבו עמאר, במטרה לאתר ולפגוע באנשים מהמשפחה היריבה, אולם הדבר לא צלח, ולפיכך שבו על עקבותיהם.

ביום 29.9.2010, סמוך לפני השעה 20:00, נסעו הנאשם וזיד פעם נוספת ברכו של זיד, ממנו הוסרו לוחיות הרישוי, לשכונה 11, במטרה לפגוע באנשים ממשפחת אבו עמאר; ברשות הנאשם היה אקדח בקוטר 9 מ"מ, וברשות זיד

אקדח בקוטר 7.65 מ"מ; השניים לבשו מכנסי ג'ינס וחולצות כהות, וכדי למנוע זיהויים, חבשו כובעי גרב שמעליהם כובעים של חולצות "קפוצ'ון", וכן עטו כפפות. לאחר שהחנו את הרכב ליד השכונה, פנו השניים ברגל לעבר חנות מכולת הממוקמת סמוך לכביש. זייד נכנס למכולת כשהוא מכוון את האקדח לעבר היושבים במקום; אותה עת ישבו במכולת רביע אבו עמר (להלן- המנוחא רביע), מאג'ד אבו עמר (להלן - מאג'ד), מחמד אבו עמר (להלן- מחמד), והקטין, י' א' (להלן: הקטין או י'). הנאשם עמד אותה עת מחוץ למכולת, כשהוא מחזיק באקדחו המוכן לירי, שומר ומתצפת שלא יגיעו אנשים למקום.

זייד ירה באקדחו לעבר המנוח, מתוך כוונה לגרום למותו. המנוח נפגע אנושות מחמישה קליעים שחדרו לאיזור הבטן, הגפיים והעכוז. הוא הובהל לבית החולים על ידי בני משפחתו, במהלך הדרך נאסף על ידי אמבולנס, ומת מפצעיו כשעתיים לאחר שנורה. מותו של המנוח נגרם עקב אובדן דם מפצעי הירי, שגרם לקרעים בבטן ובעורקים.

מאג'ד שנמלט מהמכולת, נורה על ידי הנאשם שהמתין מחוץ למכולת, וזאת בכוונה לגרום למותו. עקב הירי חדר קליע לבטנו של מאג'ד ויצא מגופו. מאג'ד הצליח לברוח לעבר בית משפחתו המתגוררת בסמוך, והובהל על ידם לבית החולים "סורוקה", שם נותח בניתוח חירום, שבמהלכו נכרת חלק מהמעי הדק. עקב החמרה במצבו נזקק מאג'ד לארבעה ניתוחים נוספים בבטנו, והוא שוחרר מבית החולים ביום 18.10.2010.

בעת הירי הסתתרו מחמד והקטין מאחורי רהיטים במכולת, ולא נפגעו.

נוכח האמור, מיוחסת לנאשם עבירת **רצח**, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז- 1977 (להלן - החוק), בגין רציחתו של רביע אבו עמר, בצוותא עם זייד; בגין הירי לעבר מאג'ד ופציעתו החמורה, מיוחסות לנאשם עבירות של **ניסיון לרצח**, לפי סעיף 305(1) לחוק, ו**חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335 (א)(1)(2) לחוק; בנוסף מיוחסות לנאשם עבירות של **קשירת קשר לפשע**, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, ו**נשיאת נשק**, לפי סעיף 144(ב) לחוק (שתי עבירות).

המענה לכתב האישום

הנאשם כפר בכך שהיה מעורב באירוע הירי. נטען כי אותה עת "בעיקרון היה בביתו. הוא לא זוכר בדיוק את המקום שבו היה אבל הוא היה בביתו... כי הוא לא ידע בדיוק מתי זה קרה באותו רגע" (ע' 14 לפר'). יצוין כי במהלך סיכומיו בעל פה, סייג ב"כ הנאשם, עו"ד י' דוד את טענותיו לעניין קיומו של אליבי, וצוין כי "בזמן הירי עצמו הוא היה לבד בית הספר בקרבת מקום, בזמן הירי עצמו...אף אחד לא ידע בדיוק באיזה שעה היה...בשמונה בערב הוא היה בבית הספר שליד הבית שלו" (ע' 193). ובהמשך: "אין לנו טענת אליבי מדויקת לרגע הירי שלא בדקו..." (ע' 195, ש' 9).

בדברי המענה נטען בנוסף, כי הודאות במעורבות בירי שמסר הנאשם בחקירה הינן "הודיות שווא... שקריות...", וכי משקלן "אפסי". יובהר בעניין זה, כבר עתה, כי ראיות התביעה נשענות בעיקרן, על הודיות שמסר הנאשם ועל שחזור בו נטל חלק, שבהם הודה, כי הוא וזייד היו אלה שביצעו את הירי, כמתואר בעובדות כתב האישום. הנאשם מסר גם אמרות אחרות בחקירה - בין לפני מסירת ההודיות ובין לאחריהן - שבהן הכחיש מעורבות במעשים.

בדברי המענה צוין, כי ההגנה אינה מעלה טענות לגבי קבילות האמרות (ע' 14 לפר'). בסיכומיו בכתב טען עם זאת, ב"כ הנאשם, כי ההודאות נמסרו "כתוצאה מפעולות חקירה פסולות", שיצרו "לחץ נפשי בלתי הוגן על הנאשם"; כי לא נמסרו לפיכך מחופש ומרצון; וכי יש לפסול את ההודאות גם על פי כללי הפסילה הראייתית שהותוו בהלכת יששכרוב (ע' 32-33 לסיכומים). בהשלמת הסיכומים בעל פה, סיכם ב"כ הנאשם עמדתו, כי הטענות בעניין דרך גביית ההודאות נמצאות "על הגבול שבין הפסילה הפסיקתית לבין המשקל, ואני אשאיר את זה לשיקול דעת בית המשפט" (ע' 190 לפר', ש' 23-25).

ההגנה לא חלקה על קיומו של סכסוך בין משפחת הנאשם לבני משפחת אבו עמאר; על כך שהנאשם ונוראדין, היו מעורבים בעימות אלים ביום 23.9.2010, וכן על התרחשותו של אירוע הירי ממנו נפגע נוראדין, יום לאחר מכן, כפי שפורט בכתב האישום (ע' 13). יש לציין כי האירועים האלימים בימים 23.9.2010 ו-24.9.2010, מפורטים בהודעותיו במשטרה של פריד אבו עמאר (להלן: פריד), אחיו של ראפת (ת/61, ת/62, ת/63, שנגבו, בהתאמה, בימים 4.10.2010, 6.10.2010, 10.10.2010), והוגשו בהסכמה, וכן בהודעתו של אדם אבו עמאר, ת/60, בה קיימת התייחסות לגבי האירוע האלים הראשון.

הנסיבות הרפואיות הנוגעות לקביעת המוות ולפציעתו

של מאג'ד

ב"כ הנאשם לא חלק בדברי המענה, על כך שהמנוח ומאג'ד נורו ונפגעו מהירי, כמתואר בכתב האישום, וכן על סיבת המוות (ע' 14 לפר'); נטען תחילה, כי אפשר ונסיבות הובלתו של המנוח לבית החולים הן שגרמו "בסופו של דבר" למותו, וכי ניתן היה להצילו "אילו היה מובל כרגיל" (ע' 13 לפר'), ואולם ההגנה זנחה בסופו של דבר, בסיכומיה, טענה זו של ניתוק קשר סיבתי.

אכן, עולה מהראיות שהוצגו בהסכמה, כי לא מוטל ספק בכך שמותו של המנוח, בן 18 שנים במותו, נגרם עקב פציעתו האנושה מחמישה קליעי אקדח שנורו לעברו, וכי כבר במהלך העברתו לבית החולים "סורוקה", גילה סימני חיים קלושים ביותר.

על פי העדויות, המנוח הועבר מיד לאחר שנורה, אל רכבו של תושב מקומי, - עד התביעה חוסאן אבו מחראב - וזה החל לנסוע לעבר בית החולים. חוסאן, וכן העדים מוחמד אבוחרב, אחיו של חוסאן, ומחמד, שנלוו לנסיעה, ציינו כי המנוח היה "גמור", "לא דיבר כלום", "כמעט מת" (ע' 78, 80, 83). ביציאה מלקיה התקלקל הרכב, והמנוח הועבר לרכב אחר, בו נהג עד ההגנה שאוקי (שאוגי) אבו עמאר (להלן: שאוגי), שהמשיך בדרכו לבית החולים. יצוין, כי מדברי העדים לא עלה, כי במהלך העברת המנוח מכלי רכב אחד למשנהו, או במהלך הנסיעה, אירעה למנוח פגיעה נוספת.

בעקבות ההודעה על פציעות הירי, שהתקבלה במד"א בשעה 20:04, פגש צוות מד"א ברכב בו נהג שאוגי, בצומת חטיבת הנגב, ושם הועבר המנוח לאמבולנס; על פי הודעתו של רופא מד"א, ד"ר פיטקין אלכסנדר, המנוח "דימם

הרבה ועשו לו החיאה" (ת/28). המנוח התקבל בבית החולים כשהוא במצב של "הלם עמוק מפצע ירי בבטן", "מחוסר הכרה...ללא לחץ דם ומונשם", עם דופק פריפרי בלבד; בוצעו בו ניסיונות החיאה ונערך לו ניתוח בבטן (בשעה 20:20), אולם אלה לא הועילו, והמנוח נפטר באותו יום בשעה 22:30 (מכתב סיכום מביה"ח סורוקה, ת/30; הודעתו של ד"ר אנטון אוסינצוב, ת/29; סקירת מהלך ניתוח, ת/31; דוח פתולוגי, ת/48א).

מהדוח הפתולוגי, ת/48א, שנערך על ידי פרופ' היס מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית, עלה, כי בגופת המנוח נתגלו חמישה פצעי כניסת קליעים: בחיבור שק האשכים לבסיס הפין, מעל קו המפשעה מימין, כשלושה ס"מ ימינה מקו האמצע; במותן הימנית; בעכוז מימין; בשיפולי העכוז מימין; בירך הימנית. המוות נגרם כתוצאה מהלם תת נפחי עקב קרעים בותין, עורק הכסל ועורק הירך ממעבר שלושה קליעים דרכם, שפצעי כניסתם במותן מימין, עכוז מימין וירך מימין. עוד נמצא מעבר קליע בלולאת המעי הדק, מכניסת אחד הקליעים בשק האשכים.

מאג'ד, בן 18 אף הוא, הועבר לחדר הטראומה בבית החולים "סורוקה" "במצב קשה", ונמצא פצע ירי - כניסה, ככל הנראה - בחלק התחתון של הבטן, משמאל, ופצע יציאה בחלק העליון של הבטן, מימין; בוצעה פתיחת בטן ונמצאו "חורים מרובים במעי...בוצעו מספר כריתות של המעי הדק", ובוצעו פעולות סגירת חורים והטריות. מאג'ד נותח פעמיים נוספות (בימים 30.9.2010 ו- 4.10.2010) (הודעות ד"ר מוטי קליין, מנהל מחלקת טפול נמרץ כללי, ת/33; ד"ר אוסינצוב אנטון, ת/34; מכתב קבלה, ת/36; לעניין פינויו של מאג'ד לבית החולים, הודעתו של גאבר אבו עמאר, ת/21).

יצוין כי ד"ר קליין ציין בהודעתו, כי ידוע לו "שהיה קליעים אבל לא יודע איפה הם נמצאים", ואולם ב"כ המאשימה הבהירה בהשלמת סיכומיה מיום 17.9.2013, כי לא קיימת "אינדיקציה" ראייתית כלשהי כי בגופו של מאג'ד נותר קליע, וכי ייתכן כי ד"ר קליין טעה בעניין זה. עוד טענה ב"כ המאשימה, "כי כנראה שהיה פצע כניסה אחד ופצע יציאה, וכן פגיעות פנימיות, ולא הייתה אינדיקציה נוספת כי נותר כדור בגופו".

אירוע הירי - עדויות עדי הראיה

חנות המכולת נמצאת בקומה הראשונה של מבנה מסחרי, בשכונה 11 בלקיה; החנות ממוקמת בצידו המערבי של בניין בן שתי קומות; הקומה הראשונה לאורך הבניין היא קומת מסחר. החנות גובלת מצידה הצפוני בכביש, ומצידה המערבי מצויה רחבה, התחומה בגדר אבן נמוכה (להלן: הרחבה). לחנות המכולת שתי דלתות כניסה - אחת מצידה המערבי המובילה לרחבה, והשנייה מצידה הצפוני, הפונה לכביש. דלפק המכירות ממוקם בפינה הצפון - מערבית בחנות (דוח טיפול בזירת העבירה, ת/53; צילומי מבנה המכולת, וכן פרטי הריהוט והציוד בזמן האירוע מתועדים בדיסק ובצילומים הנספחים לת/53; פרוטוקול ביקור במקום שנערך על ידי המותב ביום 5.7.2012 (נערך ומופיע בפרוטוקול מיום 8.7.2012)).

על פי עדותו של מאג'ד, שהו אותה עת בחנות אחיו, מחמד, וכן המנוח והקטין י', אף הם קרובי משפחתו. המנוח ישב קרוב לדלת הכניסה הצפונית לחנות, והוא ישב לשמאלו של המנוח, מול דלפק המכירות. מחמד ישב על הדלפק מולם, וי' (שעבד במכולת), ישב מצידו השני של הדלפק. הארבעה שתו, ואכלו עוגות (העד סימן את מקומות ישיבתם של המנוח ושלו, על שני ארגזי פלסטיק הפוכים, מול הדלפק, וכן את מקום ישיבתם של מחמד ויוסף על גבי צילום מס' 5,

(בת/2).

מאג'ד העיד כי לפתע נכנס לחנות, דרך דלת הכניסה הצפונית, אדם רעול פנים, שפניו היו מכוסות ב"מטפחת", לבוש מכנסי ג'ינס, חולצה ארוכה ומעיל, וירה לעבר המנוח, שתי יריות מאקדח שאחז בידו (ע' 22, 24, 28 לפר'). לאחר הישמע שתי היריות, נמלט העד החוצה מדלת הכניסה המערבית של החנות, ונתקל, מחוץ לחנות, באדם נוסף, רעול פנים, שלבושו היה דומה לזה של היורה הראשון, ואשר עמד במרחק של כ"חצי מ'", משמאל לדלת הכניסה המערבית, במקום המסומן בספרה 1, בצילום מס' 1, בת/1 (ע' 23, ש' 1). אותו אדם ירה לעברו באקדח שאחז בידו, ממרחק של 3-2 מ', שתי יריות שפגעו בבטנו מצד ימין; יצוין כי בחקירה הנגדית, חזר העד והבהיר, כי הבחין כי אותו אדם מחזיק בידו אקדח (ע' 26 - 27 לפר').

לדברי העד ביקש לברוח תחילה קדימה, לעבר גדר האבן הנמוכה, המערבית, שגובהה כחצי מטר, אולם לאחר שהבחין ביורה השני, החל לברוח לצד שמאל, לעבר קיר אבן גבוה יותר (הנמצא בקצה הדרומי של הרחבה - קיר זה נראה בביקור במקום שנערך על ידי המותב); הוא קפץ מעל הקיר, ורץ לעבר בית משפחתו, המרוחק 200 מ' מהמקום, ולאחר מכן פונה לבית החולים (ע' 22 לפר'; כיוון הבריחה ברחבה, מסומן בחץ בצילום 1 ב- ת/1, ע' 23).

העד אישר לשאלת הסינוגר, כי היורה הראשון היה מעט גבוה מהעד (מעל 1.70 מ'), וכי גם מבצע הירי השני, מחוץ לחנות, היה בגובה דומה; עם זאת, חזר וציין, כי הדברים אינם זכורים לו היטב (ע' 27).

מחמדמסר בעדותו כי בעת הירי בחנות הסתתר ליד המקרר בחנות (תרשים החנות ומיקום הישיבה, שנערך על ידי העד, ת/71). מבצע הירי בחנות ירה לעבר המנוח ארבעה כדורים, מאקדח בצבעי שחור - כסף; המנוח השמיע תחילה קולות צעקה, אולם בעת הירי של הכדור הרביעי כבר לא צעק יותר (ע' 82). לאחר יציאתו של מאג'ד מהחנות, שמע קול של שתי יריות נוספות, אבל לא יכול היה להבחין בנעשה מחוץ לחנות.

לדברי העד, לבש היורה מכנסי ג'ינס בצבע שחור ובגדים כהים, ועל ידיו כפפות; על ראשו היה כובע שכיסה את כל פניו, למעט העיניים, ולדברי העד, "נראה" לו כי מדובר בכובע גרב (ע' 86, 88); העד העריך בחקירתו, כי היורה היה בגובה של "בערך 1,90 מ', משהו כזה", "לא שמן, אבל הגוף שלו מלא" (ע' 85, 87).

הקטין י', שעבד בחנות השייכת לאחיו, מסר בעדותו כי המנוח סבר תחילה, כאשר הבחין ביורה, שנכנס מהדלת הצפונית, כי מדובר במהתלה, ולאחר שנורה השמיע קול צעקה, וקרא בשמו של העד, ולאחר מכן נדם. לא היה לו קשר עין עם מי שירה מחוץ לחנות. העד תאר את האדם שירה בחנות, כבעל מבנה גוף ממוצע וגבוה מהעד, שגובהו 1,80 מ'.

י' מסר בחקירה המשטרתית ארבע הודעות שהוגשו בהסכמה (ת/22, מיום 29.9.2010, שעה 20:24; ת/23א, מיום 30.9.2010, שעה 01:45; ת/24 מיום 1.10.2010, שעה 00:21; ת/25 מיום 12.10.2010, שעה 18:50).

בת/22 ו- ת/23א, ציין י', כי הירי בוצע סמוך לשעה 19:40. עוד מסר כי היורה לבש "כובע שחור", שמעליו "עוד כובע הכוונה קפוצ'ון שחור" (ת/22, ש' 11; ת/23, ש' 33), וכי ניתן היה להבחין רק בעיניו של היורה. המנוח ישב במקום הקרוב ביותר לכניסה לחנות ממנה הגיע אותו אדם, כשצידו הימני של המנוח פונה לעבר מבצע הירי, שנכנס לחנות "אולי רבע צעד", כשהאקדח מוכן לירי בידו הימנית, והחל לירות 4-6 יריות, ללא אומר. המנוח לא הספיק לקום ממקומו או לברוח, ואילו העד התחבא מתחת לשולחן, ושדה הראיה שלו היה חסום. העד סיפר כי מחמד התחבא

מתחת למקרה, ומאג'ד יצא מיד מהחנות "מהדלת השניה". עוד מסר כי "שמע יריה אחת או שתיים בחוץ", לאחר שמבצע הירי יצא מהחנות.

י' ציין כי בחנות לא מותקנות מצלמות אבטחה; בהודעתו השניה הבהיר כי לא הבחין בסימנים מזהים על היורה; הוא לא הבחין בנעליו, או בצבע האקדח. עוד העריך כי הירי יכול להיות קשור "בסכסוך מלפני כמה ימים עם משפחת אלאסאד... אין שום סכסוך חוץ מהם", וכי למנוח או לאחרים בחנות, לא היה כל קשר ישיר לסכסוך זה, מלבד השיוך המשפחתי. בת/24 מסר י' כי ראפת המעורב בסכסוך הוא בן דודו, וכי ייתכן כי אמרו "נחזיר את המכה בבן דוד שלו", שהינו העד.

חוסאן אבו מחראב, ששהה בעת הירי בביתו הסמוך לחנות, מסר כי שמע קול של 5-7 יריות, ועזר כאמור, בפינוי של המנוח; העד מוחמד אבוחרב, אחיו של חוסאן, ששהה אף הוא בביתו הסמוך, מציין כי הירי התרחש בשעת חשיכה; תחילה מסר בעדותו כי השעה הייתה 18:00, אולם בהמשך, לאחר שזכרוננו רוענן מהודעתו במשטרה, העיד, כי השעה הייתה 20:00 (ע' 80 לפר', ישיבה מיום 4.3.2012).

העד שאדי אל רטיוש (להלן: שאדי), שהעיד מטעם ההגנה, מסר בעדותו, כי "שש או שבע דקות" קודם לירי, ישב על מכל מים מבטון. לדבריו הבחין ברכב לבן "בלי אורות" המגיע מכיוון מטע הזיתים, המרוחק כ- 200 מ' ממקום ישיבתו. העד ציין כי מהרכב יצאו "שניים או שלושה" אנשים, שלבשו בגדים כהים; שניים מהם היו בעלי גוף "רגיל", והשלישי בעל גוף גדול יותר (ע' 164). גם בהודעתו במשטרה נ/4, שנמסרה ביום 13.10.2010, ציין העד כי מדובר בשניים או שלושה אנשים, אם כי בתרשים, נ/3, שצורף להודעתו במשטרה, ציין כי מדובר בשלושה אנשים. בעדותו הסביר העד כי אינו בטוח במספרם של האנשים בשל הקרבה לעצי המטע, ולנוכח כך שהשעה הייתה שעת חשיכה, והתאורה הייתה לקויה (ע' 166 לפר'). לאחר יציאת האנשים מהרכב, הבחין כי הרכב "זז" ממקומו, באופן המצביע לכאורה, על כך שנותר אדם נוסף ברכב (העד סימן על גבי נ/3, את מקום ישיבתו ביחס למטע הזיתים ולחנות, וכן את המקום אליו הגיע הרכב).

העד מספר כי האנשים שיצאו מהרכב הלכו 50-100 מ' לכיוון "אבו עמאר", ואז הלך מהמקום. בהודעתו במשטרה, נ/4, ציין כי "הלכו לכיוון המכולת" (ש' 30), ואף סימן את כיוון ההליכה לעבר מה שנחזה כמיקום החנות, על גבי נ/3. לדבריו, עזב את המקום באותו שלב, והלך לעבר חנות פיצה בשכונה 12, המרוחקת מהמקום (מיקום חנות הפיצה מופיע בתרשים, נ/3); הוא שמע מרחוק קול יריה אחת. הוא הלך לחנות המכולת, והבחין כי במקום נמצאים אנשים ושוטרים (נ/3, ש' 63).

החוקר מוריס בן סימון, שטיפל בתיק, מסר בעדותו כי בעקבות הודעתו של שאדי, ערך החוקר ניסוי עם החוקר הנוסף בתיק, ואליד אבו רביע, ונמצא כי אכן קיימת אפשרות להבחין, מהמקום בו ישב העד, בדמות אדם המגיע מכיוון מטע העצים (ע' 36-37).

ממצאי המעבדה לבדיקת נשק ומעבדת חומרים

עפ"י דוח מזירת עבירה של מטא"ר-מז"פ, שנערך לאחר ביקור במקום ביום 30.9.2010, שעה 01:30 (ת/53), נמצא

קליע בשטח הרחבה מצד שמאל (צפונית) לדלת (מסומן בספרה 1, תצלום מס' 1, המצורף לת/53); בתוך החנות נמצאו שרידי קליע "למרגלות ומתחת" אחד משני הארגזים ההפוכים, הקרוב לכניסה הצפונית. על שני הארגזים, והרצפה למרגלותיהם, נמצאו סימני טפטוף של דם אדם. לא נתגלו תרמילים או קליעים נוספים.

על פי מזכר של החוקר עלי אבו רביע, מיום האירוע, ת/70, נמצאו בזירת הירי "מספר רב של אנשים, ילדים מסרו לי תרמילים של תחמושת של אקדח ורובה אשר תפסתי אותם וסימנתי אותם...". עוד צוין, כי "במקום הזירה" הייתה "התקהלות", וכי שמו של הילד שמסר את התרמילים לשוטר אינו ידוע. בטופס משלוח מוצגים ממשרת עיירות למעבדת הנשק במטא"ר- מז"פ (ת/50), צוין כי "בזירת האירוע נתפסו שלושה תרמילים של אקדח בקוטר שלא ידוע בשלב זה, ותרמיל 5.56... ", בנוסף לקליע ושרידי הקליע, כמפורט בת/53.

בנתיחת המנוח במכון לרפואה משפטית, הוצאו מהגופה שלושה קליעים מתכתיים (ממותן שמאל, שריר הכסל משמאל, ובשק האשכים משמאל; ע' 3 לחוות דעת שערך פרופ' היס, ת/48א). הקליעים שהוצאו מהגופה הועברו למשרת עיירות (ת/15 א- ב; ת/47), ומשם למעבדת נשק במטא"ר - מז"פ.

בחוות דעת מומחה (מר אבי קופמן) ממעבדת נשק במז"פ - מטא"ר, ת/46, צוין כי נתקבלו מתחנת עיירות לבדיקה מיכל פלסטיק ובו שלושה תרמילים בקליבר 7.65 מ"מ, תרמיל בקליבר של 5.56 מ"מ, קליע בקליבר 5.56 מ"מ, ופיסת מעטפת קליע בקליבר 7.65 מ"מ. בנוסף התקבלו פיסת מעטפת קליע בקליבר 7.65 מ"מ; פיסת מתכת וליבת גרעין קליע.

בנוסף, התקבלו מהמכון לרפואה משפטית שלושה קליעים בקליבר של 7.65 מ"מ, שהוצאו מ"עכוז שמאל", "אגן שמאל", "מותן שמאל".

על פי ממצאי הבדיקה, נורו שלושת התרמילים בקליבר 7.65 מכלי נשק אחד, "ייתכן מאקדח חצי אוטומטי ברטה...או מכלי נשק אחר המטביע סימנים סוגיים דומים" (הנשק יכונה - **C1**).

התרמיל בקליבר 5.56 מ"מ, נורה מכלי נשק שונה מ- C1, "ייתכן מרובה סער m-16, או מכלי נשק אחר המטביע סימנים סוגיים דומים" (הנשק יכונה - **C2**).

הקליע בקליבר 5.56 מ"מ, נורה מקנה של כלי נשק, ייתכן מרובי סער (m-16; גליל; תבור), מקלע "נגב", או מכלי נשק אחר, בעלי מאפייני סלילי קנה דומים (הנשק יכונה - **B1**).

פיסת מעטפת הקליע ושלושת הקליעים בקליבר 7.65 נורו מקנה של כלי נשק - **B2**, השונה מ- B1), ייתכן מאקדח חצי אוטומטי מסוג ברטה, הגה וואפן, או וולטר, או מכלי נשק אחר בעלי מאפייני סליל דומים. לא ניתן לקבוע אם נורו מכלי נשק אחד, "אולם הסימנים הסוגיים דומים".

לא ניתן לקבוע אם פיסת המתכת הינה חלק מקליע, וליבת הגרעין של הקליע הינה בקליבר 7,65 מ"מ, "ללא סימנים לביצוע השוואות".

ההגנה אינה חולקת על מסקנות חוות הדעת של מעבדה הנשק במט"אר - מז"פ, הנוגעות לממצאי הירי (ע' 14 לפר').

על פי חוות דעת המעבדה לסימנים וחומרים, ת/43, שנערכה על ידי המומחית אסיה וינוקורוב, נקבע כי בחלקו התחתון של "סווצ'ר" ובחולצת "טי" מגואלת בדם - ככל הנראה של המנוח - שהועברו לבדיקה, נמצא בהתאמה, "בסבירות גבוהה מאד", חור כניסת קליע, שלא שניתן לקבוע קוטרו. צוין בנוסף, כי "אפשרי שהקליע הנ"ל נורה ממרחק הגדול מ-1 מ' לערך".

כיווני החקירה - כללי

על פי עדויות החוקרים המרכזיים בתיק, מוריס בן סימון וואליד אבו רביע, הגיע לרשות החוקרים מידע מודיעיני כי הרצח קשור בסכסוך בין המשפחות, בעקבות הירי שבוצע על ידי רפאת, ממנו נפצע נוראדין, ואדם אחר, ממשפחת אבו חטאב. פרטי מוסרי המידע וחלק מתוכן הידיעות הינו חסוי על פי תעודת חיסיון, ת/16.

לדברי החוקר בן סימון, נמצאה בידיהם גם הודעתו של שאדי כי השתתפו, לכאורה, באירוע חמישה אנשים, שניים "מקדימה" ושלושה "מאחורה" (ע' 36 לפר'), אולם הידיעות המודיעיניות לא היו אחידות בקשר לזהות שני המעורבים שהשתתפו בירי עצמו (עדויות של אבו רביע, ע' 102). עוד עלה מהמידע המודיעיני, המצוי תחת תעודת חיסיון, כי הנאשם נטל חלק ב"מעגל הרחוק", היינו, "שותף רחוק...מאבטח או שהוא תצפיתן". עוד ידעו כי לנאשם יש "מניע מאד חזק" לבצע את המעשה, בעקבות הפגיעה באחיו, נוראדין (עדויות של בן סימון, ע' 32, 40 לפר'; עדויות של אבו רביע, ע' 85).

יש לציין בעניין זה, כי בקרב בני משפחת אבו עמאר שררה תמימות דעים, כי הרצח קשור בסכסוך זה; כך עולה מהודעות עדים שונים שנגבו זמן קצר לאחר הרצח: ג'אבר אבו עמאר, ת/21; הקטין י', ת/24; שאוגי, נ/1. שאוגי ציין בהודעתו, כי מיד לאחר ביצוע הירי "כולם אמרו שאלאסאד החזירו את המכה שלהם המשפחה ציפו שתהיה תגובה כי המשפחה שלי ומשפחות אחרות...שלחו נציגים להרגיע את הרוחות אבל משפחת אלאסאד לא הסכימו בכלל...זה בגלל הסיפור שהיה עם ראפת ואחיו פריד", ש' 7-9). בהודעה נוספת, נ/2, מסר שאוגי כי מאז האירוע בו היה קשור רפאת, נמנעו בני משפחתו להסתובב בשטח, "הילדים שלנו לא הלכו לבית הספר" (ש' 20-21).

בעקבות המידע שבידי החוקרים, נעצרו לחקירה, בחודש אוקטובר 2010, וליד אלאסאד, ראסמי אלאסאד (להלן: ראסמי), זייד, וכן היימן אבו חטאב, בחשד לאפשרות מעורבותם בירי (בן סימון, ע' 45). הנאשם עצמו, היה כבר עצור בגין האירועים האלימים שקדמו למועד הירי. בנוסף נעצרו ונחקרו שתי נשים ממשפחת אלאסאד כחשודות במעורבות באיסוף מידע על החנות, לפני הירי, ולאחר מכן שוחררו כאשר הסתבר כי נוכחותן בחנות הייתה בנסיבות תמימות (בן סימון, ע' 57, 58).

בחקירה הופעלו ארבעה מדובבים (כמפורט בתעודת החיסיון, ת/16), שניים מתוכם, המכונים עיסאם משרקי (להלן: עיסאם), ואחמד חטיב, הופעלו בחקירתו של הנאשם במשטרת עיירות, ושהו יחד איתו בתא המעצר, עם תחילת חקירתו הפרונטאלית. מדובבים נוספים הושמו עם היימן אבו חטאב, ועם אחת הנשים שנעצרו. צוין כי המדובבים לא הופעלו

בעניינם של ראסמי ו-ואליד אלאסאד; החוקר בן סימון לא ידע להבהיר מה היו השיקולים לכך (ע' 59), והחוקר אבו רביע ציין בעדותו, כי אין צורך להפעיל מדובב לגבי כל עצור (ע' 103).

כנגד החשודים השונים - למעט הנאשם - לא נמצאו בסופו של דבר, בחקירה, ראיות ממשיות הקושרות אותם למעורבות ברצח, והם שוחררו ממעצר.

זייד אלאסאד

זייד, שותפו הנטען של הנאשם בביצוע הירי בחנות, הלך לעולמו ביום 29.1.2011. על פי הבהרות החוקרים, נרצח זייד בעת שהייתו במעצר בית, באיזור לוד, אליו הורחק במסגרת הליך פלילי אחר, הנוגע להחזקת אקדח ללא רישיון שנמצא ברשותו סמוך לבית המשפט (החוקר בן סימון, ע' 36 לפר'); לא הוכח כי אקדח זה היה קשור בביצוע הירי בחנות (בן סימון, ע' 40).

לדברי הנאשם בעדותו, נרצח זייד ביום ה- 29 לחודש, כ"רמז" להירצחו של המנוח ביום 29.9.2010 (עדות הנאשם, ע' 115 לפר'). גם החוקר בן סימון ציין כי על פי מידע חסוי, "סומן" זייד כיעד על רקע אירוע הירי (ע' 54 לפר').

ממזכר, ת/51, שנערך על ידי התר לוי, בלש ממשטרת עיירות, עולה, כי לאחר אירוע הירי, ביום 29.9.2010, שעה 22:30, הגיע השוטר לביתו של זייד בפזורת אל אסד בלקיה; הדלת הייתה פתוחה, ולא היה איש בבית. בחדר הכניסה היה מונח פלאפון נוקיה שחור, שנתפס על ידי הבלש, והועבר לחוקרי משטרת עיירות. על פי עדותו של החוקר אבו רביע, מדובר היה בטלפון השייך לזייד (ע' 95, ש' 30; ע' 96 ש' 1-2).

החקירה בעניינו של ראסמי אלאסאד

על פי עדותו של החוקר בן סימון (ע' 42 לפר'), נחקר ראסמי, בן משפחתו של הנאשם, בחשד למעורבות ישירה ברצח. חשד זה התעורר בעקבות הודעתו של הקטין, י' (במסגרת ת/25, ת/26), כי הצליח לזהות את ראסמי כמי שביצע את הירי בחנות, וכי הוא אף סיפר על כך לשאוגי.

לדברי י', נתקל בראסמי באקראי, בבית המשפט, לאחר האירוע, וזיהה את ראסמי על פי מבנה גופו, ולאחר שטען כי הבחין בצורת עיניו של היורה בחנות ("השחור מסביב לעינים"), דרך הכובע שכיסה את פניו בעת הירי. במהלך חקירתו, חזר בו י' מדבריו, וטען כי לא היה ביכולתו לזהות את מבצע הירי, ובעימות שנערך בין י' לבין ראסמי ביום 13.3.2011 (ת/27), אמר כבר במפורש: "בכנות, את הבחור הזה שאני רואה עכשיו לא ראיתי אותו לפני, הוא שונה ממי שאני ראיתי...לפי מה שאני רואה עכשיו זה לא הוא...". גם בעדותו חזר על כך, שלא ניתן היה לזהות את מבצע הירי: "אני לא יכול בשניה אחת לזהות את הבן אדם, הוא היה גם רעול פנים ולא ראיתי אותו. מה אני יכול לראות בשניה את כל הגוף שלו?" (ע' 102).

שאוגי עצמו, החשיד את ראסמי במעורבות בירי, לאחר שטען בהודעתו נ/1, מיום 3.10.2011, כי בעת שהעביר את המנוח מהרכב הראשון שהתקלקל, לרכבו, אמר לו המנוח, שענינו היו פתוחות וראשו "נופל אחורה": "הבטן שלי ירו בי, שאלתי אותו מי ירה בך, והוא אמר לי ראסמי אלאסאד והחל לעצום עינים, ואמר תוך כדי ראסמי ראסמי" (ש' 14-17). שאוגי סירב לחזור על דברים אלה, בעת שנקרא להעיד מטעם ההגנה, וטען באופן מתחמק כי אינו זוכר מה אירע בעת העברת המנוח לרכבו, ואף הוכרז כעד עויין לבקשת ההגנה. העד היה נכון לאשר, עם זאת, כי הדברים שמסר בחקירה המשטרתית, היו נכונים (ע' 159 לפר'). יצוין כי בעת מסירת העדות, היה העד נתון במאסר לאחר שנידון בגין עבירות מרמה, ואף היה עצור עד תום ההליכים בגין חשד לביצוע עבירות מרמה נוספות.

גרסתו של שאוגי אף עמדה בסתירה לדברי העדים האחרים שהיו מעורבים בפינוי של המנוח לבית החולים, שמסרו כי בשל מצבו האנוש, המנוח לא דיבר כלל.

העד חוסאן אבו מחראב, שהעביר את המנוח ברכב הראשון, ציין כי המנוח "היה גמור נראה לי...הוא לא דיבר כלום" (ע' 78). העד מוחמד אבוחרב, אחיו של חוסאן, סייע אף הוא בהעברת המנוח לרכבו של חוסאן, וציין כי המנוח "לא דיבר בכלל...היה במצב...כמעט מת" (ע' 80).

מחמד, מבין הנוכחים בחנות בעת הירי, מסר בעדותו כי ליווה את המנוח לבית החולים, ונסע הן ברכב הראשון והן ברכב השני, בו נהג שאוגי, כשהוא יושב, בשני כלי הרכב, במושב האחורי, וראשו של המנוח שעון על רגלו. לדברי העד, חזר ובדק את הדופק של המנוח וניסה לדבר איתו, אולם המנוח לא הגיב - "רק מזיז את הראש ונושם חזק...לא דיבר כלום" (ע' 83).

מחמד, שלל מפורשות בחקירתו את דבריו של שאוגי, כי המנוח השמיע דבר מה: "תקשיב אדוני...אף אחד לא התקרב לרביע חוץ ממני. תעזוב אותך משהורדנו אותו, אני הייתי הכי קרוב לרביע...בהעמסה בשתי הרכבים אני הייתי הכי קרוב (ושאוגי) לא היה קרוב אליו". עוד ציין, כי שאוגי ככל הנראה משקר בעניין זה (ע' 90 - 91 לפר').

יצוין בנוסף, כי מההודעות שנגבו משאוגי, י' וג'אבר אבו עמאר, ניתן להסיק כי ראסמי נתפס מתחילה כ"בעייתי", בעיני משפחת אלאסאד, ושאוגי אף טען בחקירה, כי הבחין, כחצי שעה לפני האירוע, בראסמי ובאדם נוסף ממשפחת אלאסאד, שישבו ברכב ליד בית הדואר, וחשב כי הם מתכננים לפגוע באחד מבני המשפחה; עוד טען שחברה של גיסתו, סיפרה לגיסה, יומיים לפני האירוע, כי ראסמי "יורה בשטח" ברובה מ-16, כדי לפרוק את עצביו "על מה שקרה עם רפאת" (ש' 29-30).

החוקרים ציינו בעדויותיהם, כי נוכח אי זיהויו של ראסמי, ומשלא ניתן משקל ממשי לגירסתו של שאוגי בדבר הדברים שהשמיע המנוח, שעמדה בסתירה לשאר העדויות, וכן לנוכח "מהימנותו הנמוכה" של העד, המעורב בעבירות מרמה, והחשש כי הוא מבקש להפליל את ראסמי כבן המשפחה היריבה, הרי שלא נמצאו ראיות של ממש לקשירתו של ראסמי לירי (עדויות של בן סימון, ע' 37 - 38, 59; עדות אבו רביע, ע' 105).

ב"כ הנאשם טען בסיכומיו, כי גם אם אין בראיות אלה כדי להוכיח שראסמי "הוא היורה", די בהן "אפילו במנותק מיתר הראיות", כדי להעלות "לפחות ספק סביר באשמתו של הנאשם" (סעיף 220 לסיכומים בכתב), ואולם טענה זו אינה

ברורה, ויש לדחותה, שכן אם אין באמור כדי לבסס את מעורבותו של ראסמי במעשה, כיצד יש בכך כדי להועיל לנאשם, ולו מחמת הספק?

חקירתו של הנאשם במשטרה - כללי

הנאשם נעצר ביום 10.10.2010 בקשר לחשד לניסיון רצח הקשור בעימות האלים שקדם ליום הרצח, ושעליו לא חלקה ההגנה כאמור, ומאוחר יותר נעצר עד תום ההליכים ושהה בכלא אוהלי קידר (לדברי הסנגור, הוחשד הנאשם מידית גם בעבירת רצח, נשוא התיק שבפנינו; בעניין זה- עדותו של החוקר אבו רביע, ע' 106, 107 לפר').

הנאשם נתפס כאמור, בעיני החוקרים, כבעל מניע "חזק" לביצוע המעשה, בשל כך שהיה אחיו היחיד של נוראדין (לשניים שתי אחיות נוספות). עם זאת, נוכח המידע המודיעיני לפיו לא היה הנאשם מעורב ישירות בירי בחנות, החלה חקירתו הפרונטאלית בגין האירוע, רק ביום 20.2.2011, כחמישה חדשים לאחר אירועי כתב האישום, ולאחר שהחקירה לא ביססה ראיות ממשיות הקושרות את החשודים האחרים בביצוע הירי (עדות בן סימון, ע' 46 לפר'; עדותו של החוקר אבו רביע, ע' 102, 112 לפר').

חקירת הנאשם התבצעה, מדי יום, למן ה- 20.2.2011 ועד יום 25.2.2011. אמרות נוספות נגבו ביום 10.3.2011. במהלך ימי החקירה הראשונים, הופעלו שני מדובבים ששהו עם הנאשם בתא המעצר. החקירה מתועדת בצילומי וידאו ומתומללת. השיחות עם המדובבים מוקלטות. הנאשם הוזהר לפני כל גביית אמרה, לעניין חשד במעורבות בעבירות רצח וניסיון לרצח באירוע הירי בלקיה. הנאשם הועמד על זכות ההיוועצות ונועץ בעורכי דין במהלך ימי החקירה (בעניין זה, עדות החוקר בן סימון, ע' 37 לפר').

החקירה נוהלה בעיקרה על ידי החוקרים בן סימון ואבו רביע. בימי החקירה הראשונים עמד הנאשם על הכחשתו כי היה מעורב במעשה הירי. ביום 24.2.2011 בשעות הערב, הודה הנאשם במעורבותו במעשים, ואף שחזר את אירוע הירי בשעות הלילה של ה- 24.2.2011. גם למחרת, ביום 25.2.2011, מסר הודיות לחוקרים. ביום 10.3.2011 חזר בו הנאשם מהודאתו, וטען כי לא היה מעורב באירוע הירי.

האמרות המכחישות

באמרתו הראשונה, ת/3א, מיום 20.2.2011 (שעה 16:11), תחנת עיירות, שנגבתה על ידי החוקר ואליד אבו רביע, הוזהר הנאשם כי הוא חשוד בכך שיחד עם אחרים חברו ביום 29.9.2010, לביצוע עבירות של

ניסיון לרצח ורצח, בכך שהגיעו לשכונה 11 בלקיה, וירו ברביע אבו עמאר וגרמו למותו, וכן ירו במאג'ד אבו עמאר וניסו להמיתו.

הנאשם טען כי מדובר ב"שקר", וכי אינו "מוסר חקירה על דבר כזה אני לא יודע על מה אתם מדברים עוד לא עיכלתי מה שאתם אומרים לא ניכנס לי בראש" (ש' 12-13). בתגובה לשאלות החוקר לגבי סיבת שתיקתו החלקית ואי שיתוף הפעולה בחקירה, טען הנאשם כי הוא "פסיכיאטרי": "בחוף הייתי בסדר, ושנעצתי נעשיתי פסיכיאטרי", וכי הוא נמצא ב"השגחה" בכלא, למרות שאינו נדרש ליטול תרופות כלשהן (ש' 42 - 44); כי הוא מרגיש טוב, אבל גם חולה ב"שפעת" (ש' 60-63); כי הוא עצור 4 חדשים בתיק אחר, למרות שהינו "חף מפשע", ואינו מעוניין לשתף עוד פעולה עם המשטרה, מחשש ש"יתפרו לו עוד תיק" (ש' 16-17). בתשובה לדברי החוקר, כי יש חומר חקירה הקושר אותו לרצח, משיב הנאשם, "לא מוסר חקירות על הרצח, השופט ישאל אותי ואני אענה לו" (ש' 244). במהלך החקירה נשאל הנאשם מדוע אינו עונה על שאלות הקשורות לרצח, בעוד לשאלות אחרות הוא מוסר תשובות, הוא עונה: "עד עכשיו אני לא מבין למה אתם חוקרים אותי על הרצח, עדיין לא עיכלתי, על שאלות שאני מבין אני יכול לענות אבל על מה שאני לא מבין אני לא יכול לענות" (ש' 141 - 143).

הנאשם סרב תחילה למסור היכן היה ביום הרצח - "אני לא זוכר אין לי דף, אני לא נותן חקירות השופט ישאל אותי אתם לא תשאלו אותי" (ש' 28; וכך בהמשך: ש' 140); בהמשך החקירה משיב הנאשם, בכל זאת, בעניין מעשיו באותו יום: "בקשר אלי, אני הייתי בבית... בבית איפה אני יכול להיות אני לא יוצא שאני עובד ביום שישי אני הולך לבית קפה לנרגילה" (יש לציין כי יום הרצח חל ביום רביעי בשבוע - י.צ.); עוד סיפר כי צפה בטלוויזיה, וכי יחד איתו בבית היו אביו ואמו. הוא לא עבד באותו יום. אין הוא זוכר מתי קם משינה, ולשאלה אם יצא מהבית, השיב, כי בצהריים יצא "אולי לחנות שמאחורינו קניתי סיגריות וחזרתי"; לאחר שחזר מהחנות "עישנתי וישבתי בבית... כל הזמן לא יוצא". אין הוא זוכר מתי הלך לישון באותו יום, "נראה לי בעשר בלילה בערך". הנאשם נשאל פעם נוספת אם יצא מהבית ביום הרצח "חוץ מהחנות", והשיב בשלילה. בנוסף השיב לשאלת החוקר כי לא נסע עם חבריו "למשפחת אבו עמאר בלקיה" (ש' 199 - 231).

הנאשם נשאל אם הוא ואחרים ביצעו את המעשה כנקמה על הירי ממנו נפצע אחיו, נוראדין, ולא הגיב תחילה (ש' 54-56). בהמשך אישר כי אחיו נורה ו"הגיע לסורוקה", וכאשר הגיע למשטרה, הבין ש"רפאת" הוא שירה באחיו. (ש' 137-138). עם זאת, טען, כי הסכסוך בין נוראדין לבין בני אבו עמאר "לא נקשר אלי... אם המבוגרים במשפחה יגידו שיש סכסוך אז יש, אם לא יגידו, אז הכל בסדר" (ש' 133 - 135). בעקבות הרצח לא עזבו הוא או בני משפחתו את לקיה (ש' 159), וכי איש מהם לא דיבר איתו על הרצח: "לא, למה שידברו איתי כלום" (ש' 165). עוד הכחיש, כי אינו מוסר פרטים בחקירה כדי להגן על אחרים (ש' 192).

הנאשם אישר כי הוא מכיר את זייד, שהינו בן דודו (אביו של זייד הינו אחיה של אמו של הנאשם); הוא יודע כי הלך לעולמו, אולם אינו יודע את הסיבה לכך, בשל הימצאו במתקן כליאה.

באמרה נוספת, ת/8 (שנגבתה ביום 23.2.2011), מספר הנאשם כי ראה את זייד חמישה ימים לפני שנעצר, במקום עבודתו של זייד כשומר בבית הספר היסודי, ליד מקום מגורי הנאשם; הנאשם מסר בת/8 כי ברשות זייד היה רכב מסוג מאזדה (626), בצבע כסף (ע' 26, ש' 15), וכי הוא נסע איתו ברכב מספר פעמים. אחד מהסימים בהם השתמש

בטלפון הנייד שלו, היו שייכים לזייד.

הנאשם התמיד בהכחשתו, גם עם חידוש החקירה, למחרת היום. באמרתו ת/4א, מיום 21.2.2011, שעה 16:22, טען כי אין לו מה למסור- "אני חף מפשע". בקשר למקום הימצאו ביום הרצח, ביקש לשמור על זכות השתיקה, וכי "מאתמול אני שומר על זכות השתיקה" (ש' 12 - 13); כך, לא הגיב על שורת שאלות המייחסות לו את ביצוע הרצח עם אחרים. עוד הוסיף כי "סיפר את האמת", "אבל יש הרבה שאלות ששאלתם ואני לא ענית...אני שומר על זכות השתיקה...אני חף מפשע" (ש' 30 - 41).

ביום החקירה השלישי, 22.2.2011, בשעה 10:30 (סיום 11:35), ביצעו החוקרים פעולת חקירה, המכונה על ידם "הובלה הפוכה" (להלן: ההובלה), שצולמה באמצעות וידאו (דוח הובלה, ת/5א). הנאשם הוסע - הובל על ידי החוקרים לחנות המכולת בלקיה, בה בוצע הרצח, שהייתה סגורה, וחדלה מפעילותה בעקבות אירוע הירי (החוקר בן סימון, ע' 52).

בעת השהיה באיזור החנות, בוצעה חסימה משטרתית באמצעות כלי רכב, שוטרים, ומחסום דוקרנים; בצילומי הוידאו לא נראים בכבישים הגובלים, אלא מתי מעט תושבים, המשקיפים ממרחק על הנעשה; הנאשם נראה מאופק בכל מהלך ההובלה, ואף ישב זמן מה ועישן סיגריה, על הגדר המערבית, הגובלת ברחבה, מול הדלת המערבית של החנות.

על פי עדותו של בן סימון בוצעה ההובלה, כדי ליצור "גירוי" חקירתי, שנועד לבדוק כיווני חקירה אחרים, אשר היו קשורים בנאשם ובאחרים; לדברי החוקר, חל חיסיון על פרטי פעילות זו (ע' 34, 51, 53). החוקר אישר בחקירתו, כי לא מן הנמנע כי אנשים באיזור צפו בפעילות המשטרתית, שהתבצעה באור יום, ממרפסות הבתים או מדרכים צדדיות, וכי החסימה נעשתה לצורך אבטחתו של הנאשם (ע' 51, 52, 53). במהלך שהייתו במקום, הנאשם לא הוכנס לתוך החנות. החוקר בן סימון העיד כי אינו יודע אם הנאשם היה "לחוץ". עוד ציין, כי אינו יודע אם נוכח הבאתו של הנאשם למקום, תופץ שמועה כי הנאשם חשוד בביצוע המעשה (ע' 51, 53). החוקר שלל אפשרות, כי הבאתו של הנאשם למקום נועדה להפחידו כי אם ישוחרר יבולע לו, וכי הנאשם גם לא הודה במעורבות במעשה, אלא יומיים ויותר לאחר ביצוע ההובלה (ע' 61).

הנאשם טען במהלך ה"הובלה", כי אינו מכיר את שכונת "אבו עמאר"; כי מעולם לא ראה את חנות המכולת קודם לכן, וכי אין לו מה להגיד על המקום; עם זאת, אישר, כי הוא מכיר חנות סמוכה, למכירת חומרי בנין, ומזהה את הבעלים (ע' 3 לתמליל); הנאשם ציין בנוסף, כי הגיע מספר פעמים, לצורך תיקון רכב, למוסך, הממוקם בשטח הקרקעי, ממערב לחנות (ת/5ב, תמליל ע' 2, ש' 14 - 15; ע' 4 - 5). עוד ציין, כי באיזור מצויים בתיים של משפחות אבו מחארב ואבו עמאר (ע' 6). הנאשם אף מזהה את ביתו, בכיוון צפון מערב: "הנה אתה רואה את הבית שלנו זה ששם...הנה הוא...בתיים שלי לא באתי לאזור הזה, רק למוסך, הרבה מכולות שם באיזור שלנו...למה שאני אבוא לפה..." (ע' 8, ש' 11-5); הנאשם נשאל שוב אם היה ביום הרצח במכולת, וביקש לשמור על זכות השתיקה (ע' 8, ש' 16).

בהמשך, מוביל הנאשם את החוקרים לקרבת בית הוריו, ומצביע על חדר המצוי מאחורי הבית, ומסביר כי זהו חדרו; לשאלת החוקר חוזר הנאשם וטוען כי שהה בבית ביום הרצח: "בטח איפה הייתי...", עם זאת הוא אומר לחוקר בהמשך: "ותשמע יש הרים למטה...אחורה..אם אני השתעממתי או משהו, אני אלך לשם..." (ע' 11, ש' 29 - 31). עוד הוסיף, כי הלך לישון "בשמונה, בעשר", וכי בתקופות בהן עבד, נהג ללכת לישון בסביבות השעה 18:00 (תמליל, ע' 12). הנאשם

נשאל פעם נוספת על מעשיו ביום הרצח - וביקש לשמור על זכות השתיקה (ע' 11, ש' 23-24).

לאחר סיום ההובלה, בשעה 11:48, נגבתה מהנאשם על ידי החוקר אבו רביע, אמרה נוספת, ת/6א. לגביית האמרה קדמה שיחה עם החוקר אבו רביע שתועדה במזכר ת/65א; על פי המזכר, אמר החוקר, שהינו ממוצא בדואי, לנאשם, כי יודה בחלקו במעשה, ולא ידבר על חלקם של אחרים, וכי "אין מצב" במגזר הבדואי, כי מישהו אחר, מלבדו, היה נוטל על עצמו את הנקמה בשל הירי שבוצע לעבר אחיו.

במסגרת ת/6א, נטען בפני הנאשם על ידי החוקרים, כי הוא נקשר לרצח על פי חומר חקירתי המצוי בידי החוקרים. הנאשם חזר על הכחשתו כי היה מעורב במעשה, וטען כי לא ראה מעולם את חנות המכולת בה התרחש הרצח. עם זאת חזר ואישר, כי סמוך למכולת נמצאת חנות לחומרי בניין בה קנה צינורות, פעם אחת, כשנה וחצי קודם לכן (ש' 18-17). הנאשם נשאל אם אמר כי לא יצא מביתו באותו יום, ואמר: "נכון, אני אמרתי כך, אבל אני לא זוכר" (ש' 79). עוד נשאל אם לאחר שעת הרצח, יצא מלקיה, והשיב: "אני לא זוכר" (תמליל, ת/6ב, ע' 13, ש' 36 - 38; ע' 15, ש' 1 - 9). לשאלה אם יכול להיות שהסתובב בלקיה בליל הרצח, השיב: "לא זוכר... אני לא יכול לתת לך תשובה, אתה מדבר איתי על משהו שלפני שש חודשים...אני לא יכול לתת לך תשובה" (ע' 14, ת/6ב, ש' 30 - 38). לדבריו, זכר דווקא מה עשה למחרת יום הרצח, שכן אז אמרו כי מישהו מת, ולכן זכר את הדברים (ת/6א, ש' 101).

הנאשם התבקש ליתן הסבר לגבי תכיפות הזמנים שבין מועד ביצוע הירי לעבר אחיו, לבין "הנקמה" בבני אבו עמאר, וטען כי משפחתו אינה קשורה במעשה, וכי הרצח קשור בסכסוכים תוך משפחתיים של בני אבו עמאר.

עוד טען, כי אם היו בני משפחתו מבקשים לנקום, הרי שהיו פוגעים בבני משפחת רפאת ולא במישהו "שלא קשור" (ש' 30 - 31);

בענין זה, נשאל הנאשם על ידי החוקר: "בהנחה שמי שפגע ברביע הוא ממשפחת אלאסאד ילך לנקום בשביל אחיך, ואתה יודע או לא משתתף?", ותשובתו: "אם היו מאלאסאד היו צריכים לקחת אותי ולשתף אותי, אבל אני לא יודע כלום על זה, אז לא מאצלנו, ואם היו אומרים לי אני הייתי מתנגד כי רפאת נעצר על ידי המשטרה והאשימו אותו בשני מקרי ניסיון לרצח" (ש' 46 - 49).

הנאשם אישר עוד בחקירה, כי יש לו טלפון נייד בשימוש הבלעדי, וכי "אם משעמם לי, אני שם אוזניות ושומע שירים בהרים" (ת/6א, ש' 67). אין הוא זוכר אם דיבר בטלפון באותו יום.

באותו יום, 22.2.2010, בשעה 22:45, נערכה שיחת תשאול על ידי החוקר בן סימון, ת/7; השיחה הוקלטה ותומללה, אולם לא נגבתה בדרך של מתן אמרה בכתב (דברי החוקר, ע' 21 לתמליל, ש' 31). הנאשם חזר על טענתו כי לא עשה דבר, וביקש לדעת מתי ניתן להחזירו לכלא אהלי קידר, ומוסבר לו כי בשלב זה עליו לשהות במתקן מעצר לצרכי חקירה, וכי אם יתאפשר יוחזר לאהלי קידר (ע' 3, ש' 2-3).

הנאשם התלונן על כך שנלקח לביצוע ה"הובלה": "למה היום לקחתם... כל משפחת אבו עמאר ומשפחת אבו מוחארב, מסתכלים עלי? ...משפחת אבו עמאר חושבת שאני רצחתי בן שלהם..." (ע' 14, ש' 23 - 29). החוקר מסביר לנאשם שלקח אותו למקום הרצח, כדי שאולי יתעורר זכרונו, והנאשם מגיב: "אז אנשים שראו אותי...אם אני אצא נקי מהתיק...בעזרת השם שאני לא עשיתי וחף מפשע אני אצא...אבל אני אצא...נשבע שאני לא חי בסרט אני בן אדם יודע שאני לא עשיתי כלום..." (ע' 15, ש' 13 - 25).

במהלך החקירה מציין בפניו החוקר, כי בידי החוקרים מצוי חומר חקירה ממשי - "רק ככה זה טיפה ממה שיש לי" (ע' 9, ש' 34) - והנאשם מתריס לעברו: "ראיות לך אין לך ראיות הכל נובע על מודיעין" (ע' 11, ש' 17), וכן בהמשך אומר הנאשם: "אני יודע שאתה יודע שאני לא רצחתי אבל אתה לוחץ עלי כן..." (ע' 13, ש' 19). עוד טען הנאשם כי מי שמסר את המידע למשטרה הוא "מלשין" המוכר למשפחתו: "כי הוא רוצה להתנקם ממני...עלי ממשפחת פאעור" (ע' 10, ש' 1 ואילך).

החוקר חוזר ומסביר לנאשם כי אם יתמיד בקו ההכחשה, "יישאר לבד", "אתה לא מבין שאתה היית לבד, תישאר לבד גם של רצח תישאר לבד לבד לבד לבד...תרגיש פתאום יעני...כולם הלכו נשאר לבד", והנאשם מגיב: "אין לי חברים" (ע' 4 לתמליל). עוד מתריס הנאשם בהמשך: "...אני תכננתי להרוג את חסן נסראללה..." (ע' 12, ש' 20).

החוקר מסביר לנאשם על חלוקת התפקידים האפשרית בביצוע הרצח: "יש אחד שירה יש אחד ששמר, יש אחד ינהג ויש אחד...עכשיו מה אני מנסה להגיד לך...אתה צריך לבוא להגיד חלאס משחקים...בוא נדבר דוגרי...כדי לנקות את עצמך כדי לגמור את הסיפור הזה מה החלק שלך? אתה מבין? (ע' 13 ש' 7-9). ובהמשך: "מה אתה מעדיף שהמכה תהיה גדולה או...קטנה, אתה מעדיף להיות גם מטר בתוך האדמה, או שבע מטר מעל זה בידיים שלך? אתה צריך לבוא כמו גבר תשמע חלאס משחקים חלאס דיבורים..." (ע' 11, ש' 25-27). ובהמשך: "אני לא רוצה ממך להיות מלשין שלי...אבל אני אקבל ממך כן את החלק שלך...בשביל עצמך אתה לבד..." (ע' 20, ש' 25 - 32).

עוד מנסה החוקר לפנות לרגשותיו של הנאשם ומדבר איתו על אמו של הנער הצעיר שנרצח, והנאשם, המסכים עם החוקר כי מדובר במכה קשה להורי המנוח, מציין עם זאת, כי גם אימו סובלת מהמצב: "...כן נכון, אמא שלי גם עכשיו נשברה לא, לא שבורה עכשיו אמא שלי נכון... בן שלה חף מפשע..." (ע' 17, ש' 14-15); ובהמשך: "הוא ילד אבל גם אני ילד" (ע' 18, ש' 10).

ביום החקירה הרביעי, 23.2.2011, שעה 15:18, נגבית מהנאשם אמרה נוספת, ת/8 על ידי החוקר בן סימון, בתחנת עיירות. הנאשם התמיד בהכחשתו ("אני חף מפשע, לא מפחידות אותי החקירות שלכם", ע' 9, ש' 20-21), ואף סירב, לסירוגין לענות לשאלות שהופנו אליו. כך למשל, בעת שנשאל על השימוש שעשה בטלפון (ש' 122). החוקר אבו רביע שהצטרף לחקירה בשלב מאוחר יותר, פונה לנאשם ומשדלו לחשוב על שינוי עמדתו בחקירה: "רוצים לשמוע את האמת...אני מנסה להבהיר לך ולהסביר לך אבל אתה לא...אני לא כופה עליך...אתה מוכיח שאתה רחוק מהאמת ושאתה לא רוצה להגיד את האמת...כל יום אתה מסתבך..." (קובץ שני, ע' 10). והנאשם בתגובה: "אתם רוצים ממני שאני אגיד שהרגתי אותו או...אבל אני נשבע לך שלא רצחתי אותו" (קובץ שני, ע' 11, ש' 13-14). חוקר: אם תישא תיק רצח וניסיון לרצח, אתה תיכנס לכלא למאסר עולם או ארבעים או חמישים שנים. אתה תצא מהכלא זקן... (ע' 11, ק' 2, ש' 26).

הנאשם: "זה אם יצאתי בכלל..."

במהלך החקירה מטיח החוקר בן סימון בנאשם אמירות נוקבות: "אני מסתכל על העינים שלך, דם יוצא מהן, דם" (ע' 7, ש' 20). "תסתכל על עצמך במראה, תבקש מאלוהים סליחה על כל מה שעשית" (ע' 9, ש' 6-7); "בלבלת לי את השכל" (תמליל, קובץ שני, ע' 2, ש' 38) (בעניין תשובות הנאשם בקשר למכשירי הטלפון הנייד השונים בהם עשה שימוש); "תגיד לי אתה עושה ממני צחוק" (ע' 4, ש' 7); "אתה מציב לי תנאים, איומים? מתי יוצאים להפסקה מתי לא יוצאים להפסקה?" (ע' 4, קובץ שני). עוד אמר לנאשם כי הוא מבקש לשתות מים, כי הלשון שלו יבשה מהשקרים (ע' 6, קובץ שני).

מהחקירה עולים חילופי דברים בין החוקר בין סימון לחוקר אבו רביע; בן סימון אומר לאבו רביע, שהצטרף לחקירה בשלבה האחרון: "הוא אומר לי תביא לי את ווליד, אני רק רוצה את ווליד" (ע' 10, ש' 25); "תגיד לו שהוא משקר והוא לא אמר לי אמת (בקשר לשימוש שעשה הנאשם בטלפון; ע' 19, ק' 2); וכן: "אני לא רוצה לתת לו הפסקה (לעישון) אבל אם אתה רוצה, אני לא נראה לי מה שתחליט אתה... (ע' 9, קובץ שני). החוקר אבו רביע אכן מוציא את הנאשם לעשן.

החוקר אבו רביע פונה לבן סימון, בנוכחות הנאשם, ומציע לבן סימון כי הנאשם יישב איתו מחר, ו"יתן לי את התשובה כן או לא, אם הוא מתכוון לספר את האמת...הוא מציל את עצמו, אם הוא מתכוון להמשיך לשקר הוא רק מסבך את עצמו, אמרתי לו הראיות החזקות שמפלילות אותך קושרות אותך לזירת הרצח, לא אמרנו לך אותם...אני מחר אשב איתו אתה לא נכנס אתה לא...אני רוצה לשבת איתו לבד, יחליט יספר לי את האמת, יש מעכשיו עד מחר מספיק זמן...";

ואז פונה אבו רביע לנאשם: "אתה אתה לא רוצה להקשיב, אתה יודע מה תמשיך...לא רוצה...אל תפנה אלי בכלום" (יוצא מהחדר) (קובץ שני, ע' 13, ש' 1 ואילך).

החוקר בן סימון קורא לאבו רביע ואומר לו: "הוא אומר לי פה שמחר הוא ייפגש איתך וידבר איתך, בוא נסיים את החקירה...אני מבקש ממך בוא...". (וליד אבו רביע חוזר, ע' 14).

בתום גבייתה של האמרה ת/8א, ביום 23.2.2011, נערכת שיחה בין הנאשם לבין החוקר אבו רביע. השיחה מוקלטת - ותמלילה מופיע בת/64א (החוקר אבו רביע עורך מזכר בענין שיחה זו, ת/65ב). בשיחה זו מבקש הנאשם לשוחח עם החוקר לבד, מאוחר יותר באותו יום, והחוקר מבטיח לו כי יגיע אליו בשעה שמונה בערב. החוקר מציין בפני הנאשם כי הוא עלול לקבל מאסר עולם, וכי יחשוב על מה שאמר לו.

בשעות הערב, בשעה 20:30 מתקיימת שיחה נוספת בין החוקר אבו רביע לבין נאשם, המסביר לחוקר, כי רצונו לחשוב, וכי יגיע אליו וידבר איתו גם למחרת היום. החוקר אומר לנאשם כי מצבו בחקירה אינו טוב "ושאר האנשים מנסים להלביש עליו את כל התיק והוא יישב מאסר עולם". עוד אומר לו החוקר, כי נוכח "הריב" עם החוקר בן סימון, ייתכן שהוא, החוקר אבו רביע, יוצא מהחקירה, "ואז לא יהיה מי שיהיה לצידו, ועליו לנצל ההזדמנות שאני נמצא...". הנאשם שואל על בני משפחתו, והחוקר אמר לו שבן סימון לא הסכים שיעדכנו, "לכן אני לא יכול לדבר, אבל אני יכול להגיד שלנו הבדואים, לא מתאים לטרטר בני משפחה, נשים במיוחד, במשטרה ובבתי משפט".

הנאשם מזכיר לחוקר אבו רביע שהבטיחו לא לשאול אותו על האחרים: "אמרתי לו שכן דבר רק אמת ועל החלק שלך במקרה, ואל תנסה למכור לי סיפורים שלא היית, כי אנו יודעים בוודאות שהיית בזירת הרצח. בסוף סיכמנו שמחר אני

אוציא אותו לשיחה וידבר איתי".

ביום החקירה החמישי, 24.2.2011 בשעה 13:23, נגבית מהנאשם אמרה נוספת, ת/9א על ידי החוקר בן סימון. הנאשם ממשיך לטעון בפני בן סימון כי אינו מעורב במעשה, ומבקש לשמור על זכות השתיקה, משהוא נשאל על השימוש שעשה בטלפון שלו ובסים, ולעניין הקשר שלו עם זייד. עוד סירב לענות על אירוע של שריפה ואלימות שהתרחשו בתא המעצר. אולם משעה שהחוקר אבו רביע נכנס לחדר החקירות, הוא טוען בפניו כי מדובר בריב בין עצורים אחרים, וכי הוא הפריד ביניהם.

במהלך גביית ת/9א, בשעה 14:12, יוצא הנאשם לעשן יחד עם החוקר אבו רביע. השניים מקיימים שיחה, המוקלטת על ידי החוקר בת/64א (עד ע' 13), ומפורטת במזכר, ת/65א, שנערך על ידי אבו רביע למחרת היום; באותה שיחה אומר לו אבו רביע כי מחר יובאו אביו, אמו, ואחיותיו "למשפטים ולמעצרים וישפילו אותם..אתה מבין תחשוב גם על זה. אבא שלך חולה, ואמא שלך..יעני ללא שקרים אנחנו אין אצלנו דבר כזה נשים לא מביאים לא לכלא ולא לתחנת המשטרה...נכון?" (ע' 5, ש' 3-7; ובהקשר דומה, ע' 12, ש' 34-39). עוד אומר אבו רביע לנאשם: "איך שאני יודע מה יש לך בתיק החקירה...אתה אוכל אותה...יעני אתה ברמה...הם חושבים על מאסר עולם..אתה צריך לטפל בעצמך...תדבר את האמת, אני לא אשאל אותך על אף אחד אחר...מי היה איתך...רק אמת כדי שאוכל לעזור לך...". ותגובת הנאשם: "יש לי עוד זמן, יש לי עוד חמש ימים" (ע' 13, ש' 14).

במזכר ת/65א, מציין אבו רביע בנוסף, כי הנאשם אמר לו שאינו יכול לדבר איתו "אבל הוא החליט מה לעשות, ושאני אתן לו קצת זמן, אמרתי לו שייקח זמן....". ביטוי לכך מצוי בדברי הנאשם בהקלטה (ת/64א, ע' 12, ש' 16): "כן נשאר לי כמה דברים שאחשוב עליהם, היום אני אחליט בעזרת השם".

הנאשם התעניין אצל החוקר מה יקרה עכשיו, לאחר האירועים בחדר המעצר (אירוע השריפה והאלימות); "אמרתי לו שאחרי מה שקרה במעצר אולי יעבירו אותו לתחנת משטרה אחרת או לאהלי קידר, הוא ביקש ממני שבערב אוציא אותו לשיחה בלי נוכחות החוקר מוריס. אמרתי לו אם הוא יישאר בתחנת העיירות, אני אגיע לדבר איתו, אם לא, יהיה לי מאד קשה. הוא ביקש שלא משנה איפה יהיה שאני אשתדל להגיע אליו, ואני הסכמתי" (ת/65ג).

בהקשר זה מופיעים חילופי דברים אלה:

חוקר: "יש משהו שאתה לא מבין, אני אמרתי לך את זה אתמול ואתה לא הבנת אותה...זה לא טוב בשבילך, אני שאין לי הרבה זמן, ואם לא נשאר לי הרבה זמן אז המצב שלך לא טוב...".

נאשם: "ייתכן שיגידו לך עזוב אותך מהתיק הזה".

חוקר: תעזוב את התיק הזה...אחרי זה אם אתה רוצה דבר איתי, הם יגידו לי לא סליחה, זה הנחקר שלי...ולא הנחקר שלך

נאשם: אבל אם אני לא אהיה פה יש מצב שתראה אותי

חוקר: בסדר, בערב...?"

(ת/64א, ע' 13).

לבסוף, כאשר הנאשם חוזר לחדר החקירות, הוא ממשיך וטוען בפני החוקר בן סימון: "אני חף מפשע".

תחילת ההודאה

באותו יום, 24.2.2011, בשעות הערב, בעקבות הסיכום עם הנאשם, מגיע החוקר אבו רביע לחדר המעצר במשטרת אופקים, אליו הועבר בינתיים הנאשם (מזכר שנערך על ידי החוקר בעניין אותו מפגש, ת/65). השיחה המתנהלת בין החוקר לנאשם, בין השעות 19:23 - 19:34, מוקלטת על ידי אבו רביע, ומתועדת בת/64א (החל מע' 14).

הנאשם מבקש מהחוקר לעבור מהמעצר באופקים לחדר המעצר במשטרת עיירות או לכלא אהלי קידר, ואף אים כי יתאבד אם יישאר במקום. החוקר מציין בעניין זה בת/65ד, כי הנאשם "היה לחוץ מאד כדי לסחוט הבטחה שנחזיר אותו לאהלי קידר"; עוד אמר לחוקר כי אם יועבר לעיירות "ידבר" עם החוקר. אבו רביע הסביר לנאשם, כי הוא צריך "לחזק" את החוקר, כדי שיוכל להסדיר את בקשת ההעברה עם החוקר בן סימון, והקצין האחראי על החקירות, דני אמויאל. עוד ציין בפני הנאשם, כי אין ביכולתו להתחייב להעבירו לכלא אהלי קידר, אולם ניתן להסדיר את החזרתו למעצר עיירות בוודאות של "99 אחוז".

בהמשך השיחה מספר הנאשם לראשונה, כי היה מעורב באירוע הירי. כך מתועדים הדברים בת/64א (הקטע הרלוונטי לשיחה, ע' 14 - 18):

נאשם: "אני רוצה לקחת את הציוד שלי ולצאת ליערות (הכוונה לעיירות - י.צ), ומיערות אני אתן עדות בתנאי שאשאר באהלי קידר..אני אתן חקירה..."

הנאשם נשאל על ידי החוקר לגבי מה ייתן עדות, ואומר: "על הרצח" "אני אגיד מי הרוצח" (ע' 15, ש' 14).

....

החוקר: אם מוריס יסרב אני לא יודע איך אני אעביר אותך מפה, אני צריך משהו כדי להעביר אותך...

נאשם: "אני מוכן...אני אעשה לך שחזור...אני רוצה להסביר לך, אתה יכול להעביר אותי היום אם אני אתן לך משהו...אתה יכול?"

חוקר- תשעים ותשע אחוז כן...

נאשם- אתה יכול...ליעירות או לאהלי קידר? (ע' 16).

....

חוקר: אני אומר לך, עכשיו זה אני איתך ולא ממוריס וליד, ואתה אמרת לי תבוא אני רוצה לדבר איתך, כעת אתה אומר לי אני רוצה לדבר איתך על הרצח, אז תן לי כמה מילים שאוכל לחזק את עצמי מול התחנה, כדי שאבקש משהו מהם...

נאשם: בסדר אני הייתי בזמן הרצח...אני יכול להגיד לך מה החלק שלי..החלק שלי זה שהייתי שומר עין...אני ועוד אחד,
והוא עשה ואני חכיתי לו בחוץ...הוא שנכנס...

.....

חוקר: איזה נשק היה לך

נאשם: אני לא היה לי כלום

חוקר- והוא איזה נשק היה לו

נאשם- אקדח...

חוקר- איזה אקדח

נאשם - (מילה לא ברורה)

חוקר- סבע (החוקר מסביר בת/65 כי הכוונה למילה "שבע")

נאשם- כן

חוקר- כמה יריות ירה

נאשם אני לא זוכר הייתי מבולבל...אני לא יכול להגיד לך...

חוקר- והשני מי ירה בו? השני לא אתה. אתה ירית?

נאשם- לא

חוקר- מי היה גם איתך בחוץ

נאשם- אתה אמרת לי שאתה לא רוצה שמות

חוקר- יעני הייתם עם עוד אחד, הייתם שלושה

נאשם לא, לא היינו שלוש, היינו שניים...

חוקר- אחד נורה בפנים ואחד בחוץ...

נאשם- בחוץ...

חוקר- מי ירה בזה שבחוץ, לא מי ירה...אתה ירית בזה שבחוץ?

נאשם- די, הנה נתתי לך משהו, עכשיו תדבר עם מוריס... " (ע' 17).

עוד מציין החוקר בת/65, כי בעת ההמתנה למעבר למעצר עירות, וכאשר מכשיר ההקלטה לא פעל, אמר לו הנאשם: "אבל לא הייתה לנו כוונה להרוג".

ההודאות והשחזור

ביום 24.2.2011, בשעה 20:45, נגבתה מהנאשם אמרה נוספת, ת/10א, לאחר אזהרה, בה מסר הודייה מפורטת לגבי מעורבותו במעשה. האמרה נגבתה על ידי החוקר בן סימון; בחקירה נכח גם החוקר אבו רביע שתרגם את הנאמר מערבית לעברית.

בת/10א מוסר הנאשם כי ביום 24.9.2010, למחרת היום בו נורה נוראדין, תכננו הוא וזייד, "להחזיר למשפחת אבו עמאר" (ש' 24). לדבריו, החליטו "לפצוע אחד מהם", "לירות לו ברגליים" (ש' 8); הנאשם מסביר לשאלות החוקר, כי ביקשו "להחזיר להם מהר על מה שקרה לא רצינו שזה ימשך חדשים ואז יפתרו את מה שקרה המשפחות המבוגרים כי הם שלחו לנו אנשים וזה לא היה רחוק מפיתרון". הנאשם מסביר כי ביקשו לנקום: "על זה גדלנו אנחנו כל הבדווים, על זה גדלנו לנקום, אני נשבע באלוהים שלא הייתה כוונה להמית מישהו התכנון היה לירות ברגליים והיינו צריכים לירות רק באחד והשני יצא לא לקחנו את זה בחשבון" (ש' 107 - 112). הנאשם הסביר כי זייד היה שותף לאירוע שכן היה "קרוב אלינו הכי הרבה...אני זייד ונוראדין כמו אחים, ואם אני הייתי נשאר בחוץ ולא עצור אני זה שהייתי נרצח ולא זייד...כי אני אח של נוראדין ואני זה שהייתי חייב לנקום, והם משפחת אבו עמאר יודעים שרק אני ונוראדין אחים ואין לנו עוד אחים" (ש' 125 - 130).

הנאשם מספר כי הוא וזייד נפגשו מאחורי אולם הספורט של בית הספר, ותוך כדי הליכה "הלוך ושוב" על שביל במקום, תכננו כיצד לבצע את המעשה, וזייד אמר לו כי יארגן רכב ואקדח, וכי לא יספר לאיש על התכנית. כשלושה ימים אחר שנוראדין נורה, הביא זייד את הרכב, מסוג טויוטה קורולה, שעל פי דברי זייד שייך לחבר מלוד, והם נסעו ברכב בשעות הערב, לאזור המכולת, שם החנו את הרכב בשטח פתוח, ויצאו ממנו רעולי פנים וחמושים, כל אחד מהם נשא אקדח, במטרה לאתר אנשים ממשפחת אבו עמאר ולפגוע בהם "ברחוב המקביל למכולת". הנאשם הסביר כי במקום נמצאים בדרך כלל "אנשים העובדים בהברחת אנשים מהשטחים", אולם הם לא נתקלו באיש, ולפיכך חזרו על עקבותיהם (להלן: האירוע הראשון).

לדברי הנאשם, יומיים שלושה לאחר האירוע הראשון, בשעות אחר הצהריים, נפגשו הנאשם וזייד ליד בית הספר, וזייד אמר לו "לצאת לכיוון ההרים" למקום המכונה "עזבה", שם יפגשו. לאחר שהנאשם המתין במקום כמחצית השעה, הגיע זייד עם הרכב, ממנו פרק את לוחיות הזהויות; בתוך הרכב נמצאו הבגדים אותם לבש הנאשם באירוע הראשון. הנאשם החליף את בגדיו לבגדים שהיו ברכב, והשאיר את הבגדים שהסיר ליד "מיכל מים גדול חלוד", הנמצא ליד ה"עזבה". הנאשם לבש מכנסי גינס בצבע חום ומעיל "כמו כחול" ועל ראשו "כובע שחור כמו של הגנבים ויש לו חורים לעיניים וכפפות שחור ונעלי ספורט בצבע לבן" שזייד הביא לו; זייד לבש מכנסי טרנינג שחורים, מעיל בצבע חום, וכובע "כמו של הגנבים...בצבע שחור, והוא שם את הכובע קפוצון על הכובע השחור היה לו כפפות בצבע שחור, נעליים אני לא זוכר" (ש' 78-83). עוד מסר הנאשם, כי השאיר את הטלפון הנייד שלו יחד עם הבגדים, במצב פתוח, וגם זייד אמר לו שהשאיר את הטלפון שלו, אולם אינו יודע היכן השאירו (ש' 135-136). לדבריו היו ברשותו שני סימים, ואינו יודע איזה מהם היה קבוע בטלפון באותו יום. אחד משני הסימים לקח מזייד. הנאשם אישר כי שיקר כאשר טען בחקירה קודמת, כי

ברשותו היו שלושה סימים.

לדברי הנאשם, סיפק זייד את האקדחים ששימשו אותם באירוע הראשון; הנאשם מספר כי בידי זייד היה "אקדח שבע", וברשותו "אקדח תשע", אני לא מבין בזה טוב אבל הוא נראה יותר גדול מהשבע". הנאשם נשאל "מה זה אקדח שבע ומה זה אקדח תשע", והשיב: "אני לא יודע טוב בנשקים, קוראים לאקדח שבע או תשע, והאקדח שבע יותר קטן מאקדח תשע" (ש' 40 - 44).

משם נסעו השניים ברכב הטויוטה "דרך ההרים ליד בית הקברות שנקרא שיח סלאח", נסיעה שארכה כמחצית השעה, והגיעו לאותו מקום בו החנו את הרכב באירוע הראשון; מדובר ב"שטח פתוח", במרחק של 150 - 200 מ' מחנות המכולת: "בשביל שנמצא בין משפחת אבו רטויש לבין הבטונדות שנמצאות בשטח הפתוח" (ש' 63-64); הנאשם שרטט את מיקום הרכב, השביל, מיקום "בטונדות של הכנה לבניין", שורת "חנויות סגורות" ו"מכולת", בתרשים המצורף ל-10/א; יצוין כי ציור המקומות בתרשים נעשה על ידי הנאשם, והכיתוב בשפה העברית נעשה על ידי החוקר אבו וואליד, על פי הכוונת הנאשם (עדויות של אבו רביע, ע' 85 לפר'). הנאשם מצוין כי אותה עת כבר שררה חשיכה; לא היה ברשותו שעון, והוא מעריך כי השעה הייתה בין שבע לתשע בערב.

לדברי הנאשם, יצאו הוא וזייד מהרכב, והשאירו את מפתח ההתנעה במקומו ברכב. הם המתו "כארבעים דקות או שעה", ולאחר שלא נתקלו פעם נוספת ברחוב באדם שיוכל להוות יעד לפגיעה, הלכו לעבר המכולת. "זייד נכנס בפנים ואני נשארתי בחוץ מול המכולת יש שטח פתוח אני עמדתי שם והוא נכנס בפנים אני שמעתי ירי, ואז בא מולי מישהו התחלתי לירות עליו רציתי לפגוע בו ברגליים אני לא יודע איזה מרחק זה היה אני הייתי מבולבל התחלתי לירות עליו תוך כדי שאני הולך אחורה ואז ברחנו עלינו לרכב ומשמה ברחנו" (ש' 35-38). ובהמשך: "הבחור שבא מולי אני לא יודע מאיפה הוא בא לי אם הוא בא מסביב או שיצא מהמכולת אני לא יודע כי אני הייתי בתזוזה לבדוק אם הגיע מישהו ופתאום ראיתי אותו מולי הוא היה בריצה או שהלך מהר, אבל תבין אותי זה מקרה לא פשוט ולא קל אני הייתי מבולבל עד עכשיו אני לא מעכל את זה" (ש' 68-70). ועוד סיפר בעניין הירי שביצע: "שלמרות שאני הגעתי לשם ושזה קרה מול העיניים שלי עוד יותר התבלבלתי והגיע מישהו ליד המכולת ויריתי עליו, לא הייתה לי כוונה אני רציתי לירות לו ברגליים ואז הלכתי בלי לדעת אם פגעתי בו" (ש' 9-11).

הנאשם שרטט תרשים נוסף, המצורף ל-10/א (הכיתוב בעברית נערך על ידי החוקר אבו רביע בהנחיית הנאשם). בתרשים צוין את מקום עמידתו ב"שטח ריק" (הרחבה, כמכונה לעיל), מול המכולת, בין המכולת לבין "גדר לא גבוהה", במה שנראה - תוך השוואה לצילומי המכולת - כפינה הצפון מערבית של הרחבה. בתרשים מופיעות המילים "זייד נכנס בפנים", דרך "דלת המכולת", וניתן להבין כי מדובר בדלת המערבית).

לדברי הנאשם, לא ערך כל בדיקה מוקדמת של כלי הנשק: "אני לא בדקתי כלום, זייד אמר לי לפני זה אתה לא יודע לירות תעמוד בחוץ ואם יקרה משהו תתחיל לירות לכיוון הרגליים...יריתי רגיל" (ש' 45-55). הנאשם מספר כי זייד ירה באירוע "ארבע חמש" יריות, וכי אינו יודע כמה כדורים הוא עצמו ירה, שכן היה מבולבל, ואולם הוא אישר לשאלת החוקר, כי ירה יותר מכדור אחד (ש' 45-50). עוד אמר בתשובה לשאלת החוקר, כי לא לקחו את תרמילי הכדורים: "מיד הלכנו משם" (ש' 222). לדברי הנאשם, ארך אירוע הירי "פחות מדקה" (ש' 212); בעת האירוע "שמעתי רעש אבל לא ראיתי אף אחד אולי היו צרחות בתוך הבית, אנחנו יצאנו הייתה תאורת רחוב, ומיד נכנסים למקום חשוך אני יכול להראות לכם בשחזור" (ש' 207 - 208).

למחרת היום, כך מספר הנאשם, נודע לו כי אחד מאלה שנורו, נפטר: "לא הייתה לנו כוונה להרוג רק רצינו להחזיר רק לאחד מהם והשני שנפצע הוא יצא בפתאומיות מולי זה מה שקרה" (ש' 16-17). גם בסוף אמרתו הוא חוזר ואומר: "אני מצטער על מה שקרה ולא הייתה לי כוונה שיהיה רצח ואפילו לא ניסיון לרצח רק לפגוע ברגליים לא יודע עד עכשיו אך זה קרה וזהו" (ש' 227-228).

לדברי הנאשם אינו יודע עדיין, מי מהשניים שנורה באירוע נפטר, ואם היה זה אותו אדם בו ירה מחוץ לחנות, שכן לא הכיר כלל "את רביע ולא את מגיד, אם הייתי מכיר אותם הייתי יכול לדעת אם אני הרגתי או פצעתי, עד עכשיו אני לא יודע" (ש' 149-152).

הנאשם חזר וטען בחקירה, כי רק הוא וזייד השתתפו באירוע, ושלל את האפשרות כי מסר לחוקרים אודות מעורבותו של זייד, רק בשל כך שנפטר, ולא ניתן עוד לבדוק עימו את אמיתות הגרסה: "לא נכון, זייד היה איתי ומה שמחזק את הדברים שלי שאני שמעתי שאומרים שהיורים אחד היה שמן ואחד היה רזה וזה הוכחה שהוא היה איתי ולא בגלל שהוא נפטר כי הוא היה איתי" (ש' 189-190). יצוין בהקשר זה, כי תמונותיו של זייד, שזוהו על ידי הנאשם בחקירה, והמצורפות לת/10א, מאשרות את דברי הנאשם בדבר מבנה גופו המלא של זייד.

לאחר הירי, כך מספר הנאשם, נמלטו השניים מחנות המכולת; הם חלפו מעל הגדר והחלו לרוץ לעבר הרכב "וזייד שמן לא יכול לרוץ מהר אני הייתי מחכה לו כי אני רצתי יותר מהר וככה עשינו עד שהגענו לרכב" (ש' 224-225). הם נסעו חזרה למקום ממנו יצאו ב"הרים", שם החליף הנאשם את בגדיו: "הורדתי את הכל את האקדח ואת הכפפות התחלתי להוריד בגדים אפילו התחתונים" (ש' 216), ומסרם לזייד, שאמר לו שישרוף את הבגדים, ואף הורה לנאשם כי עם חזרתו לביתו, ימרח סולר על גופו ויתקלח, אולם הנאשם לא ביצע זאת. לדברי הנאשם הבחין בבואה של המשטרה לאיזור מגוריהם: "אני ראיתי את המשטרה מגיעים לבית של זייד אחרי המקרה בשעה וחצי אפילו פחות הגיע המשטרה למשפחת אלאסד וגם לזייד. ומשמטרה עזבה אני חזרתי". לדבריו, נפגש עם זייד בשעת חצות ליד בית הספר; זייד אמר לו "שהמשטרה הגיעה לבית שלו", והורה לו לחזור מיד לביתו כי המשטרה תאמר שהוא החשוד העיקרי, וכי יתנהג "רגיל" אם המשטרה תגיע אליו, ויכחיש הכל בחקירה. עוד הסביר לו כי גם אם ייעצר, ישוחרר לאחר מספר ימים, שכן אין כל ראיות נגדו (ש' 85 - 92). הנאשם חשש לחזור לביתו ונשאר ל"הסתובב"; חזר לביתו בשעה 00:30 - 01:00, לאחר שהבחין כי שוטרים שהגיעו לאיזור, עוזבים את המקום, אולם לא יכול היה להישאר בבית, ויצא פעם נוספת להסתובב: "עישנתי הייתי לחוץ, לא יכולתי לשבת כל הזמן, הייתי הולך חוזר", ואף שקל לקנות וודקה בתחנת דלק סמוכה "כדי לשכוח", אולם בסופו של דבר ויתר על כך. עוד סיפר כי "עד היום אני לפעמים שאני יושן אני חולם על מה שקרה" (ש' 103).

לדברי הנאשם, לא סיפר על המקרה לאביו או לכל אדם אחר, ודאג להתרחק משאר בני המשפחה עד שנעצר. בני המשפחה שלא ידעו דבר על מעשיו, שלחו שליחים לבני אבו עמאר ונשבעו להם שאין להם יד בירי.

הנאשם מסר לזייד את האקדח, ומאחר שזייד אמר לו כי יהיה חשוד בעקבות הירי על אחיו, לא חזר לביתו. עוד סיפר כי שרף את הבגדים שלבש. הנאשם אישר כי שיקר בכך שטען קודם לכן בחקירה כי שהה בבית עם הוריו, והלך לישון בין השעות שמונה לעשר. לשאלת החוקר מדוע סיפר זאת רק עכשיו, אומר הנאשם: "כי אני והחוקר ווליד דיברנו וסיכמנו שאתה תבוא אליי וסיכמנו שאני יספר את האמת לעוזר לעצמי, לכן אני מדבר עכשיו" (ש' 19-20); "דיברתי איתך

החוקר ווליד לפני זה, ואתה אמרת לי קח את הזמן שלך והיום כשנפגשנו אמרתי לי שתבוא ותדבר איתי ואני יגיד לך את הכל, לקחתי את הזמן שלי ועכשיו אני אומר את מה שקרה". לשאלת החוקר בן סימון, אם הובטח לו דבר מה, ענה הנאשם: "חוץ מזה לדבר עם ההוא שאני לא יודע מה שמו כדי להעביר אותי לאוהלי קידר לא היה משהו" ואף החוקר אבו רביע "לא הבטיח לי כלום, חוץ משאני לא חוזר לתחנת אופקים וידבר עם ההוא ואולי שיעביר אותי לאוהלי קידר" (ש' 181-187).

הנאשם סיפר עוד, כי קודם לכן בתחנת אופקים כאבה לו הבטן, והוא "עשה עצמו חולה בתקווה שיוציאו אותי מפה", עשה "הצגה", שכן היה עצור באירוע קודם שהיה קשור בירי לעבר נוראדין, ולא זכה לקבל יחס נאות, ובשל כך לא רצה להישאר במעצר באופקים. הנאשם טען, כי כל מה שסיפר לחוקרים הינו "אמת, ואין אמת אחרת", וכי לא הייתה לו "כוונה שיהיה רצח". לדבריו, לא סיפר על כך בחקירה שכן רצה "להסתיר, וככה אולי אני אחמוק מהתיק הזה".

השחזור

ביום 25.2.2011, בשעה 12:27, עם תום גביית ההודיה, יצא הנאשם לשחזור אירוע הירי, לאחר שהוזרז כי אינו מחוייב בביצוע השחזור. השחזור תועד בהקלטת וידאו ובתמליל ת/72א. האחראי על השחזור היה קצין החקירות, רפ"ק דני אמויאל; החוקרים בן סימון ואבו רביע לא נטלו חלק בשחזור, והחוקר בן סימון הבהיר בעדותו כי מדובר בנוהל משטרי לפיו מתנתקים החוקרים הקבועים מהשחזור, כדי לא להוביל או להצביע על פח"מים או לתת איזה שהם כיווני חקירה (בן סימון, ע' 34). לשחזור התלווה מתורגמן מהשפה הערבית לשפה העברית.

הנאשם חזר במהלך השחזור על פרטי המעשה, כפי שתיאר בת/10א. הוא הוביל את החוקרים לשביל ליד בית הספר בלקיה, שם "תכננו" הוא וזייד את "הנקמה". לאחר ההגעה לאזור המכולת, הוביל את החוקרים רגלית, בשטח הקרקעי, למקום החניית הרכב "טויוטה קורולה לבן", "200-300 מ"מ" מהחנות (ע' 7-8 לתמליל). עוד סיפר כי לא חששו להשאיר את מפתח ההתנעה של הרכב בתוכו: "אף אחד לא מגיע לפה" (ע' 10, ש' 4). הנאשם סיפר כי לאחר שיצאו מהרכב חיכו שעה בקירוב, לרדת החשיכה; השעה הייתה "שבע וחצי עד שמונה" בקירוב, לפי "שעון קיץ"; מזג האוויר לא היה גשום (שלא כמו בעת השחזור) - "לא היה בוץ ולא היה כלום"; "כובעי הגנבים" היו על ראשם והם הרימו אותם, ותצפתו לפנים לעבר כלי הרכב בכביש (ע' 10-11 לתמליל); לדברי הנאשם לא התכוונו בתחילה להיכנס למכולת - "הכוונה הייתה לפגוע הרכבים שיש פה", והיוזמה להיכנס למכולת הייתה של זייד, לאחר ששוב לא הבחינו באיש העובר במקום, ולא רצו לחזור ריקם, פעם נוספת; הנאשם הצביע במסלול ההליכה על שתי נקודות בהן עצרו ותצפתו לפנים, ולאחר מכן הסביר כי חצו את הדרך למכולת, כאשר לא הבחינו באיש במקום.

הנאשם מתאר, כי זייד נכנס לחנות המכולת דרך דלת הכניסה המערבית, הפונה לרחבה וכי הוא עצמו עמד ברחבה ואבטח את המקום, "מסתכל ימינה ושמאלה" (ע' 13). הנאשם שמע קול של ירי: "אני הייתי מטושטש...אני לא...אני הייתי מבולבל, לא ידעתי איך כל זה קרה...אז יצא אחד...לא יודע...מפה...הייתי מסתכל כך...יריתי עליו...כך הייתי הולך אחורה...וקפצתי לפה והלכתי..." (מראה שקפץ מעל החומה המערבית לעבר השטח הקרקעי). הנאשם נשאל מאיפה יצא האדם עליו ירה, והשיב: "לא יודע מאיפה...מתוך המכולת" (ע' 14, ש' 1). וכן, בהמשך: "...הוא יצא בריצה מהמכולת..." (ע' 15, ש' 35).

הנאשם התבקש פעם נוספת לתאר את המתרחש בעת ההגעה למכולת:

חוקר: "...מה היה פתוח? איזה דלתות היו פתוחות? היו פה אנשים?

נאשם: לא היו.

חוקר: לא היה פה אף אחד? בחוץ ליד המכולת?

נאשם: לא...לא ראיתי אף אחד

חוקר: ואיפה היה פתוח?

נאשם: המכולת הייתה פתוחה.

חוקר: מאיפה הייתה פתוחה? מהדלת הזאת...מכל הדלתות?

נאשם: אני לא זוכר טוב

בשלב זה מצביע הנאשם פעם נוספת על הדלת המערבית ואומר: נראה לי מהדלת הזאת הייתה פתוחה.. "ובהמשך: "הייתי מבולבל".

ובהמשך, כאשר החוקר מבקש ממנו להתרכז- ושואל-

חוקר: "...איזה דלתות היו פתוחות...מאיפה נכנס?...איפה אתה עמדת...מאיפה יצא לך הבנאדם...

נאשם: שנייה...שנייה...אני הגעתי כך..לפה..נראה לי שזאת הדלת

חוקר: מה הדלת הזאת?

נאשם: שהייתה פתוחה, והוא נכנס ואני חיכיתי לו פה

חוקר: הוא נכנס מהדלת הזאת

נאשם: אני חושב שכן...אני לא יודע אם מהדלת הזאת...כן... (בשלב זה מצביע הנאשם על הדלת הצפונית) " (ע' 14 - 15 לתמליל).

עוד ציין הנאשם, כי מעולם לא היה קודם לכן במכולת - "זאת הייתה הפעם הראשונה שאני בא לפה...בזמן הרצח" (ע' 18, ש' 1-3). הנאשם מסר עוד כי לפני שירה, שמע "צריחה", מאחד הבתים, הוא הסתכל לאותו כיוון, ואז "ראיתי אותו כך ויריתי...נראה לי כך...הרגליים שלו" (ע' 16).

לדברי הנאשם, הוא וזייד, שנרצח כשלושה שבועות לפני מועד השחזור, לא תכננו לבצע רצח: "הכוונה שלנו שנירה ברגליים...התכוונו רק לפצוע...לא להרוג...רק אחד...ולא יותר מאחד..." (ע' 19). החוקר מקשה על הנאשם ומציין, כי גם באירוע הירי לעבר אחיו, נפצעו שניים, ותגובת הנאשם: "שניים בסדר...אז אחד ממשפחת אלאסאד..ואחד ממשפחת חטב...זה לא עניין שלנו" (ע' 19). עם זאת טען, כי איש מבני חטב לא לקח חלק איתם באירוע.

בסוף השחזור ציין הנאשם, כי "עד דקה זאת אני לא יודע אם אני הרגתי אותו...או בן דוד שלי הוא אשר הרג..." (ע' 19, ש' 27-28).

לאחר עריכת השחזור, צפה הנאשם בקלטת הוידאו של השחזור, ואישר את אמיתות השחזור. (ת/72א (ע' 20)). הנאשם חזר ואישר את אמיתות השחזור באמרה, ת/11א, שנגבתה על ידי החוקר בן סימון, לאחר השחזור, בשעה 02:22, וציין כי כל מה שמסר בשחזור היה אמת.

הודיות נוספות

ביום 25.2.2011, בשעה 14:25 (עד השעה 15:14), מתקיימת בחצר ליד חדר החקירות, שיחה, לאחר אזהרה, בין החוקר אבו רביע לבין הנאשם, המתועדת בהקלטה ת/64 (תמליל, ת/64א, ע' 18-34). בשיחה זו, מתעניין הנאשם אם יוגש נגדו כתב אישום "במשפט הבא" ומתי יוחזר ל"אהלי קידר", והחוקר מסביר לו כי החקירה טרם הסתיימה, וכי אין מדובר ב"סתם תיק". הנאשם מתלונן על כאבים, אסטמה וכיו"ב, ומבקש כי החוקר ישתדל להעבירו לאהלי קידר. במהלך השיחה, מסביר החוקר אבו רביע לנאשם, כי עליהם לבדוק את אמיתות הדברים שמסר להם, "ולבדוק אם מה שאתה אמרת אתה עשית או שאתה רוצה לקחת את התיק עליך כדי להציל מישהו אחר...קורה?" (ע' 24-25 לתמליל).

הנאשם מגיב בהאי לישנא: "...מוריס הזה לא מדבר אלי בנימוס כמו שאתה מדבר אלי...אני אומר לך שאני לא יכול כי אני יש אסטמה, ויש לי קשיי נשימה, ואני לא יכול לשים עלי עוד דבר...אחד עשה משהו ואני יודע שהוא עשה, ואני אשב במקומו ואני מרגיש חנוק פה, אני לא יכול...אני לא יכול לשבת במקומו, אני לא אשב במקום אף אחד...זה מה שאני אומר לך..." (ע' 25, ש' 7-13). הנאשם מאשר, בהמשך הדברים, כי הוא מעשן, אוכל, שותה וכי נרדם בלילה הקודם לאחר השחזור (ע' 27), והחוקר נוזף בו בצורה ידידותית על מספר הסיגריות הרב שהוא מעשן (ע' 28).

הנאשם חוזר ומאשר כי מסר את הפרטים כהוויתם בקשר לאירוע הירי: "אבל אני אמרתי את מה שקרה...אמרתי..." (ע' 25, ש' 5), וכי השחזור הוא נכון: "באלוהים זה מה שקרה...לא קרה עוד דברים חוץ ממה ששחזרתי"; הנאשם מאשר עוד כי הוא "בטוח" כי זייד נכנס לתוך החנות, בעוד הוא היה בחוץ וירה לעבר אדם "שיצא בריצה", וכי לא היו להם כל שותפים אחרים, שכן "סוד בין שלושה הוא כבר לא סוד" (ע' 25, ש' 29 - ע' 26, ש' 21). עוד אומר הנאשם לחוקר כי התכוונו רק לפצוע "מישהו, ולא ידענו שיש עוד אחד...בכלל לא היה בחשבון...אבל אני עכשיו עד היום יריתי על מישהו בחוץ, אני לא יודע הוא זה שנפטר או הוא שנפצע?", והחוקר משיב לו "דיברנו על זה אתמול, נכון? אמרתי לך שאני לא אגיד לך מי מהם...את זה נגיד לך בסוף, אוקיי?" (ע' 27). הנאשם מאשר בהמשך, כי לאחר שהודה ושחזר, הוא מרגיש "יותר בנוח" (ע' 29). "חלס...לא נשאר לי מה לומר לכם..באלוהים כל מה שהיה לי היום אני אמרתי, אם היום הם יכולים לשלוח אותי לאהלי קידר, אני עייף...אני לא רוצה לעשות לעצמי משהו" (ע' 30, ש' 25-28).

החוקר מסביר לנאשם כי הוא צריך להבין, כי הוא לא "הולך הביתה מחר או מחרתיים או אחרי שנה או שנתיים..."

נאשם: את זה אני יודע... (ע' 30, ש' 31-33).

....

ובהמשך הדברים:

נאשם: "כמה לדעתך הם יתנו לי

חוקר: אמרתי לך שאתה נמצא במצב טוב...כי אתה באת ואמרת שאני עשיתי אחת שתיים שלוש...זה מה שקרה?

נאשם: זה מה שקרה...באלוהים זה מה שקרה...

חוקר: ...טוב, כשאתה בא למשפט, אתה בא מול שופט, אומר לו אני לא מנהל..העורך דין שלך...לא מנהל...(מל"ב)...ולא כלום החשוד שלי מודה ואנחנו רוצים להגיע לעסקה...יעני הם מורידים את הגזר דין לשנים...כמובן זה לא יוריד את הגזר ליומיים...ולא לשנתיים...

נאשם: ולא לעשר שנים...

חוקר: יותר מעשר שנים, טוב?...?

נאשם: גזר דין לרצח, כמה ימשך? שלוש שנים?

חוקר: לא, לא אם אתה מודה בבית המשפט...זה לא ייקח שלוש שנים...

....

חוקר:אם אגיד לך שהם ייתנו לך פחות מעשר שנים אז אני משקר לך, אתה תיקח יותר מעשר שנים...אבל מה ההבדל בין אם תיקח שבע עשרה שנים לבין ארבעים שנים, יש הבדל או אין הבדל?

נאשם: יש הבדל...

חוקר: יש לך שליש יש חופשות, ויש מנהלי...כעת כשאתה חס וחלילה קיבלת ארבעים שנה, כמה שייקח לך ייתכן עם כל הדברים שליש מנהלי וזה וזה, זה יירד לשלושים שנה....יש הבדל כשאתה תקבל 18 שנים, עם שליש ומנהלי...אחרי עשר שנים אתה בחוץ...יש הבדל בין זה וזה...

נאשם: יעני מעל לעשרים לא ייתכן? בעזרת השם?

חוקר: בעזרת השם לא תיקח מעל עשרים...כמובן אני לא יכול להבטיח לך את זה....

נאשם: באלוהים אני מתחרט על מה שעשיתי...

....

נאשם: באלוהים אני רוצה להתפלל מעכשיו אבל אין לי שטיח כדי להתפלל...

חוקר: אוקי, אני אנסה להכניס לך שטיח..." (ע' 31 - 33).

בשעה 15:17, מיד לאחר שיחה זו, נגבית מהנאשם אמרה נוספת על ידי החוקר מוריס בן סימון.

באמרה זו, ת/12א, חזר הנאשם על הודייתו, כפי שתואר לעיל. באותה אמרה מפרט הנאשם את מסלול ההליכה מהרכב למכולת: "התרחקנו קצת מהרכב ישבנו לחכות שאנחנו גם רואים את הרכב מהמקום הזה, ישבנו בערך 40 דקות או שעה, נהיה חושך טוב, הלכנו לרחוב שבו רצינו לתפוס מישהו שם חיכינו שם לא ראינו אף אחד מהם, ואז חצינו את הרחוב מהר והגענו לבטונדה של חשמל, חיכינו שמה פחות מדקה ואז רצנו זייד קפץ ונכנס למכולת ואני נשארתי בחוץ הולך וחוזר ומסתכל לכל הכיוונים כדי שלא יגיע אף אחד" (ש' 20 - 24). עוד חזר על כך כי לשניהם היה "כובע גנבים", וזייד גם שם את "הכובע של הקפוצון על הראש" (ש' 53 - 54).

באשר לתיאור הירי מספר הנאשם כי "שמעתי ירי... של זייד ואז פתאום ראיתי מולי מישהו לא יודע מאיפה בא מהמכולת או מבחוץ אני הייתי מבולבל והתחלתי לירות לכיווני הרגליים תוך כדי שאני הולך אחורה ומסתכל אחורה. ואז הגעתי לגדר שזה לא ממש גבוהה קפצתי עליו ואז בדיוק זייד יצא ורצנו משמה בגלל שזייד שמן אני הייתי רץ לפניו ומחכה לו ככה עד שהגענו לרכב..." (ש' 23 - 27). עוד ציין כי לזייד אין בעיות הליכה - "הוא פשוט שמן" (ש' 105).

לגבי הירי שביצע מסר פרטים נוספים: "אני עמדתי ליד הגדר הסתכלתי לכיוון הרחוב כאשר החנות בכיוון הגב שלי הסתכלתי שמעתי את הירי אני הייתי מבולבל ואז שהסתובבתי ראיתי מישהו מולי לא יודע מאיפה הוא בא אני החזקתי ביד אחת ואני זוכר שיריתי לכיוון הרגליים תוך כדי שאני מסתכל אחורה כדי לא להיתקל בגדר יריתי וקפצתי מעל הגדר כי לא היה בתכנון שמישהו יבוא מולי... אני עמדתי כשאני מחזיק את האקדח ביד שלי מסתכל לכל הכיוונים זה לא היה הרבה זמן פחות מדקה, שמעתי את הירי במכולת שמעתי צרחה אני לא יודע אם זה מהבית שליד, התפקיד שלי היה לשמור שאם ישתבש משהו נחפה אחד על השני עד שנוכל לצאת, אנחנו יודעים שאנחנו בתוך המשפחה שלהם וחייבים לקחת את הכל בחשבון, אבל את זה שמישהו יצא מולנו לא לקחנו בחשבון ולא היה גם בחשבון שלנו לפצוע שניים וגם לא רצח וגם לא ניסיון לרצח, רצינו לירות לכיוון הרגליים אבל לא יודע מה השתבש ואז אני לא יודע אם אחד יצא מהמכולת או בא מהצד החזקתי את האקדח ככה (הערת חוקר: מדגים איך החזיק את הנשק וירה הידיים בגובה החזה) והתחלתי לירות עליו, תוך כדי שאני הולך אחורה, כי אני יודע שיש מאחורי גדר בגלל זה הסתכלתי אחורה, הייתי ממש מבולבל, מרוב שהייתי מבולבל גם אם זייד היה יוצא מולי גם הייתי יורה בו מרוב שהייתי מבולבל ומפחד ואז קפצתי לצד השני רצתי עד לכביש עצרתי ואז ראיתי את זייד בא אחרי והמשכנו ביחד..." (ש' 65 - 78).

לדברי הנאשם קבע עם זייד, כי זה יבצע את הירי "כי יש לו אקדח קטן של שבע שלא יכול להרוג זייד אמר לי את תתערב רק במקרה של חירום ותחפה עלינו עד שנצא מהאיזור שלהם אל תשכח שאנחנו בתוך המשפחה שלהם" (ש' 92 - 93). הנאשם חזר וציין כי אינו "מבין בנשקים טוב", אבל האקדח שניתן לו היה יותר גדול ממה שיש לו לזייד, אקדח רגיל צבע ניקל כסוף, וכי אקדחו של זייד, "היה ממש חלוד אפילו אני לא יודע מה הצבע המקורי שלו" (ש' 94 - 98). הנאשם שלל את האפשרות שעלתה בשאלות החוקרים, כי ייחס לזייד את ביצוע הירי בחנות כיוון שהלך לעולמו ולא ניתן לבדוק עימו את דברי הנאשם: "לא זה לא נכון, אני לא יודע לירות והוא אמר לי שאני מבין וזייד אמר אני יודע איך לפגוע אתה יכול להרוג לא תפגע טוב ואז תהרוג אותו וזייד אמר אני יותר גדול ממך ומבין יותר טוב ממך" (ש' 102 - 103).

הנאשם מציין כי אינו זוכר כמה דלתות יש למכולת, כי הגיע פעם ראשונה למקום, אולם לבקשתו ביצע תרשים של המקום, הנספח לת/12א (הרישום בעברית בהנחיית הנאשם). בתרשים המפורט, סימן הנאשם את מקום חניית הרכב; שלושת המקומות בהם המתניו במהלך הדרך מהרכב לחנות (ליד הרכב; "עליה"; בטונדה של חשמל, שם חיכו "פחות מדקה"); הנאשם סימן את הדלת (הצפונית) ממנה נכנס זייד, ונרשם ליד הדלת: "זאת הדלת שהייתה פתוחה וזייד נכנס ממנו, אני הייתי מבולבל". עוד סימן את הדלת המערבית, ואת מקום עמידתו מול החנות. באמרתו חזר הנאשם וציין:

"לגבי הדלת אני הייתי מבולבל לא בטוח" (ש' 86 - 87). עוד טען כי לא ראה את זייד "בדיוק שנכנס למכולת, כי אני הייתי מסתכל לכל הכיוונים אפילו לא ידעתי שיש מכולת שם" (ש' 89 - 90).

לדבריו סמכו הוא וזייד על עצמם, וידעו "שמילה בינינו לא תצא לאף אחד אחר, ואנחנו רצינו שלאחר שנפגע בהם נספר למשפחה שלנו, אבל אחרי שהגיע המשטרה פחדנו, ולמחרת שידענו שאחד נפטר נפגשנו ליד בית הספר, והוא אמר לי עכשיו אנחנו יודעים שאחד מת, אל תדבר לאף אחד אפילו ההורים שלך וגם הוא ככה יהיה...אנחנו יודעים שסוד בין שלושה או ארבעה הוא כבר לא סוד" (ש' 108 - 112). הנאשם חזר על דבריו, כי לא הייתה כוונה להרוג "רק לפצוע כמו שפצעו את אחי לפצוע מהם ככה גדלנו אנחנו הבדווים פצוע מול פצוע ומוות מול מוות" (ש' 125 - 126).

לשאלת החוקר אם הודה במעשים כדי לחזור לכלא אוהלי קידר, השיב הנאשם, כי "...החוקר ווליד ואתה הסברת לי שיש נגדי הוכחות קבילות ופחדתי אם אני יורשע בתיק אני יקבל מאסר עולם ואם אני אגיד את התפקיד שלי זה יהיה יותר קל מאשר לקשור אותי לכל העבירות" (ש' 80 - 81).

החוקר בן סימון מסר בעדותו, כי סמוך לפני סיום גביית האמרה, הגיע עורך דינו של הנאשם (כאמל זיאדנה), "ללא שום תיאום...פשוט דפק בדלת", החוקר אבו רביע פתח את הדלת, ואז צעק עו"ד כאמל לנאשם, תשמור על זכות השתיקה, ואבו רביע הוציאו מהתחנה. הותר לנאשם להיפגש לפחות פעמיים, לאחר מכן, עם עו"ד אלזיאדנה. בשלב זה הניחו החוקרים כי הנאשם יחזור בו מהודאתו, כפי שאכן אירע בסופו של דבר. החוקר אבו רביע ציין כי נאמר באותו מעמד לעו"ד אלזיאדנה, כי הנאשם כבר התייעץ מספר פעמים עם עורכי דין, וכי הם נמצאים לקראת סיום גביית האמרה, וכי לאחר מכן יוציא את הנאשם כדי שידבר איתו. הנאשם הופגש עם עורך הדין, ולאחר מכן ביקש לשוחח עם החוקרים שהניחו כי הוא מבקש לחזור בו מהודאתו, ולפני הגשת כתב האישום נחקר הנאשם פעם נוספת (בן סימון, ע' 35 לפר'; אבו רביע, ע' 90-91). עוד ציינו החוקרים, כי בעקבות כך הוצא המדובר מתאו של הנאשם באותו יום (החוקר אבו רביע, ע' 100).

החזרה מההודאה

ביום 10.3.2011 בתחנת עיירות, חזר הנאשם מהודאותיו במסגרת אמרה נוספת, ת/13, שנגבתה על ידי החוקר גבי אוקנין; הנאשם טען כי הינו "חף מפשע", וכי מסר דברי שקר בחקירה, בשל כך שהחוקר אבו רביע אמר לו שהחוקר בן סימון "רוצה להלביש עלי את כל התיק, ואמר לי עדיף לך לקחת חלק קטן מהסיפור הזה ואם תישאר ככה על מה שאתה עכשיו מוריס יכניס לך את כל התיק, ואני כל הזמן שהייתי צופה בטלוויזיה הבנתי ששוטרים מלבישים תיקים לאנשים, ואני פחדתי שמוריס יכניס לי את כל התיק, וזה מה שיש לי לומר, ואני מוסיף שלחצו עלי ואמרו לי אנחנו נביא את אמא שלך אבא שלך ואחיות שלי" (ש' 3 - 7).

הנאשם התבקש להסביר מה הייתה הכוונה לדברים שאמר עורך דינו, בדיון שהתקיים ביום 2.3.2011 בבית המשפט, שבו טען עורך הדין, כי הופעל על הנאשם לחץ על ידי החוקר אבו רביע, וכן התבקש להתייחס לכך "שהודה שבע פעמים" ושחזר את הרצח בחקירה, בלא שהעלה כל טענה לגבי לחץ, אולם הנאשם סירב להגיב, וטען כי יאמר דברו בפני בית המשפט.

עוד נשאל אם מישהו מסר לו פרטים על הרצח, והשיב: "לא זוכר"; הנאשם סירב להגיב לשאלה מה היו מעשיו ביום הרצח ואם שהה בביתו. עם זאת, חזר ואישר כי קיים סכסוך בין משפחתו למשפחת אבו עמאר: "כן ירו באחי נוראדין ועאמר אבו חטב".

לאחר גביית ת/13, נערך לנאשם תחקור בעל פה על ידי רפ"ק דני אמויאל, המתועד בתמליל ת/73. התשאול הסתיים בשעה 11:22.

הנאשם טען כי החוקר אבו רביע הפעיל עליו "לחץ נפשי", בכך שאמר לו "שייקח תפקיד קטן", שלא ייקח "חלק על סיפור הרצח... בגלל שאנחנו ערבים ואותו דבר"; עוד טען כי אבו רביע אמר לו "אתה תקבל שנה או פחות ותלך הביתה" (ת/73, ע' 4, ש' 43), אולם לא הרביץ או צעק עליו, והתנהג אליו "בסדר" (ע' 2 - 3 לתמליל).

בקשר לשאלה כיצד ידע לספר פרטים על הרצח, והוביל את החוקרים, טען הנאשם: "אבל איך אני אם הם לוקחים אותי למקום הרצח, ואמרו לי כאן נרצח זה, וכאן נרצח זה עוד לפני שייקחו את השחזור, מה אתה רוצה שאני אגיד, אותו דבר מה שהם לקחו ממנו". עוד טען, כי החוקר בן סימון הוא שהראה לו את מבנה החנות לפני השחזור (ע' 6); "זה מה שקרה, אני אמרתי לך שאני אמרתי את כל מה שאני ראיתי ואני עם מוריס שהראה לי אותם אחת כאן ואחת כאן" (ע' 7, ש' 25-26); "מוריס שם אותי במצב שאני הייתי הרוצח" (ע' 8, ש' 14); הנאשם נשאל לגבי הדברים האחרים שמסר בחקירה ובשחזור, שאינם קשורים במקום הרצח, וטען כי אינו יודע אותם "מאף אחד, זה מה שאמרתי ממני" (ע' 7, ש' 44). החוקר ממשיך ומקשה על הנאשם, מדוע מסר פרטים בחקירה "שרק מי שהיה בירי יודע", ואולם הנאשם אינו מגיב בצורה עניינית לאף שאלה, שותק ואף מחייך. לבסוף עונה (בתרגום מתורגמן בגוף שלישי): "בגלל שחשב שמוריס יכניס לו את כל התיק אז הוא רצה כפי שיכול להתחמק ולקחת חלק קטן, והוא ענה לו על מה שהוא חתם" (ע' 11, ש' 16-17).

לאחר התשאול, ביום 10.3.2011, שעה 12:30, נגבתה מהנאשם אמרה נוספת, ת/14, על ידי החוקר בן סימון. הנאשם התבקש להגיב לדברי האשמה וכן לסדרת שאלות הנוגעות לחשד בדבר מעורבותו ברצח, ובכללן לשאלות הנוגעות לכך שידע למסור בחקירה פרטים רבים לגבי נסיבות ביצוע הרצח, ואף "סיבך" את משפחתו ומשפחת זייד "בנקמת דם" אפשרית נוכח הודייתו.

הנאשם השיב, פעם אחר פעם, כי "גיד הכל לשופט", וזאת על אף שהחוקר הבהיר לו כי שתיתקו עלולה "לחזק את הראיות" נגדו. יצוין כי בהמשך הדברים, טען הנאשם כי כרך את זייד באופן שקרי בביצוע המעשה, כיוון שלא רצה "לשקר לגבי מישהו אחר כי אני שיקרתי ובחרתי בו כי הוא מת, לא רציתי לשקר ולסבך אתי אנשים חפים מפשע" (ש' 27 - 29). עוד סירב להגיב לשאלות במה שיקר בהודיותיו, וכן למה התכוון בטענותיו לעניין לחצים שהופעלו עליו בחקירה.

המדובבים

מיום 20.2.2011 הופעלו כאמור, שני מדובבים בתאו של הנאשם, עיסאם ואחמד חטיב. המדובבים הינם דוברי ערבית, ממוצא ערבי. עיסאם, בעל עבר פלילי, ריצה תקופת מאסר ארוכה, בגין עבירות מין (מרשם פלילי, ת/69(א)). על פי

עדות של החוקר בן סימון, הועסקו שני המדובבים גם בעבר בפעילות משטרתית, ועיסאם, שהיה המדובב העיקרי, מסר דיווחים אמנים בעבר (ע' 55 לפר').

השיחות בתא בין הנאשם למדובבים הוקלטו והוגשו במסגרת ת/69. קיימת הסכמה בין הצדדים, כי הראיות הרלוונטיות, נוגעות לשיחות שנערכו בימים 24.2.2011 ו- 25.2.2011, בין הנאשם לבין עיסאם, והמופיעות בתמלילים ת/69 ו- ת/69. עוד צוין על ידי ב"כ המאשימה, בהסכמת הסיגור, כי במקום בו מזהה המדובב בתמלילים, כ"אחמד", או "מדובב", מדובר למעשה, בעיסאם. יש להעיר בעניין זה, כי מתוכן הנאמר בת/69, בו מצוין שמו של "אחמד", עולה כי המדובב באותו תמליל מדבר על "עיסאם" בגוף שלישי ("איך אמרת לי שעיסאם אמר לי שאתה שחזרת בכל הרצח..."), (ע' 7, ש' 24), ומכאן שמדובר לכאורה באחמד, כפי שאכן עולה מהתמליל. כך או כך, אין מחלוקת כי השיחה בת/69, התנהלה בין הנאשם לבין אחד משני המדובבים (בעניין הסכמות הצדדים להצגת חומרי החקירה הנוגעים למדובבים, ע' 120 - 122 לפר', ישיבת ה- 26.2.2012).

עיסאם מסר בפני החוקר אבו רביע, שתי הודעות הנוגעות לפעולות הדיבוב: ת/69, מיום 24.2.2022, שעה 17:20; ת/69, מיום 25.2.2011, שעה 18:37; ההודעות הוצגו בפניו בהסכמת ההגנה, בלא שהמדובב נדרש למתן עדות. בהודעותיו מפרט עיסאם נקיטת דרכים שונות, בתיאום עם החוקרים, כדי שירכוש את אמונו של הנאשם (בעניין זה, גם עדותו של החוקר אבו רביע, ע' 85 לפר').

המדובב מספר בהודעה כי בתחילה, בעת ששהו הוא והנאשם בחדר ההמתנה בתחנת המשטרה, פגש הנאשם עצור אחר אותו הכיר קודם לכן, וזה שאלו אם הוא עצור בפרשת הרצח של אבו עמאר, והנאשם אישר את הדברים. הנאשם הזהיר אותו עצור מפני קיומם של מכשירי הקלטה המותקנים בתא המעצר; לאחר מכן בעת שהושמו עיסאם והנאשם בתא מעצר משותף, הזהיר הנאשם גם את עיסאם מפני הקלטות סמויות, וביקשו שלא לדבר איתו על התיק; בלילה השני בו שהו בתא, הזהירו הנאשם מפני אחמד, לאחר שחשד בו שהינו מדובב, ושאל בלחישה, את עיסאם אם הוא מכיר. ביום השני למעצרם המשותף, לאחר ששניהם הגיעו לדיון מעצר בבית המשפט, אמר לו הנאשם כי הוא מתכוון לפתוח בשביתת רעב במטרה לצאת מהמעצר שבו מותקנים מכשירי הקלטה, ולעבור לכלא אהלי קידר, שבו אין הקלטות ומדובבים.

ביום 23.2.2011, חזר הנאשם מחקירה וביקש מעיסאם להצית את התא, כדי שיעבירו אותם לאהלי קידר. עיסאם הסכים לשתף עימו פעולה. הנאשם חשש כי בגללי העשן מותקן מכשיר ציתות, ועיסאם פרק את הגלאי כדי להראות לנאשם שלא מותקן בו מכשיר הקלטה, ולאחר מכן הרכיבו חזרה, ואולם דעתו של הנאשם לא נחה.

על פי תכנון החוקרים, ביימו עיסאם ואחמד ריב בתא המעצר; אחמד הועבר על ידי השוטרים לתא אחר, ואז הצית אחמד מזרון שגרם לפינויים מחדר המעצר, הנאשם ועיסאם ישבו על ספסל מחוץ לתא המעצר, והנאשם הזהירו כי גם בספסל, בניידת "ובכל מקום בתחנה" מותקנים מכשירי האזנה. מאוחר יותר נאמר לנאשם כי הוא מועבר למעצר במשטרת אופקים בגלל "הבלאגן שהיה", והנאשם אמר מייד שאינו מרגיש טוב.

עיסאם ציין בעדותו כי התרשם, כי הנאשם מניפולטיבי ועושה כל מאמץ להכשיל את החקירה; כך טען הנאשם בפני השוטרים כי החל בשביתת רעב כדי שיעבירו אותו מתא המעצר, אבל בד בבד, אכל ושתה. הנאשם טען בנוסף, כי הוא בהשגחה בשל ניסיון התאבדות, וסיפר למדובב כי בעת ששהו בעבר במעצר באופקים, עשה תרגיל לחוקרים ואמר "כי

יש שם הקלטות ומדובב", ואז החוקרים העבירו אותו לכלא אהלי קידר. עוד מסר המדובב כי הנאשם היסה אותו ואת העצור הנוסף בתא, כל אימת שעלה עניין החקירות, וכך בעת שציין בפני הנאשם כי שמע בחדר ההמתנה כי הוא עצור בגין רצח. לדבריו, הנאשם גילה בקיאות וידע בהליכי חקירה שונים.

בהודעתו הנוספת, ת/69, מספר עיסאם כי בלילה הקודם, בשעה שתיים, חזר הנאשם לתא וסיפר לו כי שחזר את הרצח והוביל את החוקרים למקום התכנון של הרצח, מקום המפגש עם בן דודו, ומקום הירי. לבקשת המדובב סיפר לו הנאשם מה אמר לחוקרים בעת השחזור;

הנאשם אמר לו לאחר מכן, כי הודה ברצח שכן רצו להביא את אמו לחקירה (ש' 17); בהמשך, אמר למדובב כי שיקר לו וכי הוא עצור בגין גניבת כלי רכב (ש' 18). עוד טען בפני המדובב כי במהלך השחזור החוקרים אמרו לו "פה, הייתי אומר כן, ואמר שהוא לא עשה כלום, לא רצח ולא יודע מי רצח, אחר כך הוא הלך לישון" (ש' 17-18).

מתמליל השיחה בין הנאשם לבין עיסאם, ת/69, לאחר שהנאשם חזר מהשחזור (המשוחחים מצינים שהשעה היא שתיים לפנות בוקר), מספר הנאשם לעיסאם כי הודה ברצח וערך שחזור, אולם "נשבע" כי לא רצח ואינו יודע מי רצח. עוד מציין הנאשם: "ואללה אני שיקרתי לעצמי, ואללה אני אוכל מאסר עולם על זה..." (ע' 7, ש' 13). "יש מאסר עולם. הה, יש הוצאה להורג אם אני במדינה ערבית" (ע' 17, ש' 2). "יש מאסר עולם על סיפור כזה? אולי יותר ממאסר עולם אחד?...יש מצב שאני אוכל את מאסר העולם?" (ע' 18, ש' 33-35). עוד העלה עם המדובב אפשרות כי יגזרו עליו 30 שנים, וכי יצא מהכלא בן חמישים שנה, וכי עד שיצא לחופשות יהיה במאסר למשך עשר שנים, וכן עושה חישובים מחישובים שונים, לגבי נכיון שליש מהתקופה, אם ירצה רק 18 שנים, ומעלה אפשרות כי יצא מהכלא בגיל 35, וירצה להתחתן (ע' 23, בעניין זה גם ע' 26-28). "אני מודה ברצח שאינו שלי" (ע' 10, ש' 34); "אבל מה אני אעשה? יאללה שיעזבו אותי. אני התעייפתי מהם...אנחנו תמיד שומעים "יש הרבה חפים מפשע בבתי הסוהר" (ע' 11, ש' 1-4). עוד אומר הנאשם, כי ייחסו לו את הרצח בשל כך שאחיו נורה, וכי אמרו לו "חבל על המשפחה שלך וזה...מביאים לי את אמא שלי לבית מעצר" (ע' 8, ש' 15-19). הנאשם מספר כי בן דודו נרצח, בהיותו במעצר בית בלוד, ולשאלת המדובב מי רצח אותו, הוא עונה: "משפחת אבו עמאר. מי רצח אותו?! (ע' 9, ש' 18). המדובב מציע לנאשם שיספר לו מה בדיוק נאמר בחקירה, כדי שיוכל לעזור לו מניסיונו והנאשם דוחה אותו תחילה, ואומר לו- "שאין מצב, לא נשאר כלום בעניין", ולאחר מכן מתרצה ומספר למדובב את מה שאמר לחוקרים במהלך השחזור. הנאשם טען בפני המדובב, כי לא נטל כלל חלק באירוע. לדבריו עשה שחזור "אחו שרמוטה. איפה שהוא אומר לי, אני אומר לו כן...", וכי אינו יודע אם האדם שנרצח היה בתוך החנות או מחוצה לה, "נשבע לך שאני לא יודע". עוד ציין כי שאלו אותו בשחזור מאיזה דלת נכנס לחנות, וטען כי שינה תשובתו בעקבות הכוונת החוקר (ע' 10, ש' 11-33). עוד טען כי אמר לחוקרים, כי היו ברשותם אקדחים "7, 9, אבל אני מפחד שמה שהם ימצאו ייצא לא מתאים לאקדח 7, 9. הה. אז אני אוכל אותה...הוא שואל אותי האם אספת את התרמילים אמרתי לו שאספתי אותם שם...אמרתי לו "אספתי אותם שם" (ע' 18, ש' 26).

בשלב מסוים, ולאחר שהמדובב חוזר ושואל את הנאשם לגבי נסיבות הירי, אומר לו הנאשם: "אתה כמו חוקר, לא כמו חוקר...הה...אני אומר לו "אני לא עשיתי ככה" הוא אומר לי "לא, אתה עשית ככה" (ע' 19 ש' 35 - ע' 20, ש' 2). בהמשך שואל הנאשם את המדובב, אם רצה להלביש לו תיק, ואומר לו: "אני צוחק איתך יא זלמי...אין תיק כלום...תיק גניבה...הה" (ע' 26, ש' 4-10).

מהודעת המדובב, עולה, כי למחרת השחזור, בשעה תשע וחצי בבוקר, התעורר הנאשם ונראה "המום ממש נראה בתוך דילמה של לחץ". הנאשם החל לשאלו "כמה הוא יכול לקבל בתיק", והמדובב אמר לו כי מדובר "בשלושים וחמש ארבעים עשרים וחמש", וכי יהיו לו חופשות וניכוי שליש.

המדובב טען בחקירה, כי אמר לנאשם "תספר לי את האמת לא מה שסיפרת לחוקרים אתמול", כדי שיוכל ליעץ לנאשם לגבי תקופת המאסר הצפויה (ש' 43 - 44), ואז הנאשם חזר וגולל בפניו את מעורבותו ברצח, באופן דומה למה שסיפר לחוקרים. יצוין, כי המדובב מסר כי הנאשם טען בפניו כי לאירוע הירי קדמו שני ניסיונות לאתר את בני משפחת אבו עמאר כדי לפגוע בהם, שלא צלחו.

לדברי המדובב, שאל את הנאשם "אם הנעליים האלה שאתה לובש אותם היו בזירת הרצח אז ענה לי שלא, כי הוא השאיר את הכל ברכב והבן דוד שלו שרף את הכל והעלים את הכל" (ש' 34 - 35).

החוקר ביקש להבין אם הנאשם הודה בפני המדובב במעורבות ברצח, באופן ישיר, במנותק מהחקירה; כך התנהלה החקירה:

חוקר - "היום ששיהאב סיפר לך מה שקרה האם הוא אמר זה מה שסיפרתי לחוקרים או זה מה שהיה באמת?

מדובב: הוא אמר זה מה שהיה ולא דיבר על החוקרים בכלל (ש' 38 - 39).

חוקר: האם אתה הבטחת לשיהאב משהו כדי שידבר איתך?

מדובב: בכלל לא שום הבטחה

חוקר: למה שיהאב אתמול בלילה אמר לך שהוא לא עשה כלום והיום הוא מחליט לספר לך שהוא והבן דוד שלו ביצעו את הרצח?

מדובב: כי הוא רצה לדעת ולהיות בטוח כמה שנים יקבל ומה יהיה בבית משפט בגלל זה אני אמרתי לו תספר לי מה שעשית ולא מה שסיפרת לחוקרים ואז הוא סיפר לי מה שצינתי מקודם.

חוקר: בלילה אמר לך שהודה בגלל לחץ שרצו להביא את אמא שלו, האם הוא הזכיר את האמרה הזאת שוב?

מדובב: בשיחה של היום שסיפר לי מה עשה עם הבן דוד שלו הוא לא הזכיר את אמא שלו ולא אף אחד מהמשפחה שלו... (ש' 37 - 46).

מתמליל השיחה בין המדובב לבין הנאשם, שנערכה ביום 25.2.2011 בשעות הבוקר, (ת/69ו), עולה כי הנאשם חוזר בפני המדובב על הנאמר בשחזור, עם זאת טוען בפני המדובב: "באלהים לא יריתי אף יריה" (ע' 9, ש' 24); מתעניין בהליכי המעצר הצפויים; הנאשם שואל את אחמד אם תהיה התחשבות במצבו: "כל מה שאמרתי לך עכשיו אמרתי אותו בלי שאוסיף ובלי שאחסיר ממנו...אתה יכול להגיד לי מה הוא העונש המכסימלי...יעני מכמה לכמה? בערך יעני...למשל, עשרים עד עשרים וחמש...כמה?" (ע' 11 ש' 29 - 32).

בהמשך שואל המדובב את הנאשם לגבי שיחתו עם זייד לאחר הרצח. הנאשם מספר כי בן דודו אמר לו כי יחזור הביתה, כי אם יבואו משטרה אתה תהיה בבית, "יום אחרי אני ידעתי שיש משהו נהרג".

מדובב: "יום אחרי זה ידעו?"

נאשם: ידעתי שמישהו נגד דובב: אף אחד לא בא אליכם מהמשפחה שלהם

נאשם: באו

מדובב: נו?

נאשם: הם משביעים אותך נשבעים לך שלא יהרגו ולא יודעים מי הורג, כעת בגלל שאני ובן דודי לא אמרנו את זה לאף אחד...

מדובב: אא אתם לא אמרתם את זה לאף אחד

נאשם: במשפחה... יעני אתה חושב שייתנו לי משהו כמו 18 שנה

מדובב: אמרתי לך תעשה חשבון לכל הסיכויים, אל תשים אפשרות אחת ותפסול את השאר..

נאשם: תגיד לי, יש מאסר עולם ויש מה עוד?" (ע' 12-13 לתמליל).

עוד מתעניין המדובב אם "לקחו דנא או משהו" מהנאשם, והנאשם מספר שלקחו ממנו שיער וריר וציפורן... והנעל שלי..

מדובב: "ביום הרצח היית נועל את הנעליים האלה?"

נאשם: לא.

מדובב: נעל אחרת?

נאשם: כן" (ת/69, ע' 15, ש' 28-37).

בהמשך השיחה, מוחלפים מילים אלה:

נאשם: "אף אחד לא ידע על זה, אף אחד לא יראה את זה, לא לספר לאף אחד אם זה אבא שלך או דוד שלך או סבא שלך, אף יצור שברא אותו אלוהים ידע על זה, הבנת?"

מדובב: וזה מה שעשית.

נאשם: כן, על זה סיכמנו, אנחנו פצענו... הבנת? לפצוע, אם הייתה פציעה וזה, הבנת מה שרצינו שיקרה? המשפחה לא ידעה כלום.

מדובב: המשפחה של מי?

נאשם: המשפחה שלנו...

מדובב: טוב.

נאשם: לא ידעה על מה שקרה, לכן לא אמרנו מילה אחת...אמרו שהוא מת, לא אמרנו מילה אחת...

מדובב: טוב

נאשם: הבנת?הבנת למה אני מתכוון? אם זו פציעה, פציעה למשל אם הוא נכנס לבית חולים ויצא אחר כך היינו אומרים כן, היינו אומרים למשפחה שאנחנו עשינו את זה...

מדובב: יש רצח

נאשם: יש...(משפט לא ברור)

מדובב: כל בן אדם הגורל שלו..." (ת/69, קובץ שני, ע' 1).

ובהמשך מתלונן הנאשם: "מה נשאר מהחיים...לא נשאר כלום מהחיים, איזה חיים יישארו לך לאחר שאתה נכנס לכלא לשמונה עשרה שנה או עשרים שנים..." וכיו"ב (ע' 2).

הנאשם אישר באמרתו, ת/14, בה חזר והכחיש את מעורבותו בירי, כי בתא המעצר בעיירות, ישבו עימו שניים נוספים "אחד מירושלים ואחד מעיבלין"; החוקר ציין בפניו כי בתא ישב עימו מדובב, וכי הנאשם הודה בפניו בביצוע הרצח, ואולם הנאשם הכחיש את הדברים: "...אמרתי להם כי אני לא רצחתי ביום האחרון אמרתי לאחד מהם שחזרתי משחזור ולמרות שאני חף מפשע אני שיקרתי על עצמי". (ש' 71 - 72; ש' 79).

החוקר הציג בפני הנאשם את "עדותו של המדובב עיסאם משארקה", לפיה הודה בפניו הנאשם בביצוע הרצח יחד עם זייד; הנאשם אישר כי דיבר עם המדובב לאחר שחזר מהשחזור, אולם טען כי לא הודה בביצוע המעשה בפני המדובב: "אני אמרתי למדובב מה שאמרתי להם ולקחתי את כל זה על עצמי שאני משקר לא רצחתי ולא יודע מי רצח וגם אמרתי את זה למדובב" (ש' 87 - 88). לשאלת החוקר כי הנאשם שוחח עם המדובב "על מה שאתה עשית ברצח למחרת בסביבות השעה תשע לאחר שקמת מהשינה ועישנת סיגריה", סירב הנאשם להגיב, וטען כי הינו חף מפשע (ש' 93 - 95).

יצוין כי חרף תוכנה של השיחה המוקלטת בשעות הבוקר בין הנאשם למדובב - ובניגוד לנאמר בהודעת המדובב, ת/69, שהוגשה בהסכמה - מסכימה ב"כ המאשימה עם טענת ההגנה, כי לא קיים בסיס בתמלילי ההקלטה לכך שהנאשם התוודה ישירות, בפני המדובב בדבר מעורבותו ברצח; יש לציין בעניין זה, כי החוקר בן סימון חלק על הטענה העולה משאלות הסניגור, לפיה לא עולה הודאה מדברי הנאשם בפני עיסאם, בבוקר למחרת השחזור (ע' 57 לפר'), וכך אף עולה מעדותו של החוקר אבו רביע (ע' 115, 116).

אין מחלוקת בין הצדדים, כי מהקלטת השיחות שנערכו בין השניים, בלילה הקודם, בתום השיחזור, עולה כי הנאשם מספר למדובב כי הודה בפני החוקרים בעת השיחזור, וטען בפני המדובב כי הדברים אינם נכונים (השלמת סיכומי התביעה, מיום 17.9.2013, סעיף 5; סיכומי ההגנה מיום 28.10.2013, סעיף 21).

נוכח ההסכמה בין הצדדים, ולאחר שהמדובר לא נקרא למתן עדות בעניין זה, לא יינתן מחמת הזהירות, משקל לדברים שנאמרו על ידי הנאשם למדובר, בבוקרו של ה- 25.2.2011, במסגרת ת/169.

עדויות החוקרים

החוקר בן סימון אישר בחקירה, כי לא נמצאה בזירה כל ראיה חפצית הקושרת את הנאשם לאירוע (ע' 39). החוקרים ראו חשיבות בכך שהנאשם ציין כי המנוח נורה באקדח "שבע", התואם את קוטר את הקליעים שנמצאו (7.65 מ"מ), שכן אין מדובר באקדח שגרתי, וכי בדרך כלל, נתקלים באירועים מעין אלה, בתחמושת 9 מ"מ (בן סימון, ע' 32, 41 לפר'). לדברי החוקר, מדובר בפרט מוכמן, שלא ניתן היה לדעת אותו ממקור אחר, מלבד ממה שפורט בדוח מעבדת הנשק.

עוד ציין החוקר, כי במהלך השחזור תיאר הנאשם כי כיוון את האקדח לאיזור הבטן, ולאחר מכן הוריד את היד למטה, באופן המשתלב עם מקום פציעתו של

מאג'ד בבטנו (ע' 62 - 63 לפר').

החוקר בן סימון אישר בחקירתו כי הנאשם לא גילה כלפיו "אמפתיה" מיוחדת, ועם החוקר אבו רביע הרגיש "יותר פתוח"; לדבריו, הנאשם היה "אגוז קשה לפיצוח", והוא נהג בו כנחקר, ואילו אבו רביע ניהל איתו "שיחות" (בן סימון, ע' 64).

החוקר אבו רביע ציין בעדותו כי עבדו כ"צוות", וכי בן סימון היה "החוקר הרע", והוא שימש "כחוקר הטוב"; הנאשם נטה לתת בו אמון, והוא הניח מהויכוחים בינו לבין בן סימון - וכך אף "שידר" לנאשם - כי החוקרים עומדים "להיפרד" זה מזה, וכי על הנאשם לספר לו על חלקו במעשה, כל זמן שהוא משמש כחוקר בתיק (אבו רביע, ע' 84). עוד ציין כי נתן לנאשם תחושה כי יוכל לפנות אליו, ולהיפגש עמו "לשיחות אישיות" (ע' 108). אבו רביע אישר כי במהלך ימי החקירה ביקש מהנאשם לספר על חלקו במעשה, בלי לומר את שמות המעורבים האחרים, נוכח הנחת החוקרים כי הנאשם השתייך למעגל הרחוק, וחלקו היה "מזערי לכאורה"; רק עם הגיעו למעצר באופקים, הודיעו לו שהנאשם מבקש לדבר עימו, ושם הודה בפניו שהיה "במעגל הראשון" (ע' 87). לדברי אבו רביע הופתע מהודאת הנאשם כי היה בין שני היורים, נוכח המידע המודיעיני הראשוני שהיה בידי החוקרים (ע' 98). החוקר אבו רביע הכחיש את הטענה כי סיכם עם החוקר בן סימון, לגרום לנאשם להבין שבן סימון רוצה "לשים את כל התיק עליו", ולפיכך אמר לנאשם כי "יקח" חלק קטן בתיק, וציין, כי אמר לנאשם כי יספר על חלקו, בלי להסגיר את שמות האחרים שהשתתפו, נוכח המידע שהיה בידי החוקרים, כי הנאשם לא נטל חלק בירי עצמו (ע' 110).

על פי עדויות החוקרים, הועבר הנאשם מהמעצר בעיירות לתחנת אופקים, בעקבות תרגיל ההצתה בתא עליו סיפר עיסאם בהודעתו, שנועד גם לרכוש את אמונו של הנאשם במדובב; ההעברה לאופקים נועדה ליצור אצל הנאשם תחושה כי באופקים נמצא מדובב אחר. לאחר שהגיע לאופקים, יצר הנאשם קשר עם החוקר אבו רביע, ואז סיפר לו הנאשם על מעורבותו באירוע, ומשם הועבר לתחנת עיירות, ולאחר כיומיים הוחזר לאוהלי קידר (בן סימון ע' 33 לפר'); אבו רביע, ע' 86). החוקר אבו רביע ציין, כי הנאשם אמר לו בשיחה כי במעשה היה מעורב אדם נוסף שברשותו היה אקדח "שבע", וכי ברשות הנאשם לא היה נשק; בעקבות דברים אלה, אמר לו החוקר, כי נוכח כך שמישהו נורה גם מחוץ למכולת, הרי שהשתתף במעשה אדם נוסף, שלישי, אולם הנאשם הכחיש זאת. החוקר אמר לנאשם שיבדוק את אפשרות החזרתו לעיירות, וכך הסתיימה השיחה שהוקלטה על ידי החוקר. בשלב מאוחר יותר, בעת איסוף הצידוד לצורך העברת הנאשם לעיירות, פנה אליו הנאשם ואמר לו כי לא התכוונו להרוג אלא רק לפצוע. עוד ציין החוקר, כי ביקש מהנאשם "לחזק" אותו מול החוקר בן סימון והרמ"ח אמויאל, שכן מעמדו "חלש" ומבקשים "להעיף" אותו מהחקירה: "זה המסר שעבר במהלך כמה ימים ושיגיד לי מה שהוא רוצה לספר, שיחזק את המעמד שלי מולם, ואוכל לשכנע אותם

להחזיר אותו לתחנת עיירות", ולאחר מכן הודה בפניו הנאשם. לאחר מכן, כשעבר לעיירות, סיפר על חלקו של זייד ועל כך שהוא עצמו ירה (ע' 87 - 89, 116-117).

החוקר אבו רביע נשאל על זכ"ד מיום 23.2.2011, שבו ציין בפני הנאשם כי "רב" עם בן סימון, וביקש מהנאשם לספר על חלקו, תוך שאמר לנאשם כי לא מתאים ש"יטרטרו" את המשפחה שלו לחקירה וישפילו אותם. לדברי החוקר, עניין "הריב" עם בן סימון, היה תרגיל חקירה, והוא הסביר לנאשם כי בעקבות כך הוא עומד לעזוב את החקירה.

בן סימון שאל אותו לגבי אחיותיו של הנאשם, ובעקבות כך אמר לנאשם, כי בעדה הבדואית "לא מתאים" "להביא נשים לחקירה, ולהשפלות ואולי למעצרים". בעניין זה הבהיר, כי על פי תוכנית החקירה, אכן התכוונו להביא את בני משפחתו של הנאשם לתשאול, לצורך בדיקת טענת האליבי של הנאשם, ואולם לנוכח ההודאה לא מצאו עוד מקום לזמנם (ע' 86, 109 לפר'). עוד ציין החוקר כי "אף אחד לא יודה ברצח ומסבך את המשפחה שלו בנקמת דם", רק כדי שלא יביאו את בני משפחתו לחקירה, וכי נאמר לנאשם כי בני המשפחה נדרשים לצורך חקירתי (ע' 118-119). החוקר גם שלל אפשרות כי הנאשם הודה בשל רצונו לעבור מחדר המעצר לעיירות, וציין כי "אדם לא יודה ברצח שרק כדי להגיע מתחנה לתחנה או לבית כלא וכד', זו לא סיבה שתגרום לאדם להודות".

עדות הנאשם

הנאשם חזר והכחיש גם בבית משפט את מעורבותו באירוע הירי, ולדבריו שהה אז בביתו, יחד עם אמו ואביו, הנכונים להעיד על כך (ע' 108, 146).

גירסה חדשה עלתה בעדותו של הנאשם. על פי גירסה זו הוא מכיר את שני מבצעי הירי, שאף דיווחו לו על מעורבותם באירוע הירי, לפני מעשה ולאחריו. הנאשם מספר בעניין זה, כי כשעתיים "לפני הרצח" הגיעו אליו שני אנשים ממשפחתו - הוא אינו מוכן לחשוף את זהותם - ואמרו לו כי בדעתם לבצע שוד, והציעו לו להצטרף אליהם, והוא סירב להצעתם. המפגש עם השניים התקיים מחוץ לביתו, סמוך לבית הספר (ע' 111-112, 144); למחרת, פגש בשני "המבצעים" שסיפרו לו כי פגעו "באנשים ממשפחת אבו עמאר, ירינו בהם...אתה החשוד הראשון המשטרה תגיע אליך ויחקרו

אותך... (ע' 107 - 108, 112). השניים הבהירו לו כי "התנקמו" בבני אבו עמאר בשל כך שפגעו בנוראדין, וכי החשד בביצוע המעשה ייפול עליו, נוכח הקרבה המשפחתית, וכי עליו לשמור על שתיקה כאשר יחקר; רק לאחר מעשה, התכוונו לומר לו כי המטרה הייתה לפגוע בבני אבו עמאר. עוד טענו כי כוונתם הייתה לפגוע רק ברגליים, ולא לבצע הרג (ע' 110, 142, 143); אותם אנשים טענו בפניו כי רק שניהם נטלו חלק בירי, אם כי "לדעתו" השתתפו במעשה יותר משניים: "שניהם ירו אבל...היו יותר משניים...אחד היה נהג...נוהג ברכב" (ע' 113, ש' 19 - 23); רק למחרת היום, שמע בבית הקפה בלקיה (של אבו באדר), כי אנשים מדברים שאירע רצח, "ואחד נפצע ואחד מת".

הנאשם טען כי הוא מסרב למסור את שמותיהם של השניים מחשש שייתפס כ"מלשין", ואף עלול להירצח בשל כך על ידי אותם אנשים, שאף איימו עליו. עוד טען כי מדובר בקרובי משפחתו (ע' 107, 110, 111, 119, 127, 146); לטענתו, לא סיפר על האחרים בחקירה, שכן החוקרים לא היו מאמינים לדבריו; משנשאל מדוע מסר זאת בעדותו, ולא במשטרה, אמר: "ואללה לא יודע לענות לך..." (ע' 126, ש' 22). בהמשך טען - "פשוט פחדתי", וכי הגיע לבית המשפט כדי "לומר את האמת", ולכן מסר את הדברים (ע' 126). הנאשם נשאל מדוע כאשר נשאל על ידי החוקר אוקנין בעת גביית האמרה (ביום 10.3.2011), אם מישהו מסר לו פרטים על הרצח, שמר על זכות השתיקה, והשיב: "לא חשבתי על זה באותו רגע..." (ע' 128, ש' 32).

הנאשם טען בעדותו, כי שני "המבצעים" סיפרו לו פרטים מפרטים שונים אודות נסיבות אירוע הירי: "אני שאלתי, אני הייתי שואל...אני שאלתי כן, איך קרה, מה...ממתי קרה, איזה שעה, למה, איפה קרה הרצח, את מי פגע..." (ע' 122); הנאשם מאשר כי השתמש במידע שנמסר לו על ידי שני המבצעים, בעת מסירת הודאותיו וכן בעת השחזור: "אבל אני יודע מה קרה בדיוק שם..." (ע' 132, ש' 19).

במסגרת התיאור שקיבל מאותם אנשים, סיפרו לו על דרך ההגעה והכניסה לחנות: "אמרו...הלכנו ל...לקחו את...עברו ברכב מזה...בשטח...השאירו אותו בחוץ...מחוץ ללקיה ונכנסו ברגל וירו וזה סיפרו לי איך..איך יצא איך נכנס" (ע' 132); ובהמשך: "עברו...כאילו מיכל מים גדול של הכפר שלנו". הנאשם אף אישר בעדותו, כי הוא עצמו נוהג להגיע למקום: "...אנחנו הולכים לשם, למה שזה על..ההר...אוויר טוב יש שם, מה?" (ע' 140). משנשאל איך ידע להדריך את החוקרים במסלול התנועה של המבצעים, בעת השחזור, אמר: "כן הייתי שם כמה פעמים הייתי שם אני לפני זה לפני הרצח...שנה שנה וחצי" (ע' 142).

כך סיפרו לו השניים באיזה אקדחים השתמשו: "סיפרו לי איך קרה וזה...סיפר לי איך ירה ו...ירה באקדח...שבע מילימטר והשני היה מחזיק אקדח תשע..." (ע' 113); וכן בהמשך, לשאלת התובעת: "אקדח שבע ותשע אתה אומר הם סיפרו לך, תשובה: "כן"; (ע' 131). ה"מבצעים" סיפרו לו בנוסף, כמה יריות נורו בתוך המכולת וכמה מחוץ למכולת, וכן על כך שפגעו באדם "שיצא החוצה במפתיע", ברגליים: "ככה אמרו לי, ברגליים". הנאשם נשאל מדוע הדגים תנועה של ירי למרכז הגוף, וחזר ואמר "אבל הם אמרו לי ברגליים, לא יודע, גם השני אומר לי רגליים ירו" (ע' 133). עוד מסר, כי גם את פרטי הלבוש של ה"מבצעים" למד מפייהם, ולפיכך מסר בחקירה שמדובר בפרטי לבוש המשמשים בעת ביצוע גניבות ומעשי שוד; הנאשם נשאל מדוע התעניין מה לבשו, וטען כי "אני אוהב לשאול אני הייתי מתעניין" (ע' 138); "כל מה שחשוב לי...אני רוצה לדעת איך...איך זה קרה...להתעניין" (ע' 139).

עוד טען הנאשם, כי לא רק מבצעי הירי סיפרו לו על מה שאירע, אלא גם החוקר בן סימון העביר לו פרטי מידע במהלך

ההובלה, כפי שטען בפני רפ"ק אמויאל (ב- ת/73): "...וגם הוא מוריס לקח אותי...למקום הרצח...ועשה בו סיבוב במקום הרצח, והראה לי מפה מפה קרה הרצח...ופה בזירה הזו אתה...שכחת לאסוף את תרמילים שלך הוא אומר לי ככה...ולקח אותי לשטח גם" (ע' 134); "...לקח אותי...לדלת המכולת שהיה...זורקים תרמילים וזה על...הדלת" (ע' 137). עם זאת, אישר בחקירה הנגדית, כי התייחסות החוקר לתרמילים אינה זכורה לו במדויק: "לא יודע לא זוכר משהו הוא אמר לי כזה, זה מלפני שנה וחצי" (ע' 136); ומשהובהר לנאשם כי לא נאמר דבר מעין זה בקשר לתרמילים, הגיב: "וואללה לא זוכר, לא זוכר"; עוד טען כי בן סימון אמר לו כי הגיעה למקום "קבוצה" לביצוע הרצח (ע' 136). לדברי הנאשם, אמר לבן סימון ש"מכיר את המקום...עברתי מפה, היה מוסך למעלה ותיקנתי את הרכב של אבא שלי מזמן...", אבל לא ידע כי יש במקום חנות מכולת (ע' 135).

לשאלת הסניגור, מדוע, בהודיה הראשונה "צייר את הדלתות הפוך", ואיך ידע להצביע בשחזור על "איזה דלת נכנס, איזה דלת יצא?", השיב הנאשם: "אמרו לי...אחד מהם שהיו שם...הסבירו לי פחות או יותר...", וכי כאשר הצביע על דלת אחת, אז השוטר "דפק על הדלת השני אמר לי בדלת הזו או בדלת הזו, אמרתי לו סליחה לא, מדלת הזו" (ע' 123).

בד בבד, טען הנאשם כי כלל גם בהודיותיו פרטים שהינם פרי דימוינו. כך טען, כי בעת התנועה הרגלית לעבר חנות המכולת, ובעת שהצביע על המקום ממנו צפו לעבר המכולת, "עשה הצגות" לחוקרים, כמו "ברוס לי", וכי לא נכח כלל במקום. לדברי הנאשם ידע משני "המבצעים", כי הרכב בו השתמשו היה רכב פרטי מסוג סובארו, אולם סיפר לחוקרים כי מדובר ברכב טויוטה, שכן המשטרה ידעה למי שייך הסובארו, והוא חשש כי השניים יאמרו "שפתח עליהם"; עוד מסר למשטרה כי "החליפו" את מספרי הרכב, כדי שהמשטרה תאמין לו (ע' 114).

הנאשם נשאל מדוע סיפר בחקירה כי הגיעו לאיזור המכולת גם בהזדמנות קודמת וחזרו על עקבותיהם בלי לבצע ירי, וטען כי המציא את הדברים, ואותם אנשים לא סיפרו לו על כך: "וואללה לא יודע מה קרה לי בראש להגיד את זה...סתם סיפור זה" (ע' 140). עוד טען כי סיפר על תחושותיו לאחר אירוע הירי, כיוון שכך ראה בסרטים: "...בסרטים הערביים שעושים...רצח או משהו..." ואף החל לצחוק בעת מתן התשובה: "צוחק על זה, סתם, זה שטויות" (ע' 141). לדבריו אמר לחוקר, לאחר שהודה, כי הוקל לו, והתכוון לכך שחש הקלה נוכח הסרת עולה של החקירה (ע' 141).

לדברי הנאשם סיפר על מעורבותו של זייד בחקירה, כי זייד נפטר ממילא. באשר לשאלה אם לא חשש לערב את משפחתו בנקמת דם, נוכח ההודאה, אמר כי "כבר רצחו בן דוד שלי אחרי...כבר הרגו" (ע' 127, 128). עוד אישר את הנאמר בהודאתו כי משפחתו אמרה כי מוכנה "להישבע בימין" שהמעשה לא בוצע על ידם, אולם לא נשבעו (ע' 134). לדברי הנאשם נרצח זייד ב- 29.1.2011, היינו "באותו תאריך" שבו נרצח המנוח במכולת - 29.9.2010, ומדובר "כאילו ברמז" מצד מבצעי רציחתו של זייד. "נראה לי התנקמו לו...שהמשפחה שלו רצחה...משפחת אבו עמאר" (ע' 115, 118). עם זאת גרס כי זייד לא נכח במקום, ולא היה האדם "השלישי": "לפי מה שאני ידעתי...הוא לא היה בכלל" (ע' 115, ש' 33), ועוד טען כי זייד היה מספר לו אם היה מעורב באירוע: "...זייד לא יעני מסתיר עלי משהו, אם הוא היה הוא יגיד לי" (ע' 116, ש' 6-7).

לדברי הנאשם מסר בחקירה שהיה מחוץ לחנות, כדי שיתנו לו "כמה שפחות...יכול להיות שיתנו לי עונש פחות, אמרתי למה ש...שידעתי שמי...שנכנס בפנים זה זה רצח" (ע' 127, ש' 1-2) (יצוין כי אמירה זו סותרת את טענתו החוזרת ונשנית של הנאשם בחקירה, כי לא ידע מי משני הנפגעים הומת עקב הירי).

הנאשם טען כי ההודאות נמסרו על ידו בשל לחצי החקירה (ע' 107). השתתפותו ב"הובלה" "שברה אותו", שכן נלקח אל מול "כל האנשים שהיו מסתכלים עלי כאילו אני עשיתי את זה הדבר ונשברתי משם היו כל המשפחה של אבו עמאר מסתכלים עלי", לפני זה בעשרים יום נרצח בן דוד שלי, פחדתי...בקיזור העדפתי להישאר תקופה בבית סוהר לשנה שנתיים שישכחו אותי לפחות בחוץ" (ע' 116 - 117). בהקשר זה, טען, כי אם היה מגלה את שמות ה"מבצעים", ומשתחרר, הרי שחיי אינם שווים עוד "פה מת ופה מת...אני לא יודע כבר מה לעשות" (ע' 122). כאמור, אישר הנאשם כי הירצחו של זייד היה על רקע נקמת בני משפחת אבו עמאר, וכי גם אחרים מבני משפחתו היו "חשודים" במעורבות במעשה, ולא רק הוא עצמו. עוד טען, כי אם היה שומר על זכות השתיקה בחקירה, והולך לביתו, הרי ש"ראו אותי...בזירה, אז מה יעשו לי אנשים, יהרגו אותי בטח, המשפחה של אבו עמאר" (ע' 118);

הנאשם טען בנוסף, כי בעקבות דברי החוקר אבו רביע, הבין כי אם יודה יקבל אולי, שנתיים מאסר, ולפיכך החליט להודות (ע' 119-121); החוקר אמר לו "שלא יאכל את כל העוגה לבד", "קח לך קצת מהעוגה ותשב לך זמן" (ע' 120); "הוא היה כאילו מרמז לי...כאילו לקחת משהו...מהתיק הזה ותצא לך בשנתיים משהו כזה...וחשבתי על זה...תחשוב על זה...אמרתי שאני הייתי בזה, במקום הרצח...חשבתי שיתנו לי שנתיים וזהו" (ע' 121, ש' 18 - 30).

לדברי הנאשם אמר לו אבו רביע, כי "יקבל שנתיים מאסר", לאחר שהוציא אותו החוצה מהחקירה, אולם משהציגה בפניו ב"כ המאשימה, עו"ד יוחנני, את דבריו של אבו רביע (המופיעים בהקלטה, ובתמליל ת/64א), כי יקבל "יותר מעשר שנים", הכחיש את הדברים: "זה לא נכון", "לא זוכר את זה" (ע' 125 לפ'). עוד אישר כי עשה חישובי שנים עם המדובב, בשל כך "שלקח על עצמו מה שהוא לא עשה, הוא לא יודע מה יתנו לו על זה" (ע' 129).

בחקירה הנגדית נשאל מדוע הודה במעשה רק יומיים לאחר ביצוע ההובלה, וטען: "נשברתי...לא רק מזה גם...התחילו לאיים עליי...שיבואו את המשפחה שלי". הנאשם הבהיר כי חשש לפגיעה בכבודן של אמו ואחיותיו אם יובאו לחקירה, והיה מוכן להודות במה שלא ביצע. הנאשם טען כי לא נאמר לו על ידי החוקרים כי הבאת בני המשפחה לחקירה, קשורה בטענת האליבי שהעלה (ע' 124-125).

עוד סיפר הנאשם כי לאחר השחזור חזר לתא המעצר, ואמר למדובב כי לא ביצע את המעשה, שכן לא עשה דבר: "אני שיקרתי על עצמי...לקחתי משהו לא עשיתי אותו" (ע' 123 - 124). הנאשם נשאל מדוע לא סיפר למדובב את הגרסה שמסר בעדותו, וטען כי די בכך שאמר לו כי הינו חף מפשע, וכי המדובב התנהג "בצורת עברין" וחשש מפניו (ע' 129). הנאשם אישר כי שיקר בפני המדובב כאשר סיפר לו על דברים שאמר במהלך השחזור שכלל לא העלה אותם (כי אסף תרמילים מהזירה; כי ערך שחזור לפי מה שהחוקר אמר לו; כי לא הוביל בשחזור) (ע' 129), וכי שיקר בעבר גם בפני מדובב בתחנת אופקים: "כל מי שנכנס אלי אני משקר עליו ולא צריך להגיד לו מה קורה איתי" (ע' 130).

הנאשם נשאל מדוע אמר למדובב בשיחה הלילית לאחר השחזור, כי לא ביצע את הרצח, בעוד שלחוקרים אמר שביצע, ואף ביקש להסתיר זאת מהחוקרים, וטען כי לא ידע "מה קורה לי בראש בזמן הזה, הייתי לחוץ" (ע' 141, ש' 33). עוד נשאל מדוע סיפר למדובב שהודה משום שרצה שהחוקרים "יעזבו אותו", וכי "התעייף", וטען כי בעת שנלקח לתחנת אופקים "הביאו לי אמבולנס הייתי התעייפתי ונפלתי..." (ע' 130). עם זאת אישר, כי אמר לחוקרים כי ביקש לעזוב את המעצר באופקים, ו"עשה הצגה", אולם אין מדובר למעשה, ב"הצגה": "נלחצתי, לא יודע מה קרה לי...בראש...התעלפתי" (ע' 131). הנאשם אישר כי ביקש שהחוקר אבו רביע יגיע אליו לתחנת אופקים, "הוא היה משחק...את החוקר הטוב שהיה מדבר איתי בטוב לא כמו מוריס...אני אמרתי שיבוא לפה שיכול להיות נעשה אני והוא איתו משהו...שיוציא אותי מתחנת אופקים...ויחזיר אותי לעירות". בעקבות כך אמר לו החוקר, כי אינו יכול להוציא

מהמקום "עד שאני אדע מי עשה את זה, אמרתי לו בסדר אני אגיד לך מי עשה אמר לי מי...אמרתי לו אני אספר, אעשה, לא אמרתי לו שמות נראה לי, לא זוכר בדיוק אמרתי לו תיקח אותי לשם אני אגיד לך". עוד אישר כי הוא יזם את הפניה לאבו רביע, ומסר בפניו הודיה (ע' 131 ש' 29 - 132 ש' 12).

עדות אביו של הנאשם

מוחמד אלאסד, אביו של הנאשם שהעיד מטעם ההגנה בדיון שנערך ביום 5.7.2012, טען כי שעה ורבע לאחר שקיעת החמה - העד אינו "יודע זמנים", כלשונו - ביקש מהנאשם שיעזור לו בהבאת בלון גז מחנות הנמצאת במרחק של 100 מ' בקו אווירי מביתם, והם יצאו ברכבו מביתם, וחזרו אליו לאחר כרבע שעה. לאחר מכן אכל הנאשם ארוחת ערב, ויצא מהבית "בדרך כלל הוא עושה מסתובב ליד הבית, עושה התעמלות". האם שמעה צעקות, ובשעה 22:00 לערך אמרה ששמעה ברדיו "שיש מקרה בלקייה ושמעה בשם אבו עמאר". האם "חששה" והתקשרה לנאשם, והוא הגיע מיד. העד אמר לנאשם שילך לחדרו "שזה 10 מ' מהחדר שלנו, ושישן ושלא יצא", וכך היה (ע' 149). לדברי העד, יצאו תחילה מביתם כדי לקרוא לנאשם והוא לא ענה, ואז התקשרו אליו, וכאשר חזר, סיפר להם הנאשם כי היה בבית הספר במרחק של 400 מ' מהבית (ע' 151).

יצוין, כי העד העריך כי חנות המכולת מרוחקת כ- 2-3 ק"מ מביתם (ע' 151).

העד טוען כי הוא זוכר את אירועי אותו יום, שכן "זה מקרה שכולם שמעו עליו ואחרי זה באה המשטרה והיא הסתובבה וידענו שזה בכפר בדיוק". לדברי העד חשש בשל הסכסוך עם משפחת אבו עמאר כי הוא עצמו "עלול לצאת מואשם", ואולם למחרת ידע כי מדובר בפלג אחר של משפחת אבו עמאר שאינו קשור בהם.

בחקירתו הנגדית הוצג לעד כי הנאשם טוען ששהה כל היום בביתו, למעט זאת שיצא לחנות בצהריים, ולדברי העד אין הוא מאמין במשטרה, וכי "עינו אותו" בחקירה באופן בלתי נסבל, "ולא היה אחראי על מה שהיה אומר". העד לא שלל אפשרות כי הנאשם יצא להרים, "לא כל ערב הוא יוצא להתעמלות, אולי יצא ועשה התעמלות אחר כך" (ע' 151). עוד טען כי לא פנה למשטרה למסירת עדות בעניין מעשיו של בנו אותו ערב, שכן לא התבקש לכך (ע' 152).

דין

ההגנה טענה בסיכומיה בכתב, כי הופעלו על הנאשם לחצי חקירה פסולים, שיש בהם כדי להביא לפסילת ההודאות, גם לנוכח עקרונות הפסילה הפסיקתית שהותוו בע"פ 5121/98 יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי, 4.5.2006, (להלן: פרשת יששכרוב). בסיכומיו בעל פה, טען כאמור, ב"כ הנאשם, עו"ד דוד, כי לחצי החקירה מצויים "על הגבול שבין הפסילה הפסיקתית לבין המשקל, ואני אשאיר את זה לשיקול דעת בית המשפט" (ע' 190 לפר, ש' 23-25).

ההגנה מפנה לדברי החוקרים, כי אלה פעלו בשיטת 'החוקר הרע והחוקר הטוב'. החוקר אבו רביע, אף הוא ממוצא בדואי, ודובר ערבית, רכש את אמונו של הנאשם, ואף ניסה להשיג לו שטיח לתפילה, כפי שעולה מהשיחות ביניהם (צוין בסיכומים כי סיפק לו גם סיגריות ותותים, על פי הנאמר בתמליל ת/64 א, ע' 1, אך לנאמר בתמליל בהקשר זה, אין

קשר לחוקר, אלא לאחד משוטרי תא המעצר שלא זוהה, והחוקר לא נחקר בעניין זה - י.צ.); אבו רביע הבהיר לנאשם, עובר למסירת ההודיה, כי הוא והחוקר בן סימון, הסתכסכו, וכי יש חשש כי יוצא מהחקירה. בנוסף פיתו אותו החוקרים בכך שניתנו לו הבטחות כי אם יודה בחלק קטן מהמעשה, מצבו יהיה טוב יותר (פסקה 31). אבו רביע אף הבטיח לו כי יפעל להעבירו לכלא אוהלי קידר, ולצורך יצירת לחץ נוסף על הנאשם, הבהיר לו החוקר כי יביאו את הוריו ואחיותיו לחקירה, באופן שתיגרם להם השפלה, ואף יביא למעצרם; היה זה בבחינת "הקש ששבר את גב הגמל, את כוח רצונו של הנאשם" (סעיף 63 לסיכומים).

עוד סבורה ההגנה כי הופעל על הנאשם לחץ נוסף, נוכח ביצועה של ה"הובלה" "אשר גרמה לשבירת רוחו של הנאשם ולמצב נפשי ירוד", וכי הנאשם הודה "מיד ובסמוך" לביצועה (סעיף 12). נוכח הפעולה ה"ראוותנית" בזירת האירוע, נחשף הנאשם לעיני כל, וניתן היה להסיק כי משפחת הנרצח מניחה כי הנאשם הודה בביצוע הרצח; הנאשם אף הטיח בחוקר אבו רביע, מדוע נלקח על די החוקרים לזירת האירוע, לעיני משפחת אבו עמאר. בכך פעלו החוקרים "במטרה ליטול (מהנאשם) את כושרו לשקול ולהשיב על פי בחירתו...יצרה אצלו תחושת חוסר אונים מוחלטת חשש ממשי לחייו - אישיותו הצטמקה ויכולתו הנפשית כלתה ואיננה" (פסקה 47).

בעקבות פעולת ההובלה, הנאשם האמין, כי אם לא יודה, ולו בחלק מהמעשה, הרי שישוחרר מהמאסר, ושחרורו יהווה סכנה ממשית לחייו במסגרת נקמת דם. לפיכך "התוודה" כי ביצע את הירי לצורך גרימת פציעה, ואילו את הרצח יחס לזייד, שהלך ממילא לעולמו, "למען לא ינקם דם נוסף". (פסקה 12). כל שעניין את הנאשם היה לעבור לכלא אהלי קידר, שיהיה במקום בטוח עם תנאים טובים, במהלך השנים הבאות (פסקה 93). הנאשם גם ביקש לרצות את החוקרים, ובמיוחד את אבו רביע.

עוד נטען, כי החוקרים השתמשו גם ב"פיתוי והשאה"; החוקר אבו רביע, דיבר עם הנאשם על אפשרות של הקלה בעונש, ויצר מצג שלא יוכל לקבל יותר מעשרים שנות מאסר, וכי הוא צפוי לניכוי שליש וקבלת חופשה עם חלוף הזמן, אם יודה (פסקה 80). הפיתוי שעמד בפני הנאשם להודות במעשה, היה "עצום" - מחד, "יחוסל אם ישוחרר", ומאידך, הידיעה שאם יודה יקבל "עונש פחות", וימנע השפלתם של הוריו אם יזמנו לחקירה, כל אלה הובילו למסור הודית שווא (פסקה 81). אין מדובר איפוא, בהודאה מרצון; הנאשם הבין בנוסף, מדברי החוקר אבו רביע, כי תיק הרצח "סגור" עליו, ואם ייקח על עצמו את החלק הקל קרי, הפציעה בלבד, יוטב לו.

עם זאת, הנאשם "התעשת" וחזר בו מהודאת השווא שמסר, בהזדמנות הראשונה, לאחר שהבין את השלכות הודייתו, וכי צפויות לו שנים ארוכות בכלא, ולא שנים בודדות, על עוול בכפו; מיד לאחר השחזור, אף ציין בפני המדובב כי הודה בתיק כיוון שרצו להביא את אמו לחקירה, וביקש כי החוקרים יניחוהו לנפשו (ת/69ד, ש' 17; סיכומים, ס' 101). נטען כי הנאשם ראה במדובב ידיד והתייעץ עימו, ואין לקבל את הטענה כי הנאשם לא סמך על המדובב בהיותו אדם זר, ולפיכך טען בפניו כי מסר הודיית שווא (סעיף 157-160).

קבילות הודאות - כללי

"סוגיית קבילותן של הודאות נבחנת בשני מסלולים: האחד, המסלול החקיקתי הקבוע בסעיף 12 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פק' הראיות), לפיו הודאת נאשם תהא קבילה רק מקום בו בית-המשפט ראה שההודיה הייתה חופשית ומרצון. הפסיקה קבעה, כי דרישה זו מתקיימת מקום בו ההודאה נמסרה מבלי שהופעלו על הנאשם אמצעי לחץ חיצוניים, להבדיל מאמצעי לחץ פנימיים המתעוררים בנפשו של הנחקר,

שהיה בהם כדי לשלול ממנו את יכולתו לבחור בין למסור את הודאתו אם לא... לפני שנים אחדות שב בית- המשפט והדגיש כי לא כל פגיעה מובילה באופן מיידי לפסילת הודאה שנמסרה, אלא רק פגיעה משמעותית וחמורה שיש בכוחה לשבש את כושר הבחירה של החשוד (פרשת יששכרוב).

מסלול שני לפסלות הודאה מבוסס על הדוקטרינה הפסיקתית שהותוותה בפרשת יששכרוב, מכוחה מסור לבית- המשפט שיקול הדעת לקבוע כי ראיה היא בלתי קבילה אם מתקיימים בה שניים: האחד, כי היא הושגה שלא כדין, היינו באמצעי חקירה המנוגדים להוראת חוק, תקנה או נוהל מחייב; באמצעים בלתי הוגנים; או באמצעים הפוגעים שלא כדין בזכות יסוד מוגנת. השני, כי "קבלת הראיה במשפט תפגע משמעותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן שלא בהתאם לתנאי פסקת ההגבלה" (שם, בפסקה 63). החלטה בדבר פסילתה של ראיה על-פי מתווה זה אף היא אינה אוטומטית, אלא נתונה לשיקול דעתו של בית-המשפט בכל מקרה לגופו. אמות המידה המנחות את בית-המשפט במסגרת איזון זה הן רבות ועליהן נמנות, בין היתר, מידת אי החוקיות שהייתה כרוכה בהשגת הראיה; הקשר בין אמצעי החקירה הפסול ובין הראיה שהושגה; חומרת העבירה המיוחסת לנאשם; וכן הנזק מפסילת ההודאה אל מול התועלת שבקבלתה.

(דברי כב' השופט א.א. לוי, בע"פ 9808/06 ירון סנקר נ. מדינת ישראל, ניתן ביום 29.7.2007).

ההובלה הפוכה

לא ניתן לקבל את התזה שמעלה ההגנה, כי פעולת ההובלה הייתה בבחינת הפעלת לחץ על הנאשם, וכי ההובלה נועדה לטעת אצל הנאשם תחושה כי מעתה נחשף לעיני הציבור ומשפחת המנוח, באופן שהנאשם יאלץ להודות במעשה, מש"הבין כי מעתה יש חשש ממשי לחייו בשל חשש לנקמה ויוטב לו אם יישאר בין כותלי סוגר וברח לשנים הבאות..." (פסקה 229(א) לסיכומי ההגנה).

על פי עדותו של החוקר בן סימון, פעולת ההובלה הייתה למטרות ענייניות הקשורות בחקירה, ואלה נתונות היו תחת תעודת חיסיון; תכליתה של הפעולה ליצור "גירוי חקירתי" אצל הנאשם, שבאותה עת דבק בהכחשת מעורבותו במעשה, אולם גם לצורך מטרות חקירתיות אחרות, הקשורות בתיק, ואשר אינן קשורות בנאשם.

יש לציין כי ההובלה לא הייתה בבחינת פעולה חקירתית עקרה, והניעה את הנאשם למסירת פרטים חדשים. הנאשם, שהכחיש אומנם כל היכרות קודמת עם החנות או מעורבות בירי, אישר עם זאת, שהוא מכיר היטב את האיזור הסמוך לחנות; כך, זיהה חנות לחומרי בנין, הסמוכה למכולת, וכן מוסך סמוך בו נהג לתקן את רכבו של אביו. בנוסף, הצביע בפני החוקרים על ביתו הנשקף לאיזור החנות. עוד יש לציין כי הנאשם הוביל את החוקרים מהחנות לעבר ביתו, והצביע על חדרו המופרד מבית ההורים, וטען לראשונה כי ייתכן שהלך ל"הרים" ביום האירוע. בפרטים אלה יש כדי להשליך על בחינת טענת האליבי אותה העלה הנאשם, כפי שיובהר.

התנהגותו של הנאשם באיזור החנות, במהלך ההובלה, לא העידה על כך שהיה נתון במצוקה. מצפייה בוידאו עולה, כי האיזור מסביב לחנות נחסם על ידי השוטרים למעבר עוברי אורח, ולא ניכרה כל תכונה מיוחדת של תושבים מקומיים, הגם שכאמור, האפשרות כי תושבים צפו במתרחש ממרחק, לא נשללה. גם התנהגותו של הנאשם ליד החנות לא העידה על סימני מצוקה או לחץ; ההובלה לא נכפתה על הנאשם; הוא לא השמיע בפני החוקרים כל חששות מפני "חשיפתו" באיזור החנות, ולא סירב לצאת מהרכב המשטרתי שחנה ליד החנות, כשהוא משתף פעולה עם החוקרים

ומצביע על אתרים שונים מסביב לחנות. הנאשם אף נצפה בקלטת כשהוא מעשן סיגריה, בעודו יושב על הגדר ליד הרחבה.

הנאשם אכן השמיע באחת מאמרותיו מעין טרזניה, כי בפעולה זו נחשף בפני בני משפחות "אבו עמאר" ו"מוחארב", המתגוררים בסביבה, ואולם גם אם כך היו פני הדברים, הרי שחשיפה זו הייתה למעשה נטולת נפקות אפקטיבית מבחינתו של הנאשם, ולא היה בה כדי לשבור את רוחו של הנאשם או להפעיל עליו לחץ בלתי הוגן או בלתי נסבל.

ראשית, יש לציין, כי רישומה של ההובלה לא מנע מהנאשם לעמוד בהכחשתו הן בעת ההובלה עצמה, וכך אף בשני ימי חקירה שלאחריה. דווקא ההודאה בביצוע המעשה, היא שקשרה את הנאשם לביצוע הירי, ולא עצם ההובלה.

שנית, הטענה כי ההובלה היוותה גורם שהשפיע על מסירת ההודאה, עלתה לראשונה רק במהלך עדות הנאשם; בת/13, בה חזר בו הנאשם מהודיתו, לא העלה כלל הנאשם את עניין ההובלה כמניע למסירת ההודאה, אלא תלה את התוודותו בסיבות אחרות, היינו החשש מ"הלבשת כל התיק", וזימון בני המשפחה לחקירה.

שלישית, מהודעת המדובר עיסאם, עלה כי הנאשם אף אישר בפני עצור כלשהו בתחנת המשטרה, כי נעצר בגין חשד לביצוע הרצח, ומכאן שלא הסתיר בימי החקירה, את החשד שהופנה כלפיו במעורבות במעשה.

רביעית, מעורבותו של הנאשם במעשה הירי הייתה בגדר אפשרות סבירה מאד בעיני הסביבה, נוכח קרבתו המשפחתית לנוראדין, אחיו היחיד. הרצח בוצע ימים ספורים לאחר הירי לעבר נוראדין, והנאשם אישר בעדותו, כי היה לו מניע טבעי לבצע פעולת נקמה, כפי שאף טען שנאמר לו על ידי המבצעים "האמיתיים" של הירי, שהתריעו בפניו כי הוא עומד להיעצר ולהיחקר בשל כך. הנאשם אף אישר את הנחת החוקרים, במסגרת ת/10א, כי זייד נרצח בשל החשד כי היה מעורב בירי בחנות, וזאת זמן רב לפני ביצוע ה"הובלה", ואף הניח כי הוא עצמו היה עתיד להירצח, אלא היה נתון במעצר אותה עת ("ואם אני הייתי נשאר בחוץ ולא עצור אני זה שהייתי נרצח ולא זייד...כי אני אח של נוראדין ואני זה שהייתי חייב לנקום, והם משפחת אבו עמאר יודעים שרק אני ונוראדין אחים ואין לנו עוד אחים").

נוכח האמור, לא נמצא בסיס לטענת ההגנה כי פעולת ההובלה, נועדה להפעיל לחץ חקירתי לא הוגן על הנאשם מצד החוקרים, ולהעמידו בפני סיכון לחייו מידי התושבים המקומיים. הנאשם ידע היטב, כי בני אבו עמאר חושדים כי היה עשוי להיות מעורב בפעולת הירי, וקיומו של המניע לביצוע המעשה לא נגזר, בין אם נטל הנאשם חלק בפעולת ההובלה ובין אם לאו. הודאתו של הנאשם לא נמסרה בשל רצונו של הנאשם לשהות ב"מאסר מנע", לתקופה קצרה, לצורך הגנה על חייו, כפי שאף יובהר בהמשך הדברים, ועצם החזרה מההודאה אכן ממחיש זאת היטב. כאמור, לא מנה כלל הנאשם את פעולת ההובלה, בין הסיבות שבעטין מסר הודותיו, כפי שעלה מאמרתו, ת/13.

תרגילי חקירה; פיתוי והשאה; איום

על פי ההלכה הפסוקה אין כעיקרון, פסול בשימוש "בתחבולות" בזמן חקירה, בין על פי המצב שנהג לפני הלכת יששכרוב, ובין לאחריה. ידועים הם דברי כב' השופט ויתקון, לפיהם:

"אין אני גם מוכן להיתמם ולדרוש מן החוקרים שלא ישאלו שאלות מכשילות או שלא ישתמשו במה שנקרא

"תחבולות". חקירתו של פושע אינה משא-ומתן בין שני סוחרים שלווים והגונים המנהלים את עסקם על בסיס אמון הדדי מירבי...במשא-ומתן כזה הייתי דורש מן הסוחר שלא ישאיר את בעל שיחו בספק על כך שלא נמצאו טביעות אצבע על השיקים או, אם נמצאו, שאינם שלו. מחוקר משטרה המשתדל לדובב חשוד... אין אני דורש "הגינות" כזאת. זכותו של חשוד היא לשתוק ולא ל"הישבר"; זכותו וחובתו של חוקר להשתמש באמצעים סבירים כדי להשיג מהנחקר ידיעה" (ע"פ 216/74 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(1), 340, 352).

כך גם נפסק לא אחת, כי אנשי המשטרה אינם מחוייבים בהצגת התמונה הראייתית הנכונה בפני הנחקר:

"אנשי המשטרה אינם דוברים בהכרח אמת, כאשר הם אומרים, למשל, לחשוד או לעצור, כי חשוד או עצור אחר, שהיה שותף לעבירה, הודה כבר במעשה, המיוחס גם לחשוד או לעצור הראשון, וכי כל שנותר אינו אלא בגדר השלמת פרטים. תחבולה כאמור היא שיגרתית ומקובלת, והיא אינה פוסלת דברי הודאה שבאים בעקבותיה, אם כי היא כרוכה באמירת אי-אמת על-ידי איש מרות...". (ע"פ 533/82 זכאי נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(3) 57, 75).

בעניין אחר (ב"ש 22/87 ביטר נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(1) 52, 55 (1987) נאמר באורח

דומה -

"אין לשלול שימוש בתחבולות מסוימות מצד המשטרה, אף אם יש באלה מידה של הטעיה כלפי החשוד. ... כך למשל לא הייתי, כשלעצמי, רואה פגם בכך אם החוקרים, תוך חקירת החשוד, נותנים לו להבין, בשיחה בעל-פה, כי חבריו כבר הודו או כי פרטי השתתפותו בפשע כבר ידועים ומוכחים, אפילו אין דברים אלה

תואמים את האמת לאמיתה, על-מנת לבחון את תגובותיו של החשוד".

ובהמשך :

"התשובה על השאלה, מהו הגבול בין תחבולה לגיטימית לבין אמצעי פסול, הינה אולי קשה מבחינה תיאורטית אך לא כל כך קשה מבחינה מעשית, שכן תחושת הצדק, השכל הישר וחוש הפרופורציה ישמשו בנושא זה בדרך כלל מנחים בטוחים" (פסקה 8).

קיימת תמימות דעים, עם זאת, כי בחקירת משטרה "הטעיה היא תחבולה מותרת ואילו בידוי ראיה היא תחבולה פסולה" (ע"פ 2939/09, פילצה נ. מדינת ישראל, ניתן ביום 15.10.2010). בעניין פילצה, שבו נדונה קבילותה של הודאה שנמסרה לאחר שנאמר לנאשם על ידי החוקרים, באופן כוזב, כי זוהו במסדר תמונות על ידי המתלונן, צוין על ידי כב' השופטת נאור (כתוארה אז), כי חרף השינוי שהתחולל בעקבות פרשת יששכרוב, אין מקום לפסילת ההודאה, נוכח כך שמוצו קודם לכן דרכי חקירה אחרות, נשמרה זכות ההיוועצות, והמערער שם אישר כי עניין מסדר הזיהוי לא גרם לכך שיודה. כך נאמר בעניין זה:

"אי אמירת אמת לחשוד נוגדת את תחושת ההגינות. עם זאת, איני סבורה כי בעניינינו מדובר בפגיעה

משמעותית בזכויותיו של הנחקר או בהפעלת לחץ בלתי סביר או ניצול לרעה של פערי הכוחות בין החוקר והנחקר (ראו: בג"ץ 5100/94 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' האגודה לזכויות האזרח בישראל, פ"ד נג(4) 817, 836 (1999)). הדרגה הנמוכה יחסית של אי ההגנות, יחד עם שאר הנסיבות שתוארו הביאה אותי בסופו של דבר לכלל מסקנה כי אין מקום בנסיבות המקרה שלפנינו לפסילת ההודאה" (פסקה 25).

בע"פ 10049/08 ראתב אבו עזא נ. מדינת ישראל (ניתן ביום 23.8.2012), נקבע כי חוקרת שביקשה להציל הודאה מפי החשוד כי דקר את הקורבן, ציינה בפני החשוד, באופן כוזב, כי קרבן הדקירה הלך לעולמו, וניסתה לדובבו, לצורך חילוץ הודאה בדקירה, כי יודה בעבירת הריגה ולא בעבירת רצח. בנסיבות אלה, סבר כב' השופט דנציגר - שני השופטים האחרים לא חיוו דעתם בעניין זה, נוכח דיות ראיות אחרות שהיטו את הכף להרשעה - כי אין מקום לקבלת אמרת הנאשם, שכן היה בדברי החוקרת משום פיתוי והשאה שעניינם -

"העברת מסר ברור למערער כי אם יודה בעבירה מופחתת הוא יזכה לענישה מקלה באופן משמעותי. החוקרת קצב לא פסקה מניסיונותיה העקביים להבהיר למערער לא רק את המשמעות הפרוזאית של ההבחנה בין רצח לבין הריגה אלא את המשמעות המשפטית שבהבחנה זו, לרבות בנוגע ליסוד הכוונה, וביתר שאת את פער הענישה שבין שתי עבירות אלה. המסקנה שאליה ביקשה החוקרת קצב להוביל את המערער היא כי בתמורה למסירת הודאה בדקירתו של שלומי שלא בכוונה הוא יוכל ליהנות מטובת הנאה בדמות עונש מקל יותר" (פסקה 80).

עוד צוין, כי נסיבות המקרה "שונות בתכלית" מאלה שנידונו בעניין פילצה, שכן "נמנע מהמערער שלא כדין להיפגש עם בא כוחו", והוא "אף לא הוזהר כדין...", וכי החוקרת -

"לא הסתפקה באמירה כי נסיבות המקרה מגבשות עבירת הריגה במקום רצח אלא בנוסף טרחה להדגיש שוב ושוב את פער הענישה בין שתי עבירות אלה תוך שהיא מעבירה את המערער "תהליך למידה" ארוך הנמשך על פני כשעתיים ללא הפסקה. מטרתו של תהליך סוגסטיבי זה הייתה להביא את המערער לידי מסקנה יחידה, כי עליו למסור הודאה בעבירה חמורה פחות על מנת שיזכה בענישה מקלה יותר".

אין אני מוצא פסול בהתנהלות החוקרים בדרך גביית ההודאות מהנאשם שבפנינו, ואין מדובר בחקירה בלתי הוגנת או בנקיטת תרגילי חקירה פסולים. לא היה בנסיבות החקירה, שנועדה לחקור חשד לביצוען של עבירות, החמורות ביותר בספר החוקים, כדי לשבור את כוח רצונו של הנאשם. נהפוך הוא. הנאשם הוא שהכתיב לחוקרים מתי ישתוק ומתי יודה במעשים.

כפי שצוין, עמד בפני החוקרים מידע מודיעיני שקשר את הנאשם - לכאורה בעל מניע ממשי לנקמה בדרך אלימה, על פי המסורת הנהוגה במגזר הבדואי - למעורבות במעשה הירי, ב"מעגל המרוחק", ולא כמי שלחץ על ההדק. עוד נמצאה בידי החוקרים הודעתו של שאדי אבו רטיוש, לפיה הבחין העד במספר דמויות שהגיעו ברכב, ממנו יצאו מבצעי הירי, שרק חלקם פנה לעבר החנות. החוקרים ניסו למצות תחילה את כיווני החקירה, הנוגעים למעורבים אחרים, בני אלאסאד אף הם, אולם משכיווני חקירה אלה לא הניבו תוצאות ראייתיות, ולאחר הירצחו של זייד, שהיה בין החשודים בביצוע המעשה, נפנו החוקרים לחקירתו של הנאשם שהיה כבר נתון במעצר בן מספר חדשים, בגין מעורבות באירוע אלים קודם.

בדרך הכחשותיו של הנאשם בימי החקירה הראשונים, היה כדי להוסיף נדבך לחשד שהתבסס על המידע המודיעיני. מתחילת החקירה התחמק הנאשם משיתוף פעולה עם החוקרים בתאנות שונות ומשונות טען, כאמור, כי הוא "פסיכיאטרי": כי אינו חש בטוב; כי אינו מעוניין לשיתוף פעולה עם המשטרה, מחשש ש"יתפרו לו עוד תיק". עוד מסר הנאשם לחוקרים תשובות מעורפלות בעניין השימוש במכשיר הטלפון שלו באותו יום, בכמה סימים הוא נוהג להשתמש, ומהו מקורם של הסימים.

גם טענת ה"אליבי" אותה העלה הנאשם בפני החוקרים, לא הייתה ממשית, והצביעה על כך שהנאשם מתחמק ממסירת פרטים כהווייתם. אמרתיו של הנאשם מעלות כי סתר עצמו מספר פעמים, באשר למעשיו ביום האירוע. באמרה הראשונה, ת/3א, מיום 20.2.2011, טען הנאשם כי שהה באותו יום בביתו בחברת הוריו, וכי יצא מביתו רק בשעת צהריים, לפרק זמן קצר, כדי לקנות סיגריות; במהלך ההובלה ביום 22.2.2011, ת/5א, כבר הוסיף הנאשם וציין כי ייתכן שהלך ל"הרים": "ותשמע יש הרים למטה...אחורה...אם אני השתעממתי או משהו, אני אלך לשם...". באמרה נוספת שנגבתה ממנו לאחר ההובלה, ת/6א, מציין הנאשם כי אינו זוכר מה עשה באותו יום; לשאלה אם יכול להיות שהסתובב בלקיה בליל הרצח, השיב: "לא זוכר... אני לא יכול לתת לך תשובה, אתה מדבר איתי על משהו שלפני שש חודשים...אני לא יכול לתת לך תשובה" (ע' 14, ת/6ב, ש' 30 - 38).

החוקרים ביקשו אומנם, ליצור רושם אצל הנאשם כי קיימות בידם "ראיות חזקות הקושרות אותו לזירת הרצח", הגם שכאמור, המידע העיקרי שבידם שקשר ישירות את הנאשם לאירוע, היה מבוסס על ידיעות מודיעיניות, בלתי קבילות, לכאורה. עם זאת, החוקרים לא טענו בפני הנאשם, אלא באופן כללי בלבד, לעניין חומרי חקירה המצויים בידם. הם לא "הפנו" את הנאשם ל"ראיה" קונקרטית, באופן כוזב, ולא "פברקו" קיומו של חומר ראיתי כלשהו אותו הציגו בפני הנאשם.

החוקרים ניסו, כאמור, להניע את הנאשם לספר את חלקו במעשה, גם אם אינו קשור בירי עצמו. כך, הסבירו לו, כי יישאר "בודד במערכה" אם לא יגלה את נסיבות האירוע (אתה לא מבין שאתה היית לבד, תישאר לבד גם של רצח תישאר לבד לבד לבד לבד...תרגיש פתאום יעני...כולם הלכו נשאת לבד"); כי בביצוע הרצח קיימים "תפקידים" שונים, שייתכן שהנאשם אינו נושא בעיקרי שבהם ("יש אחד שירה יש אחד ששמר, יש אחד ינהג ויש אחד...עכשיו מה אני מנסה להגיד לך...אתה צריך לבוא להגיד חלאס משחקים...בוא נדבר דוגרי...כדי לנקות את עצמך כדי לגמור את הסיפור הזה מה החלק שלך? אתה מבין?; "אני לא רוצה ממך להיות מלשין שלי...אבל אני אקבל ממך כן את החלק שלך...בשביל עצמך אתה לבד...").

עם זאת, לא הייתה בדברי החוקרים כוונה נפסדת לחלץ הודאה מהנאשם בדבר עצם מעורבותו במעשה הירי, תוך פיתויו ל"הקטין" באופן כוזב, את חלקו מעשה, כדי להקל בעונשו; החוקרים סברו, כאמור, באמת ובתמים - זאת הייתה "הנחת העבודה" שלהם - כי הנאשם אינו מצוי במעגל הירי הראשון, אלא שימש ב"תפקיד" משני כלשהו בביצוע העבירה. "קשת התפקידים" אותה "הציג" החוקר בן סימון בפני הנאשם - "שומר", "נהג", "יורה" - הציבה אופציה הוגנת בפני הנאשם, על פי המידע שבידי החוקרים, לדייק בחלקו במעשה, תוך מתן הדעת, בד בבד, לחומרת עונשי המכסימום הצפויים לו אם יוכח שהיה בגדר מבצע עיקרי של המעשה ("אם תישא תיק רצח וניסיון לרצח, אתה תיכנס לכלא למאסר עולם או ארבעים או חמישים שנים. אתה תצא מהכלא זקן..."). ע' 11, ק' 2, ש' 26).

"מידע" זה לא הרשים את הנאשם יתר על המידה; הנאשם לא גילה כל נטיה ל"הישבר" עקב דברי החוקרים. הוא התמיד בהכחשותיו במהלך ארבעה ימי חקירה, ואף התריס כלפי החוקרים כי מדובר במידע מודיעיני המבוסס על דברי

"מלשין", העוין את משפחתו. הנאשם אף גילה חשדנות רבה כלפי אפשרות כי הושמו מדובבים בתאו, והזהיר את הסובבים אותו שלא לדבר נוכח אפשרות האזנה בתא, כפי שעלה מהודעותיו של עיסאם.

המפנה בחקירה חל רק ביום החקירה החמישי, 24.2.2011, בעת המעצר באופקים. הנאשם הוא שניתב את מסלול הודיתו כפי שעולה מתמליל החקירה. הנאשם עצמו הוא שבחר ל"הוציא" עצמו מהדרג המשני של ביצוע העבירה, והודה כי היה אחד משני מבצעי הירי, להפתעתם של החוקרים, כפי שעלה מעדויותיהם. תחילה, טען אומנם, בשיחה עם החוקר אבו רביע במעצר אופקים, כי לא אחז כלל אקדח בידו: החלק שלי זה שהייתי שומר עין...אני ועוד אחד, והוא עשה ואני חיכיתי לו בחוץ...הוא שנכנס...", ורק מנשאל על ידי החוקר, אם נוכח דברים אלה, היה גם מעורב שלישי באירוע, מסר הנאשם לראשונה - מיוזמתו שלו - כי לא היה כל מעורב שלישי, וכי הוא היה זה שאחז באקדח וירה מחוץ לחנות. הנאשם בחר איפא, מרצונו, שלא להרחיק עצמו מאירוע הירי ליד החנות, כאחד משני המבצעים, ומכאן שהבין היטב, כי מעשהו ייתפס בחומרה רבה. עוד יש להדגיש בעניין זה, כי הודאתו של הנאשם כי ביצע את הירי מחוץ לחנות, לא נועדה לשכנע כי לא הוא שגרם למותו של המנוח בירי שבוצע על ידו, שכן הנאשם חזר וטען באמרתו כי במועד מסירת ההודיות, לא היה ידוע לו כלל מי מבין שני הנפגעים - זה שהיה מחוץ לחנות או זה שהיה בתוכה - מצא את מותו עקב הירי.

משיחותיו של הנאשם עם המדובב ועם החוקר אבו רביע, עולה בבירור, כי הנאשם לא סבר כלל כי הובטחו לו על ידי החוקרים עונשים מקלים כלשהם, אם יודה במעורבותו במעשה.

מהתמלילים עולה, כי השיחות באשר לשנות המאסר הצפויות לו התקיימו לאחר שהנאשם כבר מסר הודיה והשתתף בשחזור. עולה מהן, כי לנאשם לא היו כל אשליות או טענות כי הובטחו לו עונשים מקלים: ב-ת/69, בשיחה שהתקיימה עם המדובב ביום 25.2.2011 (בשעה שתיים לפנות בוקר), לאחר השחזור, מצין הנאשם, כפי שתואר לעיל: "ואללה אני שיקרתי לעצמי, ואללה אני אוכל מאסר עולם על זה..." (ע' 7, ש' 13). "יש מאסר עולם. הה, יש הוצאה להורג אם אני במדינה ערבית" (ע' 17, ש' 2). "יש מאסר עולם על סיפור כזה? אולי יותר ממאסר עולם אחד?...יש מצב שאני אוכל את מאסר העולם?" (ע' 18, ש' 33 - 35). עוד העלה עם המדובב אפשרות כי יגזרו עליו 30 שנים, וכי יצא מהכלא בן חמישים שנה, וכי עד שיהא זכאי לחופשות, ירצה עשר שנות מאסר, וכיו"ב.

גם בשיחה עם החוקר אבו רביע, בת/64, ביום 25.2.2011, בשעת צהריים, בעקבות שאלות ודרישות של הנאשם, מצין החוקר בפני הנאשם כי "בעזרת השם לא תיקח מעל עשרים...כמובן אני לא יכול להבטיח לך את זה....".

בעניין זה יש לציין, כי לטענת הנאשם, בעדותו, כי החוקר נקב בפניו בעונש צפוי של שתי שנות מאסר בלבד, אין כל שחר; הדברים מוכחים על ידי החוקר, ומתמליל השיחה שנערכה ביום 25.2.2011, בשעת צהריים, לאחר ההודיה והשחזור, כאמור, עולים היפוכם של דברים, והחוקר מסביר לנאשם כי הוא צריך להבין כי הוא לא "הולך הביתה מחר או מחרתיים או אחרי שנה או שנתיים..." והנאשם אף מגיב: את זה אני יודע..." (ת/64, ע' 30, ש' 31 - 33).

נוכח התארכות החקירה, יצרו החוקרים אצל הנאשם תחושת דחיפות כי זמן החקירה קצוב, וזמנו לשיתוף פעולה הולך ואוזל. החוקר אבו רביע, שיצר מצג של החוקר הטוב, וניצל את מוצאו הבדואי כדי לרכוש את אמונו של הנאשם, תרם לתחושה זו, בצינו בפני הנאשם כי בשל עימות פנימי בין החוקרים, הוא עלול לעזוב את התיק.

"ראשית הודאתו" של הנאשם במעורבות באירוע נמסרה לראשונה, בשעות הערב, של יום החקירה החמישי,

24.2.2011, בעקבות שיחה עם החוקר אבו רביע (במסגרת ת/64א), בעת שהנאשם העלה את רצונו לעבור מהמעצר באופקים. הנאשם "שחרר" אומנם את תחילת ההודאה לאחר שהחוקר הבהיר לנאשם, כי הוא "צריך לחזק אותו" בעיניהם של החוקר בן סימון והממונה על החקירה, הקצין אמויאל, כדי שיוכל להסדיר את בקשתו של הנאשם לעבור ממעצר אופקים לעיירות, בסבירות של "99 אחוז". עם זאת, אין לראות בדברים אלה תחבולת חקירה פסולה, אסורה ובלתי הוגנת, אשר היה בה כדי לפגוע "פגיעה משמעותית וחמורה שיש בכוחה לשבש את כושר הבחירה של החשוד".

לא ניתן להלום, כי הנאשם נאות באותו מעמד להודות כי היה אחד משני המבצעים בירי שהביא לקיפוח חיי אדם ופגיעה חמורה של אחר, רק משום רצון לשפר את "מעמדו" של החוקר אבו רביע בעיני עמיתיו, או בשל הבטחה מסוייגת של החוקר, כי ישתדל לפעול להעברתו ממקום מעצר אחד למשנהו, וכאשר החוקר אף אינו מתחייב בפני הנאשם, כי יש בכוחו להעבירו לכלא אהלי קידר, אליו שאף הנאשם לחזור.

כפי שנפסק, "בסיטואציה של 'פיתוי והשאה' אין מדובר בהבטחה 'סתם' אלא בהבטחה שעוצמת הפיתוי או ההשאה הטמונים בה 'משבשים' את יכולת הבחירה של הנחקר (ראו י' קדמי על הראיות (כרך א, תש"ע), בעמ' 80...)" (ע"פ 8187/11, פלוני נ. מדינת ישראל, ניתן ביום 19.8.2013 (פסקה 26)); במצב דברים זה, לא היו בדבריו של החוקר אבו רביע לנאשם כל פיתוי או השאה, שהיה בהם כדי להשפיע על רצונו החופשי של הנאשם להודות במעשה כה חמור, ובודאי שלא השפעה מהותית.

לבסוף, מעלה ההגנה טענה כי הנאשם מסר הודיתו בשל "איום" בהבאת בני משפחתו של הנאשם לחקירה. אכן, החוקר אבו רביע, שדיבר על ליבו של הנאשם, הציג בפניו את אי הנעימות, ואף ההשפלה, הכרוכה בזימון נשים לחקירה, נוכח התפיסות הרווחות במגזר הבדואי, בהדגישו כי זימון זה מתחייב נוכח אי שיתוף הפעולה המתמשך של הנאשם בימי החקירה הראשונים.

אין להוציא מכלל אפשרות כי הנאשם רצה למנוע אומנם את זימון בני המשפחה לחקירה. עם זאת, חקירת בני המשפחה לא היתה בלתי צפויה, ונדרשה לצרכי חקירה ענייניים, נוכח השאלות שהתעוררו לגבי טענות האליבי של הנאשם, ולאור טענת הנאשם בחלק מאמרותיו, כי שהה בחברת הוריו בזמן אירוע הירי. ההגנה אף קבלה בסיכומיה על כך שטענת האליבי שהעלה הנאשם לא נבדקה כראוי בחקירה.

הנאשם נחקר על ידי החוקר באווירה נינוחה לכאורה, והוא אף רחש לו אמון מסויים. דבריו של החוקר, בן המגזר הבדואי, המכיר את הרגישות שבחקירת נשים, לא הוצגו כאיום או לחץ כנגד הנאשם, אלא כמי שמדבר על ליבו של הנאשם לשקול גם עובדה זאת, במסגרת החלטתו אם יש מקום לשיתוף פעולה בחקירה. זימון של בני המשפחה לחקירה, לא היה בעל משמעות קריטית עבור הנאשם, נוכח חומרת החשד העומד נגדו; לא זאת בלבד שאין כל סבירות כי הנאשם היה מודה בשל כך בביצוע עבירות חמורות ביותר, אלא שעצם ההודיה היה בה כדי לסבך את בני המשפחה במסע תלאת נוסף ביחסיהם עם בני אבו עמאר, וזאת לאחר שהנאשם אישר בחקירה, כי בני המשפחה התחייבו בפני המשפחה היריבה, כי ידם אינה קשורה במעשה ההרג.

יש לציין בעניין זה, כי ההגנה אכן זימנה בסופו של דבר לעדות את אביו של הנאשם, מוחמד אלאסאד, שהעלה גירסה חדשה אותה לא השמיע הנאשם באמרותיו, לפיה, כשעה וחצי לאחר שקיעת השמש, עזר לו הנאשם בהובלת בלון גז, וכי לאחר מכן לא שהה עוד הנאשם באיזור הבית, וככל הנראה הלך להתעמל במקום כלשהו, שלא בקרבה מיידית לבית, עד שבעקבות הישמע החדשות על הרצח, בשעה עשר בערב, הוזעק הביתה על ידי האם. יצוין, כי עדותו של האב, המלמדת כשלעצמה, כי הנאשם נעדר מהבית לפרק זמן מסויים לאחר חשיכה, עומדת בסתירה חזיתית לאמרתו

הראשונה של הנאשם בה טען כי נמצא כל העת בביתו, בחברת הוריו, למעט היציאה לחנות בשעת צהריים. ממילא, אין העדות תואמת גם את עדות הנאשם בבית המשפט, שכלל אינו מאזכר את ההליכה המשותפת, כביכול, עם אביו או כי יצא מחוץ לביתו לפעילות ספורט.

עם זאת, אטעים, כי אין לסמוך כל ממצא עובדתי על עדותו של האב; עדות זו צצה לראשונה רק בבית המשפט, ללא מתן הסבר משכנע לגבי העיתוי המאוחר של העלאתה, ויש להתייחס אליה בחשדנות מובנת נוכח הקרבה המשפחתית ורצונו הטבעי של האב לסייע לנאשם. עוד יש להוסיף, כי נוכח דברי הנאשם במהלך ההובלה, כי הוא מתגורר ביחידת מגורים נפרדת מאחורי בית הוריו, הרי שהסבירות כי האב עקב אחרי מעשי בנו באותו ערב, בזמן אמת, הינה נמוכה מאד, גם מהיבט זה. מכל מקום, נוכח שלל גירסאות ה"אליבי" שעלו, ברי כי הנאשם לא ידע להמציא גרסה אחת מוצקה, בה ניתן היה להיאחז, וממילא לא היה מקום לטענת ההגנה בדבר מחדלם של החוקרים לבדקה.

נוכח דברים אלה אין אני רואה מקום לקבל את הטענות כנגד קבילות ההודיות.

משקל ההודיות

"גם לאחר שנקבע, כי הודאותיו של המערער קבילות, יש לבחון את משקלן. משקלה של הודאה נבחן בשני מבחנים, פנימי וחיצוני - "המבחן הפנימי ('משקל עצמי') בודק את ההודאה על-פי סימני האמת העולים מתוכה, כגון הגיונה או חוסר הגיונה הפנימי, סידורם או בלבולם של הפרטים הנמסרים בה וכיוצא בזה סימנים של שכל ישר" (ע"פ 774/78 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד לג(3) 228, 234 (להלן עניין לוי)), מפי השופט - כתארו אז - ברק); "על-פי המשקל החיצוני, נדרשת תוספת ראייתית מסוג 'דבר מה נוסף', החיצונית להודאתו של הנאשם, על מנת להרשיעו. מדובר בתוספת ראייתית מאמתת, שדי שתאשר במידת מה את תוכן ההודאה, ולא בתוספת ראייתית מסבכת מסוג של סיוע המתייחסת לזהות הנאשם כמבצע העבירה" (עניין מובארק, בפסקה 124). שני מבחנים אלה, הפנימי והחיצוני, מקיימים ביניהם קשרי גומלין (ע"פ 8187/11 פלוני נ' מדינת ישראל (19.8.13), בפסקה 31 לפסק דינו של השופט סולברג).

(דברי כב' השופט רובינשטיין, ב- ע"פ 6504/10, עדוואן פרחאן נ. מדינת ישראל (ניתן ביום 2.10.2013; כן ראו, ע"פ 4179/09 מדינת ישראל נ. וולקוב, ניתן ביום 18.10.2010, להלן: עניין וולקוב).

סבור אני כי יש ליתן משקל ממשני ורב להודיות הנאשם.

ב"כ המאשימה, עו"ד יוחנני, ציינה בצדק בטיעוניה, כי ההודיות הן קוהרנטיות ועשירות בפרטים; הנאשם מסר פרטים מפרטים שונים המעידים על ידיעה של מי שהיה מקורב לאירוע בדרך הדוקה ואינטימית; הנאשם תאר בהודותיו את המניע, התכנון, השיחות עם זייד, ההכנות לפני הירי, פרטי הביגוד שנלבשו בזמן הירי וכלי הנשק, ההגעה הכפולה לאיזור החנות, מסלול הרכב, מקום החנית הרכב, ה"תחנות" במסלול ההליכה מהרכב לעבר החנות, נסיבות ביצוע הירי, תחושותיו בזמן ביצוע הירי, ה"צרח" ששמע בעת האירוע, ההימלטות וקשיי הריצה של זייד בשל מבנה גופו המלא;

הנאשם מסר תיאור מדויק של המקום שבו הוחלפו הבגדים לאחר מעשה ופרט את הנחיותיו של זייד לגבי רחיצת הגוף בסולר לצורך העלמת סימני הירי, שמירת סודיות מוחלטת וההתנהלות בחקירת המשטרה שתיערך. הנאשם אף תיאר את תחושותיו לאחר הירי: חוסר הרגיעה, רצון לקנות וודקה, החלומות (באשר למעורבות רגשית העשויה לחזק את משקל האמרה, ע"פ 5825/97, עובדיה שלום, נ. מדינת ישראל, ניתן ביום 12.2.2001, פסקה 23).

אף החזרה על ההודיות וביצוע שחזור, מחזקים את משקלן הפנימי של ההודיות (בעניין זה, ע"פ 6504/10 הנ"ל, פסקה קכ"ג, והפסיקה המוזכרת שם).

הנאשם שב והודה במעשיו במספר הזדמנויות: במעצר באופקים, בתחנת עיירות, במהלך השחזור, ולאחריו - באישור נכונות השחזור בעת הצגת קלטת השחזור בפניו, וכן בשתי הודיות נוספות, למחרת יום השחזור: בפני החוקר אבו רביע במסגרת ת/64א, ובפני החוקר בן סימון, במסגרת ת/12א; תנועות הגוף של הנאשם והתנהלותו בעת השחזור - בעת ההליכה לעבר היעד, והדגמת אופן ביצוע הירי במהלך השחזור (וכך אף, בעת מסירת ההודיה בת/12א) - מחזקות את ההתרשמות כי הנאשם מכיר היטב ומקרוב את נסיבות האירוע, וכי מדובר במסירת מידע אותנטי של מי שהיה מעורב במעשה גופו. הנאשם גם ערך סקיצות מפורטות, בשתי הזדמנויות בחקירה, בהן שרטט את מקום עמידת הרכב, מקום עמידתו בעת הירי, מקום כניסת זייד לחנות, ופרטים אחרים.

עוד יש להוסיף, כי הנאשם עצמו אישר בעדותו כי משקלן של ההודיות ממשי. לדברי הנאשם ידע לגולל בהודיותיו את מירב פרטי האירוע לאשורם, לאחר שנפגש עם המבצעים "האמיתיים" לפני הירי ואחריו, חזה בפרטי לבושם, ואלה אף דיווחו לו, לאחר מעשה, מה התרחש. בגירסה זאת - בלא קשר למידת האמון שניתן בה - יש כדי ללמד על כך, כי הנאשם מודע ומאשר כי ההודיה כוללת פרטים ממשיים הנוגעים לנסיבות האירוע, ומשכך, מדובר בהודיות שמשקלן ממשי, גם מהיבט זה.

הנאשם טען בעדותו כי הפרטים הכלולים בהודיות שאובים משלושה מקורות: פרטים אותם למד כאמור, מהמבצעים ה"אמיתיים" של המעשה; פרטים אותם למד מפי החוקרים עצמם במהלך ההובלה והשחזור; פרטים פרי דמיונו.

ב"כ הנאשם אף הפנה לכך שהנאשם ציין בפני המדובר, כי הוא מקווה כי הפרטים הבדויים שמסר לחוקריו בדבר קוטר האקדחים, אכן יתאמתו בחקירה. כן מסר למדובר פרטים אחרים שלא תאמו את הנאמר על ידו, קודם לכן בשחזור.

דבריו של בית המשפט העליון בעניין עובדיה שלום, עומדים בתוקפם גם בעת שבאים אנו לבחון גירסאות הנאשם:

"ניסיון החיים והניסיון המשפטי מלמדים, כי יש ודבריהם של נאשמים או של עדים בחקירותיהם ובעדותם, אינם עשויים מקשה אחת. גם דובר אמת באמירות מסוימות יכול להימצא דובר שקר באחרות. הדברים - ובמיוחד אלה היוצאים מפיו של נאשם בעבירה חמורה כרצח - נאמרים לעתים מתוך אינטרס ברור של הנאשם לדחות מעליו את האשמה ולהרחיק עצמו ממנה ככל האפשר. עם זאת, עדים אנו לא אחת לכך שנאשם היודע כי האשמה רובצת לפתחו וידועות לו כל העובדות לאשורן מוסר בערבוביה עובדות אמיתיות ועובדות שקריות שתכליתן להרחיק אותו מן המעשים נשוא העבירה המיוחסת לו. כך נוצרת תערובת של מידע שחלקו אמיתי וחלקו שקרי. שומה על בית המשפט לבחון בזהירות מירבית אמירות

כאלה כדי לבור את המוץ מן התבן. לשם כך רשאי בית המשפט לפלג את אמירות הנאשם..." (ע"פ 5825/97, עובדיה שלום נ. מדינת ישראל, פסקה 15).

בעניינו של הנאשם, הדברים אינם שונים בהרבה. מהימנותו של הנאשם נמצאת בתחתית הסולם. ניכר כי הנאשם עשה כל שלא ידו כדי להרחיק עצמו מהודיותיו וממערבות במעשה הירי. באמרות המכחישות שנמסרו בחקירה קיימות סתירות באשר למעשיו ביום האירוע, והן משופעות בתירוצים שונים באשר לסיבות התחמקויותיו משיתוף פעולה עם החוקרים. הנאשם מסר גירסות סותרות, מתחלפות ומתפתחות. תחילה הכחיש מעורבות במעשה; לאחר מכן הודה במקצת; לבסוף, מסר הודיות מלאות ושחזר את המעשה; לאחר מכן שוב חזר בו מהודיותיו. בד בבד, מיד לאחר עריכת השחזור, טען הנאשם בפני מדובר כי הודה במה שלא ביצע.

הגירסה האחרונה אותה השמיע הנאשם בעדותו, הייתה כאמור, כי אחרים, המוכרים לו, ביצעו את המעשה ודיווחו לו על כך. גירסה זו נמסרה לראשונה על ידי הנאשם רק במהלך עדותו. אף בדברי המענה לכתב האישום לא נמצא זכר לטענות חדשות אלה.

גירסה כבושה זו, אינה מעוררת על פניה כל אמון. הנאשם לא מסר כל הסבר ממשי מדוע סכר פיו בחקירה בעניין זה, ואף לא רמז לחוקרים על מקור מידע נטען זה. בעת החזרה מההודיה, בת/13, נשאל הנאשם אם מישו מסר לו פרטים על הרצח, והשיב כי אינו זוכר. טענת הנאשם כי חשש מאותם אחרים שאימו כי יבולע לו אם יאמר דבר מה, אינה מתיישבת עם נכונותו הפתאומית לחשוף "מידע" חדש זה בעת מתן עדותו, ואין בפיו כל מענה מה הביאו למסירת מידע מפתיע זה, לעת הזאת. עוד יש לציין, כי עדותו של הנאשם אינה שלמה ממילא, שכן הוא מותיר את זהותם של אותם "מבצעים" בגדר תעלומה, ומשכך, קיים קושי נוסף, גם מהיבט זה, להבין מדוע נבצר מהנאשם לנקוט ב"טקטיקה" דומה, המגלה טפח ומסתירה טפחיים, גם בעת החקירה במשטרה.

עוד יש לציין, כי גירסתו החדשה של הנאשם, נטולת הגיון כשלעצמה. הנאשם אינו נותן כל הסבר מדוע לפני ביצוע המעשה, הסתירו ממנו אותם אלמונים, שהינם בני משפחתו, את כוונתם האמיתית לפגוע בבני אביו עמאר, וטענו בפניו כי ככוונתם לבצע "שוד", לאחר שממילא, לאחר מעשה, גוללו בפניו את מלוא פרטי הביצוע, כהוויתם. נוכח טענת הנאשם בדבר הקירבה המשפחתית והאמון שנתנו בו ה"מבצעים", קשה גם להבין מדוע נקטו האחרים לשון איומים כלפי הנאשם, ומדוע התפוגג חששו של הנאשם מאותם אנשים, לעת מסירת העדות על ידו.

אם אותם אלמונים היו צריכים לאיים על הנאשם כדי שלא יגלה זהותם, מדוע באו והתוודו בפניו? שאלה זו נכונה ביתר שאת, שעה שגם לגרסת הנאשם אותם אלמונים ידעו שהחשד יפול על הנאשם, שהוא אחיו של נוראדין, שאת כבודו נקמו ברצח במכולת, ועל כן גם ידעו, בטרם התוודו בפניו, כביכול, שהוא יחקר על ידי המשטרה, מכאן שהוא עלול לחשוף זהותם?!

לטענה בדבר מעורבותם של החוקרים ב"שתילה" של פרטים מתוך אירוע הירי, שהופיעו לאחר מכן באמרות הנאשם, אין בסיס ממשי. הנאשם אכן הובל לחנות במהלך ההובלה, אולם בעדותו אישר, כי ידע, עוד לפני החקירה - מפייהם של ה"מבצעים האלמונים", כביכול - את נסיבות הרצח. הנאשם, שחי כל ימיו בלקיה, אישר כי הכיר את איזור החנות, המרוחק 2-3 ק"מ מביתו, ואף הגיע בעבר לחנות ומוסך סמוכים, גם אם לא פקד את חנות המכולת עצמה בעבר, ולא

הכירה מקרוב. מסרט הוידאו של ההובלה לא עולה כלל כי הנאשם "תודרך" על ידי החוקרים באשר לפרטי האירוע, והנאשם אף הסתייג בעדותו מכך שטען תחילה, כי החוקר בן סימון שוחח עימו על הימצאות תרמילי נשק ליד דלת החנות.

טענת הגנה אחרת, כי במהלך השחזור החוקרים כיוונו במכוון את הנאשם לדלת הכניסה הצפונית לחנות - הדלת שממנה נכנס היורה לחנות - אינה מבוססת.

ממקבץ האמרות עולה, כי הנאשם לא גילה כלל באמרותיו עמדה חד משמעית בעניין מיקומה של הדלת. בסקיצה שנלוותה לאמרה, ת/10, שנגבתה לפני השחזור, ציין הנאשם את הדלת המערבית, כדלת שדרכה נכנס היורה לחנות. גם במהלך השחזור הצביע תחילה על הדלת המערבית, ואולם משהחוקר חזר וביקש מהנאשם "להתרכז", טען הנאשם כי היה "מבולבל", והצביע על הדלת הצפונית ("אני חושב שכן... אני לא יודע אם מהדלת הזאת...כן..."). ת/72א). באמרתו ת/12א, שנגבתה למחרת יום השחזור, ציין אומנם הנאשם את הדלת הצפונית כדלת שממנה נכנס היורה, אולם חזר וטען: "לגבי הדלת אני הייתי מבולבל לא בטוח". בהקשר זה, יש לציין, כי "החלפת" הדלתות אינה מעידה על כך שהנאשם לא היה מעורב באירוע הירי, אלא עשויה להתיישב עם דברי הנאשם כי לא הכיר קודם לכן את חנות המכולת, ששימשה יעד אקראי לתקיפה; כי אירוע הירי ארך פחות מדקה; כי הנאשם היה נתון בלחץ רב, בעת שהייתו ליד החנות, כעולה מדבריו; כי השחזור נערך כחמישה חדשים לאחר אירוע הירי.

לבסוף יש לציין, כי ניתן אומנם לטעון כי הנאשם למד על ביצוע הירי מחוץ לחנות, בעת שמסר ראשית הודאה, במעצר באופקים, וזאת כאשר החוקר אבו רביע הקשה - בעקבות טענת הנאשם כי לא אחז בנשק - אם היה שותף שלישי למעשה, נוכח הירי שבוצע מחוץ לחנות. עם זאת, נראה, כי העובדה שנורה אדם גם מחוץ לחנות, לא הייתה בבחינת פרט מוכמן מובהק, ויש להניח כי היה ידוע ברבים. עוד יש לציין, כי הנאשם חזר וציין בהודאותיו, כי רק שניים השתתפו באירוע ופירט את חלוקת התפקידים ביניהם, ולא ניתן להתרשם ממכלול הפרטים שמסר בעניין דרך ביצוע הירי, כי אמירתו של החוקר אבו רביע היא שהתוותה בדרך כלשהי את "מסלולה" של ההודאה.

הנאשם טען בנוסף, כי כרך באמרתו פרטים אותם המציא לצורך החקירה. כך לעניין ההגעה לאיזור הירי בהזדמנות קודמת; סוג הרכב עימו הגיע וסילוק לוחיות הרישוי; "בחירתו" המכוונת בזייד המנוח, כמי שהיה שותפו למעשה, בשל מותו של זייד; ההנחיות שניתנו לו על ידי זייד לאחר הירי; תיאור תחושותיו ומעשיו לאחר הירי.

אכן, אין להוציא מכלל אפשרות כי הנאשם מסר פרטים לא מדויקים או אף פרטים שקריים, אלה או אחרים, הסובבים את ההכנות לירי, ואף את מעורבותם של אנשים נוספים באירוע הירי. עם זאת, נוכח כך שהנאשם עצמו מאשר כי פרטי האירוע המרכזיים היו אותנטיים - הטענה כי אלה נמסרו לו על ידי "מבצעים" אלמונים, נדחתה כאמור - הרי שהפרטים הבדויים לטענתו, אינם נוגעים כלל לליבת ההודאות, לגרעין הקשה של האירוע, הנוגע למספר המעורבים בירי הישיר, ולנסיבות ביצוע הירי בחנות ולידה.

דבריו של הנאשם בפני המדובב, בין אם אמר למדובב לאחר השחזור כי מסר הודיית שווא, ובין אם מסר לו פרטים שאינם תואמים את מה שמסר לחוקרים במהלך השחזור, אין בהם כדי להחליש את משקל ההודאות.

מהודעות המדובב שהוגשו בהסכמה, עלה כי "הנחת העבודה" של הנאשם, במרבית ימי המעצר, הייתה כי קיימת האזנה לדבריו בתוך התא, ואף מחוצה לו, וכי "הושתלו" מדובבים בתא. עוד מספר המדובב על כך שהנאשם נהג במהלך ימי המעצר בדרכים מניפולטיביות שונות. מאמירות אלה או אחרות שהשמיע הנאשם בתא באוזני המדובב, גם לאחר עריכת השחזור, לא ניתן ללמוד מה היו מניעיו של הנאשם בהשמעת הדברים באוזני המדובב. כפי שצוין בעניין עובדיה שלום לעיל, ידועה תופעה אצל חשודים הנחקרים בעבירות חמורות כעבירות רצח, של מסירת דברים שיש בהם "תערובת של מידע שחלקו אמיתי וחלקו שקרי", וייתכן כי הנאשם, מטעמיו שלו, הסתייג מחזרה על הודאה ישירה, בפני המדובב, כפי שעשה קודם לכן בפני החוקרים. גם אם הנאשם נתן אמונו במדובב באותו יום, בעקבות תרגילי חקירה שנועדו לחזק את אמונו במדובב, הרי שהנאשם יכול היה להניח כי דבריו מוקלטים, וייתכן כי כיוון שיגיעו לידיעת החוקרים; עם זאת בולטת לעין העובדה כי הנאשם חזר על ההודאות בשתי הזדמנויות נוספות בפני החוקרים, גם למחרת היום, ומכאן שדיבר בלשון אחת עם המדובב ובלשון אחרת עם החוקרים.

גם בעובדה כי הנאשם חזר בו לבסוף מהודאתו במסגרת ת/13, אין כדי להפחית ממשקל ההודאות. כפי שפורט לעיל, הנאשם מסר גירסאות שונות במהלך חקירתו, והעובדה כי חזר להכחשתו בסופו של יום, אין בה כדי להמעיט מתוכנו ועוצמתן הפנימית של ההודאות שמסר. אין אני רואה נפקות מיוחדת לשאלה אם חזר בו הנאשם מהודאתו, בשל התערבות סניגורו באותם ימים, כפי שהעריכו החוקרים, שכן בכל מהלך התקופה - גם בעת שהנאשם בחר למסור הודאות - נועץ הנאשם בעורכי דין, וההגנה לא ערערה על כך שזכות ההיוועצות של הנאשם נשמרה לו בכל שלבי החקירה. עוד יש לציין, כי לחזרה מההודאה לא היה ערך ראיתי סגולי יוצא דופן; הנאשם לא מסר מה היו מעשיו ביום האירוע, והסתפק בהכחשה סתמית וגורפת. הנאשם אף סתר בעדותו דברים שנאמרו על ידו בת/13, לפיהם אינו זוכר אם מאן דהוא מסר לו פרטים על אירוע הרצח.

החיזוק החיצוני לאמרה

כאמור, אין די בבחינת משקלה הפנימי של ההודאה, ועליה לעמוד במבחן חיצוני לבדיקת אמיתות הדברים הכלולים בה. מבחן זה -

"אינו מסתפק בהתבוננות על ההודאה מתוכה היא, אלא מבקש לבחון אם יש לה אחיזה בחומר הראיות שמחוץ להודאה עצמה. בגדר מבחן זה, יש לבחון האם קיים בחומר הראיות "דבר מה נוסף" אשר מחזק את האמור בהודאה... בין המבחן הפנימי לבין המבחן החיצוני מתקיים יחס הפוך: ככל שגדל כוחו של המבחן האחד כך פוחת הנטל בגדרו של המבחן האחר...

אחד המבחנים החשובים להערכת משקלה של הודאה הוא מידת ההתאמה או אי ההתאמה בין תוכן ההודאה לבין פרטי האירוע העברייני. מבחן זה עשוי לפעול הן לחיזוקה של ההודאה והן להחלשתה... ידיעת פרטים מוכמנים נחשבת לחיזוק איכותי במיוחד, עד כי נקבע בפסיקה שהיא עשויה לעלות כדי סיוע (ע"פ 6679/04 סטקלר נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (לא פורסם, 11.5.06)). עם זאת, חשוב להבהיר, כי עשויות להיות דרגות שונות של ידיעת פרטים מוכמנים, ובהתאם עשוי להשתנות משקלו של נתון זה. בגדר הערכת משקלם של הפרטים המוכמנים יש חשיבות הן למרכיב הכמותי והן למרכיב האיכותי... מן הבחינה האיכותית, ככל שהפרט הינו "מוכמן" יותר - קרי, ייחודי לאירוע העברייני המסוים ולידיעתו של העושה הספציפי - כך גדל המשקל שיש לייחס לו... (ענין וולקוב, פסקאות 22-23).

ועוד צוין בעניין וולקוב:

"המערערת הצביעה על פרטים שונים אשר נכללו בהודיה של המשיב ואשר לטענתה מלמדים על היכרות של המשיב עם פרטי האירוע... אף אחד מן הפרטים עליהם הצביעה המערערת אינו מוכמן באופן שהידיעה עליו מהווה "קלף מנצח" ובלתי מעורער. עם זאת, הצטברות בקיאותו של המשיב בפרטים הנזכרים יש בה כדי להגביר את החשד נגדו. בקיאות זו עשויה, לדעתי, למלא באופן עקרוני את דרישת המינימום ל"דבר מה נוסף" לחיזוק הודיה של נאשם. אולם, על מנת להכריע האם יש להרשיע את המשיב יש לבחון גם את צידו השני של המטבע. היינו, את הפערים הנטענים בין ההודיה לבין המציאות..." (פסקה 27).

לטעמי, עומדות הודאותיו של הנאשם במבחן החיצוני הראוי, שדי בו לצורך אימות הנאמר בהודיות.

יש לחזור ולהדגיש בעניין זה, כי הנאשם אימץ למעשה, את מלוא תוכן של אמרתיו באשר לנסיבות המרכזיות של ביצוע הירי, בטענה כי למד את הדברים מפיהם של ה"מבצעים" עצמם, זמן קצר לאחר ביצוע הרצח. בפנינו מעין מבנה של ה"שטר ושוברו בצידו". ה"שטר" הינו אישורו של הנאשם כי פרטי הביצוע הינם אותנטיים, ואילו ה"שובר", הינו כי פרטים אלה סופרו לו על ידי אחרים, שביצעו את המעשה. משנדחתה גירסתו של הנאשם מתוך עצמה, כי אחרים סיפרו לו על שהתרחש, כבלתי מהימנה, הרי שנשבר השובר, ונותר השטר, לפיו מכיר הנאשם מכלי ראשון, את נסיבות הירי עליהן סיפר באמרתו (לענין "שטר ושוברו בצידו", ראו ע"פ 8416/09 מדינת ישראל נ' מחמוד חרבוש, ניתן ביום 9.6.2010, פסקה 28).

מעבר לאמור, קיימת תמיכה לאמרתיו של הנאשם במספר מישורים:

לתיאורו של הנאשם באמרתיו באשר למכלול נסיבות הקשורות בהגעת הרכב לאיזור הנשקף אל החנות, קיימים חיזוקים של ממש בעדותו של עד ההגנה שאדי אבו רטיוש. העד מסר כי הבחין ברכב בצבע לבן הנוסע בלי אורות, המגיע למטע העצים, וכי מהרכב יצאו שתיים או שלוש דמויות בבגדים כהים, שהלכו לכיוון הכללי של החנות, כפי שעלה מהתרשים נ/3 שהוגש על ידי ההגנה. עוד ציין, כי הייתה זו שעת חשיכה ולפיכך אינו בטוח במספרם של האנשים.

עדותו של שאדי מתיישבת עם תיאורו של הנאשם בדבר ההגעה ברכב לאיזור קרקעי מול החנות, עובר לביצוע הירי; שאדי שרטט את מיקום הרכב, מערבית לאיזור החנות, בסקיצה נ/3, באופן התואם, באופן כללי, את מיקום הרכב, כפי ששורטט על ידי הנאשם בסקיצות הנלוות לאמרתיו ת/10 ו - ת/12; הצבע הלבן של הרכב תואם את דברי הנאשם שנמסרו במהלך השחזור; הנסיעה בלי אורות מצביעה על ניסיון יושבי הרכב, להסתיר את הגעתם למקום; התנועה בשעת חשיכה, שאף בה יש כדי להסוות את הנוכחות ולטשטש את אפשרות הזיהוי בשטח, לעבר איזור החנות, תואמת את עדות הנאשם בעניין ההמתנה במקום לשעת חשיכה.

יש לציין, כי שאדי מסר בעדותו כי הבחין ברכב בעת הגעתו למקום חנייתו, ולאחר יציאת נוסעי הרכב מהרכב, לעבר איזור אבו עמאר, עזב את המקום, בדרכו לחנות הפיצה המרוחקת מהמקום. עדותו של שאדי אינה "מכסה" את

התנהלות נוסעי הרכב, עד הגעתם למקום החניה, ולאחר מכן, אלא באותו פרק זמן מצומצם בו שהה במקום, עד עזיבתו.

יצוין כי ההגנה ביקשה להגיש את הודעתו של שאדי במשטרה נ/4, כדי להצביע על כך שמספר הדמויות בהן הבחין העד היה גדול מזה שתיאר הנאשם, באופן שאינו מתיישב עם אמרות הנאשם. עוד צוין, כי שאדי אף מסר כי הבחין שהרכב זז ממקומו לאחר צאת האנשים מתוכו, באופן המצביע לכאורה, על כך שהיה אדם נוסף ברכב.

עם זאת, אין בעדותו של שאדי כדי לשמוט את הבסיס מתחת למשקל הודיותיו של הנאשם; העד לא היה בטוח מה היה מספר האנשים שהלכו לעבר החנות (שניים או שלושה), בשל תנאי החשיכה ששררו במקום, והקרבה לעצי המטע. אי ודאות זו באשר למספר המעורבים עולה הן מ-4/4 והן מעדותו של העד.

עם זאת, גם אם יונח, נוכח עדותו של שאדי בדבר מעורבות אפשרית של לפחות אדם אחד נוסף, שנשאר ברכב, כי הנאשם לא מסר במכוון את מלוא הפרטים הידועים לו בעניין מספר המעורבים במעשה, הרי שכאמור, "הגרעין הקשה" באמרות הנאשם, המתייחס למספר מבצעי הירי שהגיעו לחנות, לא עורער. הנאשם מסר, כאמור, כי בירי עצמו השתתפו רק שני אנשים, היינו, הוא וזייד, ותיאור זה משתלב לחלוטין עם עדויות עדי הראיה בחנות, לפיהן אדם אחד נכנס לחנות, ואדם אחד המתין מחוצה לה, ושניהם בלבד היו אלה שביצעו את הירי.

עוד יש לציין כי הודעתו של שאדי במשטרה, נ/4, נמסרה ביום 13.10.2010, היינו שלושה ימים לאחר מעצרו של הנאשם, ומספר חדשים לפני שהנאשם הודה בחקירה. הנאשם לא טען כי הפרטים הכלולים בנ/4, באשר לנסיבות הגעת הרכב למקום, נודעו ברבים, ובחקירה לא עלה כי קיים עד ראיה נוסף, מלבד שאדי, שראה את הגעת הרכב ויציאת האנשים מתוכו, עובר לירי. לא קיימת איפוא כל סבירות כי הנאשם "התאים" את הודיותיו לפרטים שנמסרו על ידי עד ההגנה.

ב"כ המאשימה ביקשה בהשלמת סיכומיה, לראות ב-4/4, שהוגשה על ידי ההגנה, בהסכמה, כחלק מעדותו של העד, ולהסתמך על כלל תוכנה. יצוין, כי במסגרת ההודעה מתאר שאדי את פרטי לבושם של האנשים שיצאו מהרכב. מנגד, סבורה ההגנה, כי ההודעה הוגשה כדי להצביע על סתירות, "ולא משום שיש הסכמה לגבי מלוא תוכנה", ובעניין זה מסתמך ב"כ הנאשם על פס"ד ב-5459/12, אבו טיר נ. מ"י (במאובחן מ-ע"פ 4005/93 יעקובוביץ נ. מ"י, עליו מסתמכת המאשימה). יש לציין כי בניגוד לעובדות בעניין אבו טיר, בו הוגשה ההודעה על ידי הצד שכנגד (פסקה 13 לפסק הדין), מדובר בענייננו, בהגשת ההודעה על ידי ההגנה שמטעמה העיד העד.

עם זאת, נוכח תיאור העובדות המתבסס בעיקרו על עדותו של שאדי, וכן על התרשים נ/3 שהוגש אף הוא על ידי ההגנה, ולא הייתה קיימת מחלוקת לגבי תוכנו, אין אני רואה מקום להידרש בנוסף, לפרטים אחרים העולים מנ/4, ואשר העד לא העיד לגביהם.

עדויות עדי הראיה לירי בחנות מספקות נקודות תמיכה נוספות לנאמר באמרותיו של הנאשם.

ראשית, עד הראיה, י', שנמצא בחנות בעת הירי, מסר בהודעותיו ת/22 ות/23, שהוגשו בהסכמה, כי היורה בחנות חבש כובע קפוצון מעל "כובע שחור" שלבש, באופן התואם את תיאורו של הנאשם באמרתו ת/10א כי זייד לבש כובע "כמו של הגנבים...בצבע שחור, והוא שם את הכובע קפוצון על הכובע השחור".

שנית, מספר היריות שנורו תואם אף הוא את הנאמר באמרתיו של הנאשם. העדים מחמד וי' מספרים כי בוצע ירי של 4-6 כדורים לעבר המנוח. מאג'ד מסר כי נורה פעמיים מחוץ לחנות. באופן תואם, מוסר הנאשם באמרתו ת/10א, כי שמע קול של "ארבע חמש" יריות מהירי של זייד, וכי הוא עצמו ירה יותר מכדור אחד, הגם שאינו בטוח במספר הכדורים שירה, שכן היה מבולבל, לעבר האדם שנמלט לרחבה מחוץ לחנות (ש' 45-50). עוד יש לציין, כי על פי הדוח הפתולוגי, ת/48א, נתגלו בגופתו של המנוח 5 פצעי כניסת כדורים, ומהגופה הוצאו 3 קליעים שהועברו לבדיקת מז"פ.

שלישית, קיימת התאמה כללית בין תיאורו של מאג'ד, לעניין מקום עמידתו של האדם שביצע ירי לעברו, ברחבה, מחוץ לחנות, משמאל לדלת המערבית, לבין הרישום שנערך על ידי הנאשם לגבי מקום עמידתו ברחבה בעת הירי, כמפורט בסקיצה המצורפת לת/10א (במילים: "אני עמדתי כאן").

רביעית, עלתה התאמה בין הדרך בה כיוון הנאשם הנשק שהוחזק בידו, לעבר מרכז הגוף של האדם בו ירה, כפי שהודגמה על ידו בחקירה, לבין איזור הפגיעה בבטנו של מאג'ד.

כמו הנאשם, תיארו כאמור, גם העדים כי הירי בוצע באמצעות אקדח שאחז בידו כל אחד משני המבצעים. אין חולק כי הירי בתוך החנות בוצע באקדח 7.65 מ"מ - מתוך הגופה הוצאו 3 קליעים בקוטר זה - ועל פי עדותו של החוקר בן סימון מדובר באקדח בקוטר שאינו שגרתי, הקטן יותר מהמקובל (9 מ"מ). הנאשם מסר באמרתו, כי זייד, שירה בתוך החנות ביצע את הירי באקדח "שבע" התואם בקירוב, את קוטר האקדח בו בוצע הירי בתוך החנות, ואף ידע לספר כי מדובר באקדח קטן יותר מזה בו הוא עצמו ירה, ואשר סופק לו על ידי זייד. אקדחים אלה, יש לומר, לא אותרו, ועל פי האמרות מסרם הנאשם לזייד, באותו ערב, לאחר הרצח.

ההגנה טוענת, כי נוכח הימצאות קליע של רובה 5.56 מ"מ ברחבה, מצד שמאל לדלת, וכן תרמיל רובה, בקוטר זהה, שנמסר, ככל הנראה, לשוטר, על ידי ילד כלשהו בזירת הירי, לאחר שהגיעו השוטרים לזירת הירי (מזכר, ת/70), הרי שאין שחר לדברי הנאשם כי ביצע ירי באמצעות אקדח, וכי הירי מחוץ לחנות בוצע על ידי רובה.

אין מקום לקבלת תיזה זו.

ראשית, על פי עדותו של מאג'ד, בוצע הירי לעברו באמצעות אקדח. מאג'ד, עד ראיה ישיר לירי שכוון אליו מטווח קצר, נחקר בחקירה נגדית בעניין זה, וחזר ועמד על כך כי מדובר בירי מאקדח. טענת ההגנה כי אין לסמוך על עדותו של מאג'ד בעניין זה, נוכח ההנחה כי היה במצב נסער בשל הירי שכוון נגדו, לא באה לידי ביטוי בכל שאלה שהופנתה בעניין זה לעד, ומדובר בהנחה חסרת ביסוס, נוכח המרחק הקצר בו עמד היורה אל מול העד. עוד יש לציין, כי לא ניכרה כל מגמתיות בעדותו של מאג'ד, ולא היה לעד כל סיבה לעמוד בעדותו על סוג הנשק ממנו נורה, אם לא סבר כי כך היו פני הדברים.

שנית, נוכח "זיהום" זירת הירי לפני הגעת המשטרה, בשל התגודדות תושבים מקומיים במקום, הרי שאין כל ודאות אילו פריטי נשק סולקו מאיזור החנות על ידי התושבים המקומיים, כפי שניתן להסיק מת/70. גם הפריטים שהוחזרו היו חלקיים. כך, הועברו לידי השוטרים שלושה תרמילי 7.65 מ"מ בלבד, בעוד שעל פי העדויות והדוח הפתולוגי נורו לעבר המנוח לפחות חמש יריות. באשר לירי לעבר מאג'ד, עלה מעדותו כי נורו לעברו שני כדורים, כאשר בזירה לא נותרו תרמילים כלשהם, והועבר לידי השוטרים תרמיל אחד של 5.56 מ"מ, ועל פי דוח מעבדת הנשק, לא ניתן לקבוע אם קיים קשר בין התרמיל והקליע שנמצא ברחבה.

חיזוק חיצוני נוסף, רב משקל לטעמי, לאמרת הנאשם, מצוי במזכר המשטרתי ת/51, ממנו עולה כי, לאחר הרצח, בשעה 22:30, הגיע בלש ממשטרת עיירות לביתו של זייד ולא מצא אותו בבית.

באמרתו ת/10א, מובא על ידי הנאשם תיאור המשתלב בעובדות אלה. הנאשם מסר כי בעת שנמנע מלשוב לביתו לאחר הרצח, הבחין במשטרה המגיעה לביתו של זייד ולבני משפחת אלאסאד כשעה וחצי או פחות לאחר הרצח, באופן התואם את השעה בה הגיע הבלש לביתו של זייד. עוד ציין הנאשם באמרתו, כי זייד סיפר לו כי המשטרה הגיעה לביתו. הנאשם מסר בנוסף, כי זייד נפגש עימו בשעת חצות באיזור בית הספר, באופן המתיישב עם הימנעותו של זייד לשהות בביתו, באותן שעות לאחר הרצח.

הנאשם מסר בנוסף, בהודאתו, כי הוא וזייד לא נטלו עימם את הטלפונים הניידים בעת ביצוע הירי, וכי אינו יודע היכן השאיר זייד את הטלפון השייך לו. דברים אלה משתלבים עם המזכר ת/51, לפיו בעת החיפוש בביתו של זייד, נמצא בבית הריק, שדלתו הייתה פתוחה, טלפון נייד, שזוהה מאוחר יותר כשייך לזייד, על פי הבדיקה שערך החוקר אבו רביע.

חיזוקים נוספים לנאמר באמרתו של הנאשם, מצויים גם בעדותו בין כתלי בית המשפט. באמרתו ת/10א, מאשר הנאשם כי היה לו מניע לנקום בבני משפחת אבו עמאר, עקב הפגיעה באחיו, וכי הוא וזייד רצו "להחזיר להם מהר על מה שקרה לא רצינו שזה ימשך חדשים". בעדותו חוזר הנאשם ותולה את ביצוע הירי בנקמה על גרימת פציעת ירי לאחיו, אולם הוא "מעביר" את הביצוע לאחרים, עלומי שם, שאמרו לו כי "התנקמו" בבני אבו עמאר בשל כך שפגעו באחיו.

שנית, מספר הנאשם באמרתו כי זייד הזהירו, לאחר שהשניים חזרו מביצוע המעשה, מפני חקירת המשטרה הצפויה, וכי הוא עתיד להיחקר כמי שהינו חשוד מרכזי בירי. בעדותו מייחס הנאשם מילות אזהרה דומות, לשני ה"מבצעים", עלומי השם, לאחר שאלה שבו מביצוע הירי.

שלישית, עולה מהאמרה, כי הרקע לביצוע הירי המשותף עם זייד, היה בשל יחסי הקירבה המיוחדים ביניהם: "... אני זייד ונוראדין כמו אחים". גם בעדותו מאשר למעשה הנאשם את יחסי הרעות הקרובים: "...זייד לא יעני מסתיר עלי משהו, אם הוא היה הוא יגיד לי" (ע' 116, ש' 6-7).

רביעית, מציין הנאשם בעדותו כי יש להניח, כי זייד נרצח על רקע חשד למעורבותו בירי במכולת, וכי יום הירצחו תואם את יום הירי במכולת.

מסכת החיזוקים החיצוניים יש בה כדי להצביע על בקיאותו העמוקה של הנאשם בפרטי האירוע אותו תיאר בהודאותיו. מעבר לשפע הפרטים המאומתים כמתואר, קיימים גם "קלפים מנצחים", כניסוח הנאמר בעניין וולקוב, היינו מסירת פרטים מוכמנים או מוכמנים למחצה על ידי הנאשם, בדרגה מצטברת של סיוע להודיותיו. בכללם, נסיבות ההגעה ברכב; הידיעה בדבר קוטר האקדח ממנו בוצע הירי בחנות; חבישת הקפוצון מעל כובע הגרב, על ידי היורה בחנות; מקום עמידתו של היורה מחוץ לחנות; מכלול הפרטים הנוגעים לחיפוש אחרי זייד, היעדרו של זייד מהבית, והשארית הטלפון הנייד של זייד, שנמצא בחיפוש בביתו, מחוץ לזירת העבירה. יצוין, כי ידיעת הפרטים אותם מסר הנאשם באמרתו, באשר לשעת החיפוש המשטרתי ומעשיו של זייד באותו לילה, מעידים על הקשר האמיץ בין הנאשם לזייד ביום הרצח, באופן המחזק את כלל האמרה, בדבר קיום הקשר העברייני בין השניים.

האישום בעבירות הרצח והניסיון לרצח

שאלת אחריותו של הנאשם למותו של המנוח, כתוצאה מהירי שבוצע בתוך החנות על ידי זייד, תיגזר מסיווגו של הנאשם כמבצע בצוותא של העבירה, יחד עם זייד, ולאחר בחינת התקיימותם של יסודות עבירת הרצח.

סעיף 29 (ב) לחוק מגדיר מבצע בצוותא:

"המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר".

"בע"פ 4693/01 מדינת ישראל נ' אנטולי בביזאיב, פ"ד נו(5) 580 נקבע כי המבצעים בצוותא הינם: "שותפים המהווים גוף אחד הפועל להשגת מטרה משותפת באופן שכל אחד מהם אחראי להתממשות התוצאה שהייתה בבסיס ההסכמה המשותפת לפעול". לשון אחר, כל אחד מהמבצעים מהווה זרוע של מכונת הפשיעה. ניתוק של הזרוע יפגע באופן ממשי בפעולת המכונה, ובהוצאת התוכנית לפועל. המדובר בישות עבריינית אחת, שבבסיסה מעין "סוכנות". הגדרתם של "עושי המעשה" יוצרת זהות בין מעשיהם ומשליכה מחלקו של כל אחד על האחרים (ע"פ 4115/08 מדינת ישראל נ' אבנ ג ד (24.1.2011)). בהשאלה מספרו של אלכסנדר דיומא, מדובר במעין פרפראזה עצובה על גישתם של שלושת המוסקטרים "כולם בשביל אחד - אחד בשביל כולם". זאת ביחס למעשה הפלילי. גוף אחד מבצע עבירה, אך יישום התכנית יכול לדרוש חלוקת תפקידים. למשל, בין המחזיק באקדח במהלך שוד בנק, בין תופס הכסף ובין מאבטח הזירה". (ע"פ 5956/08, אל עוקה נ. מדינת ישראל, ניתן ביום 23.11.2011).

עוד נפסק, כי "...ביצוע פיסי של יסוד מיסודות העבירה וכך גם נוכחות בזירת העבירה, אינם תנאים הכרחיים לביצוע בצוותא" (ע"פ 6157/03 אסף הוך ואחר נגד מדינת ישראל, ניתן ביום 28.9.2005).

נוכח האמור, ניתן לקבוע, כי הנאשם וזייד הינם בבחינת מבצעים בצוותא הן של מעשה הירי בחנות, והן מחוצה לה.

הנאשם היה בעל מניע לפגוע בבני אבו עמאר. הוא קשר קשר עם זייד לפגוע בבני אבו עמאר, והיה שותף עימו לתכנון הפגיעה, בדרך של חלוקת תפקידים ביניהם, באופן שזייד אמור היה לבצע את הירי בתוך החנות, ואילו הנאשם ניצב מחוץ לחנות, עם נשק שלוף וטעון, כשהוא מוכן לחפות על זייד במקרה הצורך, כדי למנוע התנגדות אפשרית, או לאפשר את ההימלטות מהמקום, הנמצא בתוך שכונת מגורים עוינת, המאוכלסת בבני המשפחה היריבה. הנאשם נטל חלק מלא בהכנות לביצוע הירי: ההצטיידות בנשק ובבגדים, ההגעה למקום ה"יעד", והביצוע עצמו.

נוכח האמור, הרי שגם אם הנאשם לא היה אמור על פי התכנון, לבצע את הירי "העיקרי", הראשוני, בתוך החנות, וגם אם לא היה נוכח בתוך החנות בעת ביצוע הירי, הרי שנוכח תרומתו החיונית לביצוע הפשע, כמי שנמנה על המעגל הפנימי של מבצעי העבירה, יש לראותו כשותף מלא למעשיו של זייד, כמבצע בצוותא, גם בפעולת הירי בתוך החנות.

אין מחלוקת, כי מותו של המנוח נגרם עקב הירי שכוון נגדו בחנות. לצורך הוכחת היסוד הנפשי של עבירת הרצח, הרי שעל פי ההגדרה בסעיף 301(א) לחוק העונשין, יש להוכיח כי ההמתה בוצעה "בכוונה תחילה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהכין עצמו להמית אותו או שהכין מכשיר שבו המית אותו". יש להוכיח איפוא, את "קיומם של שלושה יסודות מצטברים: הכנה, היעדר קנטור והחלטה להמית" (ע"פ 7392/06 אבו סאלח נ' מדינת ישראל, פסקה 41). "החלטה להמית", משמעה - "יסוד נפשי פנימי שמשמעו חיזויה מראש של אפשרות התרחשותה של התוצאה הקטלנית, ובעיקר - חפץ באותה תוצאה" (ע"פ 2507/11 אורן אוסקר נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 30.9.2013).

מרכיב ההכנה מתממש בעניינו, נוכח התכנון לפגוע בבני אבו עמאר, ההצטיידות בנשק ובחירת יעד מאוכלס לביצוע הירי. אין גם חולק, כי הירי לעבר המנוח ומאג'ד בוצע ללא קנטור מסוג כלשהו מצד קורבנות הירי, ש"חטאם" היחיד היה בשל כך שנמנו עם בני משפחת אבו עמאר, ולאחר שאיתרע מזלם, והם נקלעו באופן אקראי לחנות בעת הגעתם של זייד והנאשם למקום.

כפי שנקבע בפסיקה, ניתן ללמוד על צפונות ליבו של מבצע ההמתה מנסיבות האירוע:

"מנסיבות מעשה ההמתה ניתן ללמוד על כוונת העושה. חזקת הכוונה - חזקה שבהיגיון, שאדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשהו, והיא מבוססת על נסיון החיים (ע"פ 1632/08 טורק נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (4.6.2009); ע"פ 5197/05 עיסא נ' מדינת ישראל, פסקה ז' (5.2.2007); (ע"פ 8065/11 עומר עפיף נ. מדינת ישראל, ניתן ביום 26.1.2014, להלן: עניין עפיף).

עוד נקבע בעניין עפיף -

"כי נוסף לחזקה זו...הותוו בפסיקה מספר מבחני עזר, המבוססים אף הם על השכל הישר וניסיון החיים, להסקת המסקנה בדבר קיומה של החלטה להמית: כך למשל, שימוש בנשק קטלני עשוי להצביע על קיומה של כוונת קטילה. אינדיקציות נוספות הן ריבוי הפגיעות, טיבן ומיקומן (ע"פ 418/77 ברדריאן נ' מדינת ישראל, לב(3) 10, 3 (1978); ע"פ 290/87 סבאח נ' מדינת ישראל, פ"ד מ"ב (3) 358, 366-368 (1988)), הכלי שבו נעשה שימוש וצורת המעשה (עניין עיסא, פסקה ז'). לעתים, די בהצטברותם של מאפיינים אובייקטיביים אחדים כגון מיקום החבלה בגוף הקרבן, כדי להסיק את כוונת הנאשם. כמובן, החזקה אינה חלוטה, ובידי הנאשם לעורר ספק סביר בראיות המקימות אותה, כדי להפריכה..."

נסיבות הירי שבוצע נגד המנוח מלמדות במובהק על כוונה להמיתו. מדובר בירי מנשק חם, של חמישה כדורים, מטווח קצר ביותר, תוך פגיעה במרכז גופו של המנוח, שישב במקומו והופתע לחלוטין מהירי לעברו, ללא אפשרות תגובה, באופן שהביא לפציעתו האנושה ולמותו המהיר. בהקשר אחר, נאמר בעניין עפיף, כי -

"הפעלת נשק, שתכונתו הקטלנית היא ודאית, תוך יריית מספר כדורים ניכר, שכוונו לחלק הפגיע ביותר בגוף האדם, מדברת בעד עצמה ומצביעה על החלטה לקפח חייו של הקרבן..." הירי הנטען לעבר רגליו של המנוח, אפילו קיבלנו טענה זו...צפן בתוכו סיכון מובהק של ירי לאזורים הרגישים בגוף, שהרי המנוח ישב ומרכז גופו היה בגובה נמוך. בנסיבות אלו, קשה מאוד לעורר ספק בדבר כוונת המערער, שלא

יכלה להיות אלא לתוצאות הטבעיות של מעשיו..." (פסקה מב).

עם זאת, מצווה לבחון אם יש לראות את הנאשם כמבצע בצוואת של עבירת הרצח שהתבצעה על ידי זייד בתוך החנות, שהרי -

"סיווגו של נאשם כמבצע בצוואת של עבירה, אינו מסתיים בממצאים לפיהם בתרומתו הפיסית יש כדי להפוך אותו לחלק מהמעגל הפנימי של העבירה. בנוסף לכך יש לבחון אם בעניינו התקיימה הכוונה לבצע בצוואת את העבירה במישור החפצי. ודוק: בהקשר זה לא די בכוונה לבצע עבירה כלשהי, והתביעה נדרשת להוכיח כי הנאשמים פעלו במטרה לבצע, בצוואת חדא, את העבירה המסוימת המיוחסת לכל אחד מהם... " (ע"פ 6157/03 הנ"ל).

הנאשם הכחיש בעדותו את הנאמר באמרותיו בדבר מעורבותו בירי. משכך, לא חזר עוד בעדותו על הטענה שהעלה באמרותיו כי הוא וזייד ביקשו לפצוע את בני אבו עמאר, ולא לגרום להרג. נוכח קו הגנה זה, לא יוכל הנאשם להסתמך לטובתו על הנאמר באמרותיו לעניין הכוונה שעמדה ביסוד הירי, משאמרות אלה לא עמדו במבחנה של חקירה נגדית (ע"פ 205/75 קרנץ נ' מדינת ישראל, פד"י (2), 471, 474; וראו התייחסות דומה במסגרת ע"פ 11426/03 אחמד חואמדה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], ניתן ביום 31.12.2008, (פסקה 22).

עם זאת, תינתן הדעת גם לטענה זו, העולה מהאמרות, בהמשך הדברים.

לנאשם היה נהיר, כי כניסתו של זייד למכולת, עם אקדח מוכן לירי, במסגרת התוכנית לפגוע בבני המשפחה היריבה, תביא לירי מטווח קרוב במי מהנוכחים במקום. במקרה זה, אין כל קושי לקבוע כי הנאשם חזה מראש את האפשרות להתרחשותה של תוצאה קטלנית.

באשר לשאלה אם הנאשם חפץ באותה תוצאה, הרי שמכלול הנסיבות מצביע על כך, כי אף מרכיב זה מתקיים בפנינו. הנאשם וזייד פעלו במסגרת תוכנית עבריינית מדוקדקת, תוך גילוי נחישות רבה לפגוע בבני אבו עמאר, וחזרו בפעם השניה לאיזור כדי למצוא קורבנות מזדמנים לירי. זייד נכנס למכולת וירה מיידית, ברצף, חמישה - שישה כדורים לעבר המנוח, כאשר מכלול האירוע במקום ארך פחות מדקה, להערכת הנאשם באמרותיו. נוכח אופי הפעולה המתוכנן והנחוש שנקטו השניים בצוואת, לא קיימת כל סבירות כי זייד החליט, בו במקום, בהחלטה של שניות, לנקוט בפעולה עצמאית משלו, שנועדה להביא להמתת המנוח, תוך חריגה מהמתווה המתוכנן עם הנאשם, שותפו המלא למעשה, ובעל המניע הישיר לביצועו.

עוד יש לציין כי הנאשם וזייד, נקטו בפעולות שונות כדי להסוות זהותם, ואף לטשטש כל עקבות של מעורבותם בירי, בין לפני הירי ובין לאחריו, וכפי שתיאר הנאשם באמרותיו, יעץ לו זייד אף למרוח סולר על גופו. נקיטת פעולות אלה, והאזהרות החמורות של זייד לגבי שמירת חשאיות מוחלטת לאחר מעשה, מצביעה על מודעות מלאה של הנאשם וזייד לחומרת המעשים. ודוק, בפעילות האלימה הקודמת בה היו מעורבים הנאשם ואחיו, כמפורט בהודעות פריד, שהוגשו בהסכמה, לא טרחו השניים להסוות כלל את פניהם, חרף כך שהחזיקו ברשותם אקדח וסכין, כפי שעולה מאותן הודעות.

עוד ניתן ללמוד על הלך נפשו של הנאשם, מדרך הירי לעבר מאג'ד. הנאשם לא היסס לירות לעבר מאג'ד שנס על נפשו

מהחנות, שני כדורים, מטווח קצר, שאחד מהם לפחות, פגע בבטנו של מאג'ד, וגרם לפציעתו הקשה. אף מכך ניתן להסיק על כוונת הקטילה שקננה אצל הנאשם. זאת ועוד; הנאשם פנה מספר פעמים לחוקרים, ושאלם, אם כתוצאה מהירי נגרם מותו של מי ששהה בתוך החנות, או מי שנורה על ידי הנאשם, מחוץ לחנות. בשאלות אלה יש כדי ללמד, כי הנאשם היה מודע לכך כי הירי שביצע לעבר מאג'ד היה עלול לגרום למותו, והן מתיישובות עם מיקום הפציעה, ועם הדגמת דרך הירי על ידי הנאשם בעת חקירתו. מנגד, יש בכך כדי להעיד כי טענת הנאשם כי ביצע את הירי לעבר הרגליים במגמה לפצוע את קורבן הירי, אינה ממשית.

גם אם הייתה מתקבלת טענת הנאשם, כי תוכניתם של השניים הייתה לגרום לפציעה, לא היה בכך כדי לחלץ את הנאשם מהרשעה בעבירת רצח, נוכח הוראת סעיף 300(א)(3) לחוק העונשין, לפיה (א) העושה אחת מאלה יאשם ברצח ודינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד... (3) גורם במזיד למותו של אדם תוך ביצוע עבירה או תוך הכנות לביצועה או כדי להקל על ביצועה".

נפסק כי -

"היסוד הנפשי הנדרש בסעיף 300(א)(3) שונה מן היסוד הנפשי הנדרש בעבירת רצח בכוונה תחילה הקבועה בסעיף 300(א)(2) לחוק. הרשעה בעבירת רצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק אינה מחייבת קיומה של מטרה מיוחדת לגרום למותו של אדם, אלא די במודעות ליסוד העובדתי של העבירה ולהתקיימות נסיבותיה, ובאשר לרכיב התוצאתי - מודעות לאפשרות גרימת המוות ויחס רצוני של פזיזות להתרחשותה [ראו: גבריאלי הלוי, תורת דיני העונשין כרך ד 530-532 (2010) (להלן: הלוי)].
(ע"פ 8295/11 מוחמד שקרא, נ. מדינת ישראל, ניתן ביום 10.10.2013).

הנאשם הינו מבצע בצוותא של הירי שהתבצע בחנות, ושותף מלא לפרטי התכנון והביצוע. הנאשם היה מודע היטב לכך שעומד להתבצע על ידי שותפו, ירי מטווח קרוב, בתוך חנות, לעבר גופו של קורבן הפגיעה המיועד. הטענה כי מותו של המנוח נגרם "תוך ביצוע עבירה" אחרת שנועדה להביא לפציעת המנוח "בלבד", וכי הירי קיבל "תפנית" לא רצויה, שהביאה למותו של המנוח, שהנאשם לא רצה בו, אין בה כדי לסייע לנאשם. נוכח מודעותו של הנאשם לעומד להתרחש בתוך החנות, היה הנאשם מודע, בד בבד, לסכנה הנשקפת לחיי קורבן הפגיעה המיועד, עקב הירי שכוון לגופו מטווח קרוב. פשיטא, כי בנסיבות אלה, היה הנאשם מודע לאפשרות גרימת המוות, וגילה למצער, אדישות להתרחשות תוצאה זו. יש לציין, כי סופו של המעשה, בדרך ביצוע הירי על ידי הנאשם לעבר מאג'ד, הנמלט על נפשו, שעה שהנאשם אינו מסתפק באיום או בירי באוויר, ממחיש כשלעצמו, את אי האיכפתיות שגילה הנאשם כלפי גורלם של נפגעי הירי.

עם זאת, כפי שצוין לעיל, הגעתי לכלל מסקנה כי הנאשם פעל בצוותא חדא עם זייד, ויש לחייבו בכך שהמית את המנוח בכוונה תחילה, וכן ניסה לרצוח את מאג'ד, בירי שביצע לעברו.

סופו של דבר

בנסיבות אלה, אציע לחברי, להרשיע את הנאשם בעבירות של רצח, לפי סעיף 300 (א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בגין רציחתו של רביע אבו עמאר, בצוותא עם זייד; בעבירות של **ניסיון לרצח**, לפי סעיף 305(1) לחוק, ו**חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335 (א)(1)(2) לחוק, בגין הירי לעבר מאג'ד ופציעתו.

בנוסף אציע, להרשיע את הנאשם, בגין התכנון עם זייד לבצע את מעשה הרצח ונשיאת שני האקדחים ללא היתר, בעבירות של **קשירת קשר לפשע**, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, ו**נשיאת נשק**, לפי סעיף 144(ב) לחוק (שתי עבירות).

השופט ר. יפה-כ"ץ, אב"ד:

אני מסכימה לכל מה שנכתב על ידי חברי, השופט צלקובניק, בחוות דעתו המפורטת, המעמיקה והיסודית.

אכן, לאור שלל הגרסאות שמסר הנאשם והמניפולטיביות בה נהג כלפי כל הגורמים שבאו עמו במגע ושמעו את גרסתו, והכוונה לחוקרים, למדובבים ואף לביהמ"ש, ניתן להניח כי הוצאת הבר מן התבן תעורר קשיים. יחד עם זאת, המבחנים שפותחו בפסיקה ואשר נועדו דווקא למקרים שכאלה, הם אלה שסייעו לנו גם במקרה הזה לראות את העיקר מבין הטפל, לראות את האמת מבין שלל השקרים. יתכן, ולו היה נמצא רק חיזוק אחד מבין כלל החיזוקים אליהם הפנה חברי, השופט צלקובניק, מלאכתנו הייתה קשה יותר. אולם, חברי פירט, ביסודיות רבה כדרכו בקודש, את שלל החיזוקים החיצוניים שיש בחומר הראיות שהובא בפנינו, לגרסה המפלילה של הנאשם. משקלם המצטבר של כלל החיזוקים הנ"ל, מובילים למסקנה אחת ויחידה, כי גרסתו המפלילה של הנאשם היא גרסת האמת, וכי ניתן, וצריך, לקבוע את העובדות על פי הנאמר בה.

חיזוקים אלה כוללים את המניע לפעולה - נקמה על הפגיעה באחיו היחידי של הנאשם (פרט לעוד שתי אחיות), מניע אשר הנאשם עצמו חזר עליו אפילו בעדותו בביהמ"ש, וההגנה לא כפרה בהיתכנותו; תיאור ההגעה למקום ברכב, מתאים לתיאורו של שאדי; תיאור הלבוש של מבצעי הירי, ובמיוחד תיאור לבושו של זייד (בעת שהניח את כובע הקפוצ'ון לבש על כובע הגרב שהסתיר על פניו), תיאור ייחודי, מתאים לתיאור שנמסר על ידי י', שהיה בחנות בעת הירי; תיאור כלי הנשק שהחזיק זייד במהלך הירי - "אקדח שבע", תואם לממצאים הפורנזיים שנמצאו בגופת המנוח; תיאור הנשק בו בוצע הירי מחוץ למכולת - אקדח אף הוא, תואם לתיאור שנמסר על ידי מאג'ד; תיאור מיקום עמידתו של היורה שהיה מחוץ למכולת, תואם את התיאור כפי שנמסר מפי מאג'ד; תיאור ריצתו של מאג'ד מהחנות, כפי שנמסר על ידי הנאשם, תואם את התיאור שמסר מאג'ד; תיאור כיוון האקדח לבטנו של מאג'ד בעת הירי, כולל ההדגמה במהלך השחזור, תואם הן את עדותו של מאג'ד והן את הממצאים באשר למיקום הפגיעה בו; מספר היריות שבוצעו הן בתוך המכולת והן מחוצה לה, מתאים לתיאור שנמסר על ידי הנוכחים האחרים שהיו בירי (בין תיאורו של מאג'ד ובין זה של י', שהיה בתוך המכולת), ואף תואם, ככל שמדובר בירי במנוח, למספר הפגיעות בגופת המנוח ולממצאים שנמצאו במהלך הניתוח שלאחר המוות, כולל הקליעים שהוצאו מהגופה; תיאור הגעת המשטרה לביתו של זייד לאחר האירוע ומציאת הפלאפון של זייד שם, ללא זייד עצמו, דבר המאומת על ידי השוטר שהגיע למקום, מאשר את העובדה שזייד לא חזר לביתו לאחר הירי, והותיר מאחוריו את הפלאפון שלו, כפי שנמסר בהודאת הנאשם, וסותר את האליבי המפוקפק שמסר תחילה.

מעבר לכל האמור לעיל, ובהתייחס למשקל ההודייה, ניתן להוסיף כי אף הבעת החרטה של הנאשם, פעמים רבות תוך שטען שלא התכוונו להרוג אלא רק לירות כלפי הרגליים, מהווה, לכשעצמה, ראשית הודייה. ואעיר, כי בשיחה שערך

הנאשם עם החוקר אבו-רביע, שהצליח לרכוש את אמונו, ביום 25/02/11 (קלטת ת/64), לא רק שהנאשם שב ומביע חרטה על המעשים, לא רק שהוא מביע רצון להתפלל בגין כך, אלא שהוא מסביר כי הוקל לו לאחר שהתוודה. מדובר במי שהיה כבר עייף מהחקירות; עייף מההסתרה. מדובר במי שסבר, כי אם לא יסביר את חלקו, שהוא הניח שהוא מינורי מזה של זייד, הוא עלול להידון למאסר עולם, בעוד אם יגולל את חלקו בלבד, ייתכן ומעשיו ייתפסו כחמורים פחות, ומכאן גם השאלות החוזרות ונשנות שהפנה לחוקרים בנוגע למי מת באירוע - האם זה שנורה על ידו או זה שנורה בתוך המכולת (דבריו באמרה ת/12א). בכל אלה יש כדי להסביר את החלטתו, ההדרגתית, של הנאשם לגלות את חלקו בפעולה, כשם שניתן למצוא ב"התפרצותו" של סנגורו דאז לחדר החקירות, תוך שהורה לו, ככל הנראה בצעקות, לשמור על זכות השתיקה, הסבר גם לשינוי שחל ממש באותה נקודה, לפתע, בנאשם, ולאי שיתוף הפעולה שלו מכאן ואילך.

כאמור, אני מצטרפת לכל הנאמר בחוות דעתו של חברי, השופט צלקובניק.

השופט א. ואנו:

אני מסכים עם חוות דעתו של חברי, השופט צלקובניק, וכן עם הערותיה של חברתי, האב"ד.

אשר על כן הוחלט, כאמור בחוות דעתו של השופט צלקובניק, להרשיע את הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

ניתנה היום, י"ח אדר ב תשע"ד 20 מרץ 2014, במעמד הצדדים.